

Raport końcowy z badania

„Ocena ex-post realizacji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013”

Opracowany przez konsorcjum firm

Collect Consulting S.A. i Invest & Consulting Group Sp. z o. o.

Katowice, sierpień 2013 r.

Zleceniodawca badania:

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego

Jednostka Koordynująca Wdrażanie RSI

INNOBSERVATOR SILESIA

ZESPÓŁ AUTORSKI

MAGDALENA SĘK – KIEROWNIK BADANIA

MAGDALENA HĘDRZAK-MĄCZNIK

MAŁGORZATA OKULARCZYK

MAGDALENA SZKARŁAT

© BY URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO, KATOWICE 2013

BADANIE ZOSTAŁO PRZEPROWADZONE W RAMACH PROJEKTU SYSTEMOWEGO
PT. „ZARZĄDZANIE, WDRAŻANIE I MONITOROWANIE REGIONALNEJ STRATEGII INNOWACJI
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO” WSPÓŁFINANSOWANEGO PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ
ZE ŚRODKÓW EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO
W RAMACH PRIORYTETU VIII PODDZIAŁANIA 8.2.2 „REGIONALNE STRATEGIE INNOWACJI PROGRAMU
OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI 2007-2013.

Spis treści

Wykaz skrótów	4
1 Streszczenie.....	5
2 Wprowadzenie	8
3 Metodologia badania	9
3.1 Cele badania	9
3.2 Zakres badania	9
3.3 Zastosowane metody badawcze	10
3.3.1 Desk research	10
3.3.2 Kwestionariuszowe wywiady telefoniczne.....	11
4 Wartości wskaźników produktu i rezultatu Regionalnej Strategii Województwa Śląskiego na lata 2003-2013	66
5 Ocena realizacji celów strategicznych i szczegółowych Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013.....	13
5.1 Zwiększenie udziału firm o wysokiej innowacyjności w ogólnej liczbie małych i średnich firm	15
5.2 Zwiększenie wykorzystania potencjału badawczo-rozwojowego.....	35
5.3 Zapewnienie skutecznego Regionalnego Systemu Innowacji opartego na wzajemnym zaufaniu, kreatywności i doskonałości.....	49
6 Słownik pojęć	103
7 Bibliografia	105
8 Wzory narzędzi badawczych wykorzystanych w badaniu	107
Załącznik 1 Wskaźniki Lista wskaźników realizacji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013.....	139

Wykaz skrótów

Skrót	Wyjaśnienie
CATI (ang. Computer Assisted Telephone Interview)	Telefoniczny wywiad kwestionariuszowy wspomagany komputerowo
B+R	Instytucje badawczo-rozwojowe
IOB	Instytucje otoczenia biznesu
MSP	Małe i średnie przedsiębiorstwa
OSD	Ośrodek szkolniowo-doradczy
PRT	Program rozwoju technologii województwa śląskiego na lata 2010 – 2020
(RCTTII)	Regionalne Centrum Transferu Technologii i Innowacji
RIS	Regionalna Strategia Innowacji województwa śląskiego na lata 2003-2013
SOPZ	Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia

1 Streszczenie

Autorzy Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 założyli 3 obszary strategiczne o następującym brzmieniu:

- a) Zwiększenie udziału firm o wysokiej innowacyjności w ogólnej liczbie małych i średnich firm;
- b) Zwiększenie wykorzystania potencjału badawczo-rozwojowego;
- c) Zapewnienie skutecznego Regionalnego Systemu Innowacji opartego na wzajemnym zaufaniu, kreatywności i doskonałości¹.

Dla każdego z wyżej wymienionych obszarów strategicznych zostały opracowane wskaźniki produktu i rezultatu, których monitorowanie pozwala na śledzenie postępów ich wdrażania. W niniejszym dokumencie zawarto wartości wskaźników na 2010 r. oraz 2013 r. mierzone, zgodnie z preferencją Zamawiającego na podstawie badania ankietowego z przedstawicielami instytucji wchodzących w skład Regionalnego Systemu Innowacji. W konsekwencji dokonano pomiarów oceny stopnia osiągnięcia zakładanych rezultatów wdrażania strategii. Wyniki analiz przedstawiają się następująco:

- **Cel strategiczny Wzrost poziomu zaufania wśród firm poprzez polepszenie klimatu biznesu**

Na przestrzeni lat 2010 – 2013 cel ten był z powodzeniem realizowany. Najbardziej widoczne efekty zostały osiągnięte w zakresie zwiększenia dostępności MSP do informacji oraz dostosowania oferty szkoleniowo-doradczej w zakresie innowacji do potrzeb MSP.

W dalszym etapie rozwoju kultury innowacyjnej w województwie należy skupić szczególną uwagę na działaniach związanych z lobby administracyjno-prawnym i gospodarczym. Podmioty związane z tworzeniem i wdrażaniem innowacji chętnie wiążą się w sieci współpracy, natomiast z badanie nie wynika, aby w regionie istniał podmiot lub sieć podmiotów silnie i skutecznie reprezentująca interesy regionu.

- Oceniając realizację celu strategicznego dotyczącego **wspierania doskonałości w firmach** zaznaczyć należy, że dokonuje się w tym zakresie niewątpliwy wzrost wartości większości badanych wskaźników. Uzyskane dotychczas rezultaty są etapem wstępnym do wpojenia MSP wiedzy i umiejętności w zakresie podejścia strategicznego oraz efektywnego funkcjonowania na rynku europejskim. Niewątpliwie wielu dodatkowych działań wymaga stworzenie stałej platformy kontaktów pomiędzy MSP, w której firmy te brałyby aktywny udział, nie tylko poprzez korzystanie z przekazywanych informacji, ale także dzielenia się własnymi dobrymi praktykami.

Pomocna w zakresie wspierania innowacyjności przedsiębiorstw jest działalność instytucji otoczenia biznesu związana z promowaniem i wdrażaniem u MSP technologii informatycznych (ICT).

¹ Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013, Katowice 2003, s. 58-64.

- **Cel strategiczny Wzmacnianie doskonałości w sektorze B+R jest z powodzeniem realizowany.** Zarysowuje się dynamiczny wzrost liczby przedsiębiorstw korzystających ze współpracy z instytucjami B+R. Także w szybkim tempie rośnie liczba firm i instytucji oferujących opracowanie metodologii analizy potrzeb MSP. Angażowanie się instytucji badawczo-rozwojowych w międzynarodowe sieci współpracy wzmacnia ich pozycję na rynku, a w konsekwencji wzmaga potencjał regionu do wdrażania innowacji. Należy jednak zaznaczyć, że już w 2010 r. spory odsetek badanych B+R angażował się w międzynarodowe sieci współpracy i do 2013 r. nie nastąpił wzrost liczby tych instytucji.
- Uzyskane wyniki badania wskazują na prężną realizację celu strategicznego Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego polegającego na **wprowadzaniu do sektora B+R technik niezbędnych dla rozwoju gospodarki regionu.**

Dostrzegany jest stały postęp we wspieraniu i powstawaniu specjalizacji sektora B+R zarówno w tradycyjnych sektorach gospodarki, jak również w sektorach wysokiej i średniej techniki. Powstawanie zespołów eksperckich jak również zintegrowanych instytucji badawczych na przestrzeni lat 2010-2013 odbywało się w tempie pozwalającym na zaspokajanie potrzeb MSP w zakresie rozwiązań innowacyjnych.
- **Cel strategiczny Rozwój współpracy partnerskiej na rzecz innowacji** zostaje najskuteczniej realizowany w obszarze zrzeszania instytucji otoczenia biznesu i instytucji badawczo-rozwojowych oraz w zakresie podnoszenia poziomu innowacyjności zrzeszonych MSP.

Innowacyjne małe i średnie przedsiębiorstwa dotychczas w niewielkim stopniu przynależą do sieci współpracy w zakresie innowacji. Niemniej jednak są aktywnymi odbiorcami dostępnych usług. Badanie wykazało również, że nawiązywana współpraca nie zawsze przynosi korzyści związane z innowacjami. Często jest wykorzystywana do efektywnej realizacji bieżącej działalności firmy.

Niemniej jednak tworzenie powiązań MSP z otoczeniem biznesu jest istotnym punktem wyjścia dla tworzenia Regionalnego Systemu Innowacji. Powstałe powiązania biznesowe będą bowiem w coraz wyższym stopniu wykorzystywane do wdrażania innowacji wraz z rozwojem ogólnego poziomu innowacyjności regionu.
- **Cel strategiczny Wspieranie powstawania nowych i innowacyjnych produktów i firm** jest szczególnie efektywnie realizowany w zakresie promowania wzornictwa przemysłowego oraz wspierania kultury innowacyjnej w systemie edukacji. Wszystkie założone cele szczegółowe są realizowane, jednak stan zdiagnozowany na 2013 r. wskazuje, że jest to dopiero wstępny etap budowania kultury innowacyjnej w regionie.

W dalszej części dokumenty zostały przedstawione wartości wszystkich wskaźników Regionalnej Strategii Województwa Śląskiego na lata 2003-2013, stan na czerwiec 2010 r. oraz czerwiec 2013 r. Na podstawie uzyskanych wyników badań terenowych oraz analizy dokumentacji została dokonana ocena realizacji celów szczegółowych Strategii.

2 Wprowadzenie

Niniejszy dokument stanowi opis sposobów wspierania innowacji i transferu technologii oraz powstawania pomiędzy nimi sieci współpracy. Omówione zostały również usługi, jakie instytucje otoczenia biznesu oraz ośrodki badawczo-rozwojowe oferują małym i średnim przedsiębiorstwom celem wspomaganie rozwoju innowacji w gospodarce regionalnej.

Regionalne strategie innowacji są relatywnie nowym instrumentem budowy skutecznej regionalnej polityki innowacyjnej w Polsce. Przyczyną takiej sytuacji jest przede wszystkim fakt, że sama regionalna polityka innowacyjności jest w naszym kraju zjawiskiem stosunkowo młodym². „Regionalne strategie innowacji interpretowane są jako narzędzie kształtowania polityki innowacyjnej oraz budowania efektywnego systemu wspierania innowacyjności w regionie. Są one fundamentem kreowania współpracy i partnerstwa wszystkich aktorów regionalnych tworzących i wspomagających przebieg procesów innowacyjnych. Strategie innowacji są podstawą budowania sprawnych regionalnych systemów innowacji, a przede wszystkim podstawą do korzystania ze środków z funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności na działania o charakterze innowacyjnym”³. Są to profesjonalnie skonstruowane narzędzia, które mają w sposób komplementarny i holistyczny ogarniać horyzont polityki innowacyjnej. Mają one wyznaczać wizję rozwoju bacząc jednakże na aktualnie posiadane zasoby i w ten sposób łączą przeszłość, aktualność i przyszłość regionu. Bazują one na diagnozie opartej o prowadzone badania, dobre praktyki, konsultacje, prace ekspertów. Jednakże ocena stopnia realizacji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003 – 2013 wymaga konfrontacji przyjętych założeń z rzeczywistością osiągniętymi wynikami. Długoterminowy, ambitny wymiar pracy planistycznej musi brać pod uwagę wszystkie mogące wystąpić czynniki. Podstawą jednakże każdej oceny musi być przeprowadzona przy pomocy mniej lub bardziej wymiernych wskaźników komparastyka założonych celów z wynikami.

Niniejszy raport zawiera pomiar wartości wskaźników produktu i rezultatu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003 – 2013, a także ocenę stopnia realizacji celów strategicznych i szczegółowych tej strategii.

Raport został opracowany przez zespół specjalistów pracujących dla konsorcjum firm Collect Consulting S.A. i Invest & Consulting Group Sp. z o. o.

² A. Nowakowska, Podmioty polityki regionalnej wobec procesów i polityki innowacyjnej w świetle badań ankietowych, [w:] A. Nowakowska, Zdolności innowacyjne polskich regionów, Łódź 2009, s. 41.

³ Ibidem, s. 46.

3 Metodologia badania

3.1 Cele badania

CEL GŁÓWNY BADANIA

Zdobycie wiedzy na potrzeby prowadzonych procesów monitorowania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013.

Przedmiotem badania jest rozwój innowacji w województwie śląskim oraz stopień budowy Regionalnego Systemu Innowacji. Głównym elementem opracowania jest określenie wartości wskaźników realizacji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego w 2010 r. oraz 2013 r.

Cel główny został zrealizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

1. Przeprowadzenie pomiaru wartości wskaźników produktu i rezultatów określonych dla monitorowania wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego. Pomiar został dokonany dla 2010 r. oraz 2013 r.
2. Ocenę stopnia osiągnięcia celów strategicznych i szczegółowych Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego. Pomiar został dokonany dla 2010 r. oraz 2013 r. w kontekście założonych wskaźników produktu i rezultatu.

3.2 Zakres badania

Zakres czasowy

Badanie dotyczyło dwóch punktów czasowych:

- Stan na czerwiec 2013 r.
- Stan na czerwiec 2010 r.

Zakres terytorialny

Badaniem został objęty obszar województwa śląskiego.

Zakres podmiotowy

Badaniem zostały objęte instytucje oraz przedsiębiorstwa Regionalnego Systemu Innowacji Województwa Śląskiego prowadzące efektywne działania przedsiębiorcze i proinnowacyjne.

3.3 Zastosowane metody badawcze

Realizacja celów badania osiągnięta została poprzez zastosowanie następujących technik badawczych:

Tabela 1 Metody i techniki badawcze zaplanowane do realizacji badania

L. p	Metoda/ technika badawcza	Próba badawcza
1.	Desk research	Raporty, badania, literatura, dane statystyczne dotyczące problemu badania.
2.	Kwestionariuszowe wywiady prowadzone drogą telefoniczną (CATI)	Instytucje oraz przedsiębiorstwa posiadające siedzibę na terenie województwa śląskiego, prowadzące efektywne działania przedsiębiorcze i proinnowacyjne, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • instytucje otoczenia biznesu; • instytucje naukowe; • przedsiębiorstwa.

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie SOPZ

3.3.1 Desk research

W ramach badania gabinetowego analizie zostały poddane m.in. następujące dokumenty:

- Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013;
- „Bieżąca ewaluacja procesów wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013”;
- Raport końcowy z badań ankietowych w zakresie stanu wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013.
- Program Rozwoju Technologii województwa śląskiego na lata 2010-2020;
- Śląska Deklaracja na rzecz rozwoju „Kreatywnego Regionu Innowacyjnego”;
- Kierunki zwiększania innowacyjności gospodarki na lata 2007-2013;
- Zawartość strony internetowej www.ris.slaskie.pl;
- Dane statystyczne dotyczące przedmiotu badania;
- Raporty, badania dotyczące badanej problematyki.

Szczegółowa lista publikacji wykorzystanych do opracowania niniejszego raportu została zamieszczona w bibliografii w rozdziale 7.

3.3.2 Kwestionariuszowe wywiady telefoniczne (CATI)

Próba badawcza

Badaniem zostało objętych 300 podmiotów – instytucji oraz przedsiębiorstw Regionalnego Systemu Innowacji Województwa Śląskiego prowadzących efektywne działania przedsiębiorcze i proinnowacyjne.

Tabela 2 Struktura badawcza dla techniki CATI.

Typ instytucji	Rodzaj instytucji	Liczebność instytucji w próbie badawczej
Instytucje otoczenia biznesu	Agencje i ośrodki szkoleniowo-doradcze, Inkubatory przedsiębiorczości, Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości, Inkubatory Technologiczne Centra Transferu Technologii, Centra Zaawansowanych Technologii, Izby, Stowarzyszenia, Klasy i inicjatywy klastrowe, Parki Przemysłowe i Naukowo-Technologiczne, Regionalne i lokalne fundusze pożyczkowe, Fundusze Poręczeń Kredytowych, Przedstawiciel Kuratora Śląskiego	40
Instytucje naukowe (badawczo-rozwojowe)	Centra doskonałości, Instytuty badawcze, Platformy technologiczne, Jednostki inspekcyjne, Laboratoria badawcze, Laboratoria wzorujące,	14
	jednostki certyfikujące,	1
	uczelnie wyższe,	5
	Będą one traktowane w niniejszym badaniu jako instytucje badawczo-rozwojowe	
Przedsiębiorstwa	Małe i średnie przedsiębiorstwa wdrażające działania innowacyjne.	240
SUMA		300

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie SOPZ

Wartości wskaźników będące efektem zrealizowanego badania są zaprezentowane w wartościach liczbowych lub procentowych. Wybór sposobu prezentowania danych został dokonany na podstawie standardów badań społecznych i statystycznych, wskazujących, że jeśli suma uzyskanych wyników wynosi poniżej 100 jednostek należy prezentować dane liczbowo lub uzupełniać dane procentowe danymi liczbowymi; osiągnięcie 100 rekordów upoważnia do procentowej prezentacji wyników badania.

4 Ocena realizacji celów strategicznych i szczegółowych Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013

Autorzy Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 założyli trzy obszary strategiczne sformułowane jako:

- a) Zwiększenie udziału firm o wysokiej innowacyjności w ogólnej liczbie małych i średnich firm
- b) Zwiększenie wykorzystania potencjału badawczo-rozwojowego
- c) Zapewnienie skutecznego Regionalnego Systemu Innowacji opartego na wzajemnym zaufaniu, kreatywności i doskonałości⁴.

Każdemu obszarowi strategicznemu przyporządkowane zostały dwa rodzaje zadań, których wypełnienie gwarantowałoby ich realizację.

Pierwszy obszar strategiczny obejmuje zadania zidentyfikowane jako:

- a) Wzrost poziomu zaufania wśród firm poprzez polepszenie klimatu biznesu oraz
- b) Wspieranie doskonałości w firmach.

Drugi obszar strategiczny obejmuje zadania wyznaczone jako

- a) wzmacnianie doskonałości w sektorze B+R oraz
- b) wprowadzanie do sektora B+R technik niezbędnych dla rozwoju gospodarki regionu.

Wreszcie realizację trzeciego priorytetu zagwarantować miały

- a) rozwój współpracy partnerskiej na rzecz innowacji i
- b) wspieranie powstawania nowych innowacyjnych produktów i firm⁵.

Priorytetom i zadaniom, które prowadziły do ich realizacji twórcy strategii podporządkowali założone cele wraz ze wskaźnikami, które miały mierzyć poziom realizacji dokumentu.

Zarówno przyjęte obszary strategiczne, postulowane działania oraz ich cele w sposób wyraźny wskazują, że strategia skierowana jest na wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw, w kontekście ich związków z sektorem B+R. „Na pierwsze miejsce wysuwają się działania zmierzające do wzrostu innowacyjności i konkurencyjności małych i średnich firm w regionie, a dalej koncentrujące się na wzroście infrastruktury badawczo-rozwojowej oraz na stymulowaniu i rozwoju współpracy w sieci między instytucjami badawczo-rozwojowymi i przedsiębiorstwami. Wszelkie działania mają na celu stworzenie kreatywnego regionu innowacyjnego, o dużej koncentracji jednostek B+R, a także otwartego na współpracę lidera w zakresie tworzenia i absorpcji innowacji”⁶. To właśnie MSP mają być

⁴ Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013, Katowice 2003, s. 58-64

⁵ Ibidem, s. 58-64

⁶ W. Wieteska – Rosiak, Polityka innowacyjna województwa śląskiego (studium przypadku), [w:] A. Nowakowska, Zdolności innowacyjne polskich regionów, Łódź 2009, s. 117.

kołem napędowym dla wzrostu innowacyjności, a przez to konkurencyjności województwa. Koncepcja ta jest odważna – przypisanie wiodącej roli MSP w kreowaniu innowacyjnej gospodarki, to zasadnicze novum w regionie, który słynie z tradycyjnego przemysłu ciężkiego. MSP mają przejąć rolę lokomotywy wzrostu od tradycyjnego przemysłu ciężkiego dzięki synergii płynącej ze współpracy pomiędzy nimi a sektorem B+R.

Realizacja Regionalnej Strategii Innowacji zakładała w dużej mierze poszerzenie liczby innowacyjnych przedsiębiorstw z sektora przemysłowego. Niestety w latach 2009 – 2011 województwo zajęło dopiero 8 lokatę w rankingu ogólnopolskim w tej dziedzinie. W dodatku odnotowano spadek tych przedsiębiorstw o 5.1%⁷. Innowacje w ponad 10% miały charakter organizacyjny, co plasuje województwo na 2 pozycji w tej materii. Również w sektorze usług województwo osiągnęło znaczącą 4 pozycję w innowacjach o charakterze organizacyjnym – wynosiły one ok. 14% wszystkich innowacji⁸.

- 7,4% innowacji w sektorze przedsiębiorstw przemysłowych miało charakter marketingowy, w sektorze usług natomiast odsetek ten wyniósł 7,9⁹.
- Udział przychodów z produktów nowych lub istotnie ulepszonych w sektorze przemysłowym wyniósł dla województwa śląskiego wartość 6,1% i plasował je na 7 pozycji w kraju. Dla sektora usług odsetek ten wyniósł 1.8%¹⁰.
- Nakłady na innowacje w sektorze przemysłowym wyniosły 4016,8 mln zł. i były najwyższe w Polsce.
- Nakłady na inwestycje w sektorze usług wyniosły 379,8mln zł i stanowiły o 3 pozycji w kraju pod tym względem¹¹.
- W sektorze przedsiębiorstw przemysłowych, te które zdecydowały się nałożenie na procesy innowacyjne stanowiły 13,3%, natomiast w sektorze usług 11,9%¹².

„Drugi obszar koncentruje się na polepszeniu doskonałości i efektywności sektora badań i rozwoju przez promocje kultury innowacyjnej, sieci współpracy, orientacji działalności B+R na sektory wysokiej techniki i nowe specjalizacji¹³” Na uwagę zasługują fakt, że systemowe podejście do kreowania atmosfery korzystnej dla innowacyjności regionu ma charakter pionierski. Początki prac nad strategią sięgają już 2001r., kiedy w dużej części kraju nie pochyłano się w żadnej mierze nad wspomnianą tematyką. Analitycy i teoretycy podkreślają, że założenia strategii są spójne z innymi dokumentami wypracowanymi na potrzeby efektywnego zarządzania regionem – przede wszystkim z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego oraz Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego¹⁴.

⁷ Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2009 – 2011, Warszawa 2011, s. 28.

⁸ Ibidem, s. 39.

⁹ Ibidem, s. 45.

¹⁰ Ibidem, s. 52.

¹¹ Ibidem, s. 57.

¹² Ibidem, s. 60.

¹³ W. Wieteska – Rosiak, Polityka innowacyjna... op. cit., s. 117.

¹⁴ Ibidem, s. 117.

Uzyskana w ten sposób spójność powoduje, że realizowane w ramach tych ostatnich projekty wpływają na wykonanie założeń.

4.1 Zwiększenie udziału firm o wysokiej innowacyjności w ogólnej liczbie małych i średnich firm

Pierwszym celem strategicznym Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 w ww. obszarze strategicznym jest

Wzrost poziomu zaufania wśród firm poprzez polepszenie klimatu biznesu

Realizacja tego celu została osiągnięta w oparciu o wzrost liczby podmiotów zajmujących się wsparciem dla MSP. Wspomniane ośrodki wsparcia dla przedsiębiorczości odpowiadają za zwiększenie innowacyjności w ogólnej liczbie małych i średnich firm zarówno poprzez polepszenie klimatu wokół biznes, jak i wspieranie doskonałości w firmach. Dzięki tego typu instytucjom zrealizowane zostają założone cele; m.in.

- zwiększenie dostępności MSP do użytecznych informacji,
- dostosowanie oferty szkoleniowo – doradczej w zakresie innowacji do potrzeb MSP,
- promowanie kultury innowacyjności MSP,
- wzmacnianie podejścia strategicznego w MSP,
- wspieranie wykorzystania technologii informatycznych (ICT) w MSP,
- uporządkowanie systemu finansowania działalności MSP i
- wspieranie efektywnego wykorzystania przez MSP potencjału rynkowego na jednolitym rynku europejskim¹⁵.

W 2008 r. liczba jednostek wsparcia dla innowacji i przedsiębiorczości wynosiła 86 i była najwyższa w kraju¹⁶. Co więcej notuje się dynamikę wzrostu podmiotów zajmujących się właśnie poprawą innowacyjności wśród ośrodków ukierunkowanych na wsparcie dla przedsiębiorczości. Wskazują na to wyraźnie dane zebrane na przestrzeni lat 2007 – 2012. Ośrodki innowacji¹⁷ w 2009 r. stanowiły 19,7% wszystkich podmiotów zajmujących się wsparciem dla przedsiębiorczości, natomiast w 2012 r. stanowiły one już ponad 31,3%. Dynamice wzrostu udziału ośrodków innowacyjności towarzyszył również dalszy wzrost liczby

¹⁵ Regionalna Strategia Innowacji..., op. cit., s. 58-60.

¹⁶ Program rozwoju technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020. Program systemowego wspierania technologii Województwa Śląskiego na lata 2010 -2020, Katowice 2011, s. 121.

¹⁷ Ośrodki innowacji zdefiniowano jako podmioty zajmujące się „szeroką promocją i inkubacją innowacyjnej przedsiębiorczości, transferem technologii i dostarczaniem usług proinnowacyjnych, aktywizacją przedsiębiorczości akademickiej i współpracy nauki z biznesem”, A. Bąkowski, M. Mażewska, Uwarunkowania rozwoju infrastruktury wsparcia w Polsce, [w:] A. Bąkowski, M. Mażewska, Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce, Warszawa 2012, s. 11.

ośrodków przedsiębiorczości, który w 2012 r. wynosił już 96¹⁸. Tak duży przyrost tego typu instytucji odpowiada częściowo za realizację wszystkich priorytetów strategii.

Dla utrzymania oraz zwiększenia poziomu innowacyjności MSP niezwykle istotne są wykwalifikowane kadry, które będą w stanie wdrożyć i stosować innowacyjne technologie oraz sposoby zarządzania. W tym celu istnieje potrzeba funkcjonowania ośrodków szkoleniowo – doradczych¹⁹ (OSD), które mają za zadanie te kadry dostarczyć lub dostosować do nowej rzeczywistości osoby już pracujące. Dane statystyczne pokazują, że właśnie w województwie śląskim zapewniona została stabilizacja w tej materii. Według Elwiry Koprowskiej - Skalskiej liczba ośrodków szkoleniowo-doradczych w 2012 r. wynosiła 38 i podobnie jak w 2010 r. była najwyższa w Polsce²⁰. Funkcjonowanie tych ośrodków jest tym ważniejsze dla poziomu innowacyjności MSP, że po 2004 r. zmieniły one częściowo profil swojej działalności – nastąpiło: „przesunięcie aktywności z pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy (w 2001 r. ponad 41% czasu) w kierunku doradztwa i szkoleń dla ustabilizowanych rynkowo przedsiębiorstw (w 2001 r.– 24%) i tendencja ta utrzymuje się do 2007 r. (...) Dodatkowo od 2008 r. z czasu poświęconego na pomoc w tworzeniu nowych firm oraz działalność doradczo-szkoleniową dla MSP i dużych firm wyodrębniona została aktywność związana z działalnością informacyjną na temat programów unijnych i z pomocą w pozyskiwaniu funduszy (w 2009 r. – 36,5%)”²¹. Taki profil działalności OSD pozwala na zwiększenie udziału firm o wysokiej innowacyjności wśród małych i średnich firm, przede wszystkim dzięki osiągnięciu celu jakim jest dostosowanie oferty szkoleniowo – doradczej do potrzeb MSP oraz wspieranie efektywnego wykorzystania przez MSP potencjału rynkowego na jednolitym rynku europejskim²².

Niezwykle ważnym czynnikiem pro wzrostowym, na który autorzy położyli nacisk jest utworzenie skutecznego źródła finansowania MSP. O znaczeniu istnienia alternatywnych źródeł finansowania dla funkcjonowania MSP, które chcą postawić na innowacje, dowodzi fakt, że nakłady na inwestycje o charakterze innowacyjnym w sektorze MSP w ponad 70% pochodzą ze środków własnych²³. Wagę informacji o źródłach finansowania rozwiązań o charakterze innowacyjnym dostrzegli nie tylko autorzy Regionalnej Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013, ale przede wszystkim przedsiębiorcy. Biznesmeni uczestniczący w badaniu „Diagnoza ewolucji barier rozwoju sektora MSP w województwie śląskim” wskazali, że odczuwają istotne braki informacji o funduszach unijnych (71,5%) oraz o innych instrumentach wsparcia finansowego (69,5%)²⁴. Jest to element o tyle istotny, że

¹⁸ Ibidem, s. 20.

¹⁹ Ośrodek Szkoleniowo – Doradczy zdefiniowano jako: „nie nastawione na zysk jednostki doradcze, informacyjne i szkoleniowe (spotykane najczęściej pod nazwami: Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości Centrum Wspierania Biznesu, Klub Przedsiębiorczości, Punkt Konsultacyjno-Doradczy), działające na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i samozatrudnienia oraz poprawy konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw”, M. Mażewska, Ośrodek szkoleniowo-doradczy [w:] K. B. Matusiak (red.), Innowacje i transfer technologii, słownik pojęć, PARP, Warszawa 2011, s. 179-181.

²⁰ E., Koprowska – Skalska, Ośrodki szkoleniowo - doradcze. [w:] A. Bakowski, M. Mażewska, Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce, Warszawa 2012, s. 146.

²¹ Ibidem, s. 150.

²² Regionalna Strategia Innowacji..., op. cit., s. 58 i 59.

²³ Ibidem, op. cit., s. 31.

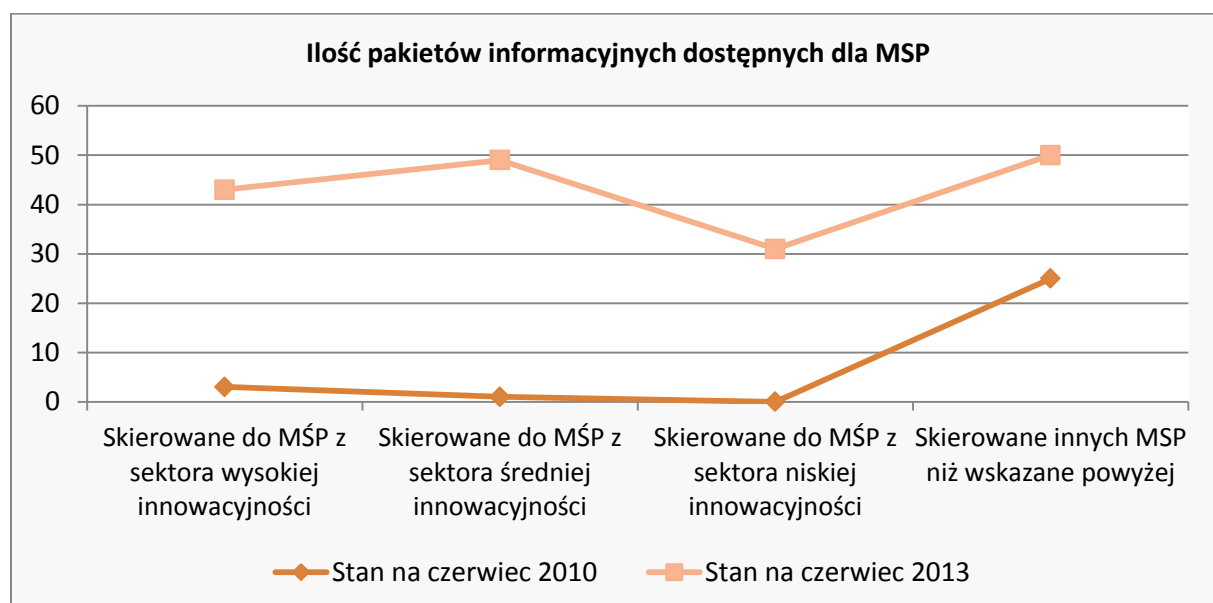
²⁴ Diagnoza ewolucji barier rozwoju sektora MSP w województwie śląskim. Raport końcowy, Katowice 2009, s. 6.

MSP o wysokim potencjale innowacyjności często nie mają możliwości skorzystania z kredytu bankowego, z uwagi na brak należytego zabezpieczenia. Stąd olbrzymia rola podmiotów w rodzaju aniołów biznesu, funduszy kapitału zaangażowanego, funduszy poręczeń kredytowych, lokalnych i regionalnych funduszy pożyczkowych. Przedsiębiorcy w województwie śląskim dostrzegają tę rolę. Świadczy o tym fakt, że średnia wartość pożyczek z różnego rodzaju funduszy poręczeniowych i pożyczkowych w 2012r. udzielanych w ramach RPO była najwyższa w Polsce i wynosiła 247 tys. zł²⁵.

Wartości wskaźników wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 w zakresie rozwoju kultury biznesu w województwie śląskim poprzez zwiększenie zaufania biznesowego przedstawiają się następująco:

Spośród badanych instytucji otoczenia biznesu 55,5% (15 placówek) świadczy usługi informacyjne dla MSP będących użytkownikami Regionalnego Systemu Informacji. Zaznacza się znaczący przyrost ilości pakietów informacyjnych dostępnych dla MSP pomiędzy 2010 a 2013 rokiem, co przedstawia szczegółowo poniższy wykres.

Wykres 1 Pakiety informacyjne dostępne dla MSP

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami instytucji otoczenia biznesu

Pakiety informacyjne koncentrowały się na tematyce prawnej i księgowej.

Parki przemysłowe i naukowo-technologiczne koncentrowały swoje usługi na doradztwie w różnorodnych zakresach dla swoich członków oraz na informowaniu podmiotów niezwiązanych o istniejących możliwościach inkubacji.

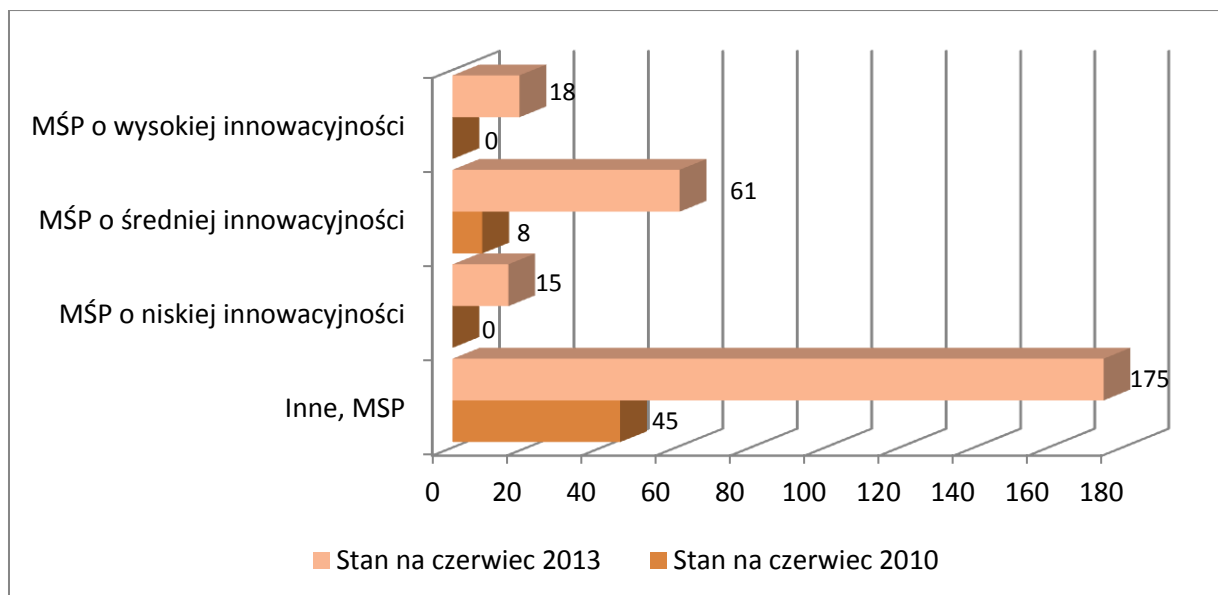
Pomiędzy 2010 a 2013 rokiem tematyka pakietów informacyjnych dostępnych dla MSP została poszerzona o informacje w zakresie przygotowania wniosków o uzyskanie

²⁵ Raport z badania oceny efektywności wykorzystania RPO i JEREMIE w działalności funduszy pożyczkowych oraz poręczeniowych oraz rozwoju przedsiębiorczości, Policy & Action Group Uniconsult Sp. z o.o., Warszawa 2012, s.15.

dofinansowania w ramach Funduszy Strukturalnych oraz o innych dostępnych źródłach finansowania rozwoju firmy.

Wśród respondentów badania CATI będących przedstawicielami instytucji otoczenia biznesu 55,5% (15) instytucji świadczy usługi informacyjne dla MSP. Instytucje otoczenia biznesu wskazują, że najwięcej klientów usług doradczych to małe i średnie przedsiębiorstwa nieinnowacyjne. Szczegółowe informacje w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2 Liczba MSP korzystających z usług świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z instytucjami otoczenia biznesu

W badanym okresie zaznacza się duży przyrost MSP korzystających z usług instytucji otoczenia biznesu. Ze względu na nieinnowacyjny charakter MSP zgłaszających się po porady, również usługi doradcze, z których korzystają w niewielkim stopniu dotyczą podejmowania działań innowacyjnych.

Poddane badaniu MSP innowacyjne również w coraz wyższym stopniu w swojej strategii rozwoju uwzględniają korzystanie z zewnętrznych usług szkoleniowo doradczych. W czerwcu 2010 roku z tego typu działalności instytucji otoczenia biznesu korzystało 28,7% respondentów (69 przedsiębiorstw), natomiast w 2013 roku wskaźnik wzrósł do 38,4% (92 przedsiębiorstwa).

Jak wskazują wyniki badania pomiędzy 2010 a 2013 rokiem nastąpiło zwiększenie dostępności informacji dla MSP, zarówno związanych z rozwojem innowacji, jak również wspierających małe i średnie firmy nieinnowacyjne.

Uporządkowanie systemu finansowania działalności innowacyjnej jest kolejnym aspektem przyczyniającym się do poprawy warunków powstawania i rozwoju firm innowacyjnych. Przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego wskazywali następujące instrumenty finansowe przeznaczone na wspieranie działań innowacyjnych, z których mogli skorzystać mali i średni przedsiębiorcy.

Tabela 3 Instrumenty finansowe przeznaczone na wspierania działań innowacyjnych realizowanych przez MSP

Z jakich instrumentów finansowych przeznaczonych na wspieranie działań innowacyjnych mogły skorzystać MSP?		
Pożyczki	Stan na czerwiec 2010	Na rozpoczęcie działalności gospodarczej (inwestycyjne), mikro pożyczki
	Stan na czerwiec 2013	Na rozpoczęcie działalności gospodarczej (inwestycyjne), mikro pożyczki
Dotacje	Stan na czerwiec 2010	Na otwarcie własnej działalności, na rozszerzenie swojej działalności o usługi
	Stan na czerwiec 2013	Na otwarcie własnej działalności, na rozszerzenie swojej działalności o usługi
Dofinansowanie	Stan na czerwiec 2010	Na rozpoczęcie działalności gospodarczej przez osoby znajdujące się w trudnej sytuacji na rynku pracy
	Stan na czerwiec 2013	Na rozpoczęcie działalności gospodarczej przez osoby znajdujące się w trudnej sytuacji na rynku pracy
Gwarancje	Stan na czerwiec 2010	Udzielane przez instytucje bankowe
	Stan na czerwiec 2013	Udzielane przez instytucje bankowe

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego

Należy zaznaczyć, że nie wszystkie wskazane przez respondenta instrumenty finansowe były dedykowane rozwojowi innowacji, natomiast w ramach każdego ze wskazanych instrumentów finansowanie innowacji było możliwe.

Istotnym źródłem finansowania innowacji w okresie 2010-2013 r. były Fundusze Strukturalne. Pracownicy Instytucji Wdrażającej te środki wskazują na następujące rodzaje wsparcia finansowego dostępnego dla MSP.

Tabela 4 Instrumenty finansowe tworzone w ramach Funduszy Strukturalnych przeznaczone na wspieranie działań innowacyjnych realizowanych przez MSP

Z jakich instrumentów finansowych tworzonych w ramach Funduszy Strukturalnych przeznaczonych na wspieranie działań innowacyjnych mogły skorzystać MSP?		
Pożyczki	Stan na czerwiec 2010	inwestycyjne, obrotowe, inwestycyjno-obrotowe
	Stan na czerwiec 2013	inwestycyjne, obrotowe, inwestycyjno-obrotowe
Dotacje	Stan na czerwiec 2010	inwestycyjne
	Stan na czerwiec 2013	inwestycyjne
Gwarancje	Stan na czerwiec 2010	kredyt technologiczny
	Stan na czerwiec 2013	kredyt technologiczny

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego

Rodzaje instrumentów finansowych proponowanych przedstawicielom MSP zdaniem respondentów nie różnią się w 2010 i 2013 roku. Warto natomiast zwrócić uwagę na zmiany, jakie dokonywały się w tym zakresie w ofercie Funduszy Kredytowych oraz regionalnych i lokalnych funduszy pożyczkowych, którzy decydują o przyznaniu niektórych z wyżej wymienionych środków.

Tabela 5 Instrumenty finansowe przeznaczone na wspierania działań innowacyjnych realizowanych przez MSP

Jakie instrumenty finansowe oferowali Państwo MSP z przeznaczeniem na wsparcie działań innowacyjnych?			
Instrument finansowy	Termin pomiaru	Liczba respondentów oferujących wsparcie (N=8)	Rodzaj instrumentu finansowego
Pożyczki	Stan na czerwiec 2010	6	Inwestycyjne, obrotowe, inwestycyjno-obrotowe, inwestycyjne na rozpoczęcie działalności gospodarczej
	Stan na czerwiec 2013	5	Inwestycyjne, obrotowe, inwestycyjno-obrotowe
Dotacje	Stan na czerwiec 2010	3	Z programu Innowacyjna Gospodarka, na założenie działalności gospodarczej, poręczenie dotacji dla osoby bezrobotnej
	Stan na czerwiec 2013	3	Z programu Innowacyjna Gospodarka, na założenie działalności gospodarczej, poręczenie dotacji dla osoby bezrobotnej

Poręczenia	Stan na czerwiec 2010	2	Na kredyty bankowe, na kredyty i pożyczki inwestycyjne
	Stan na czerwiec 2013	1	Na kredyty bankowe

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami Funduszy Poręczeń Kredytowych oraz regionalnych i lokalnych funduszy pożyczkowych

Fundusze Poręczeń Kredytowych oraz regionalne i lokalne fundusze pożyczkowe biorące udział w badaniu w 2013 roku oferowały mniej usług finansowych niż w roku 2010. Zrezygnowano z poręczeń na kredyty i pożyczki inwestycyjne, a także z pożyczek inwestycyjnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Obsługą instrumentów finansowych wdrażanych w ramach Funduszy Strukturalnych zajmują się 3 z 8 badanych instytucji. Oferują one swoim klientom:

- dotacje z programu Innowacyjna Gospodarka;
- dotacje na założenie działalności gospodarczej w ramach PO KL;
- kredyty i pożyczki inwestycyjne.

Wachlarz rozwiązań finansowych proponowanych przez badane instytucje w roku 2010 oraz 2013 r. był taki sam.

Dostępność instrumentów finansowych w województwie śląskim należy mierzyć nie tylko poprzez analizę oferty obsługujących je instytucji, ale również poprzez wskaźnik odnoszący się do ilości oraz rodzaju informacji o możliwości finansowania działalności innowacyjnej docierających do MSP. Przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego wskazuje na następujące typy dostępnych informacji:

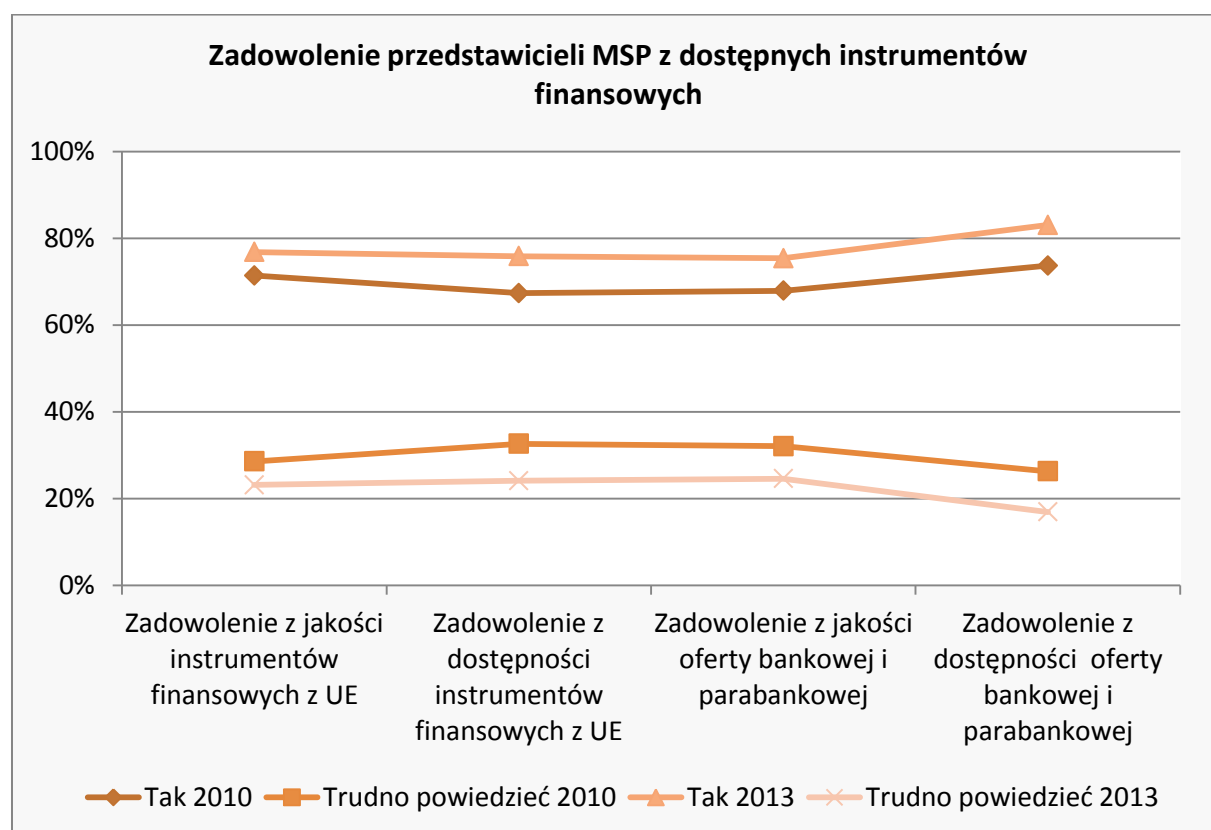
- informacje na temat dostępnych instrumentów finansowych na działania innowacyjne;
- informacje o wymaganiach formalnych związanych z pozyskaniem danego typu finansowania;
- informacje o terminach/ naborach składania wniosków na pozyskanie danego typu finansowania;
- informacje na temat podmiotów oferujących możliwe źródła finansowania działalności innowacyjnej.

Poddane badaniu instytucje B+R deklarują, że świadczyły usługi związane z doradztwem w zakresie uzyskania dofinansowania dla MSP. Ze względu na specyfikę działania tych instytucji pakiety szkoleniowe były skierowane do firm innowacyjnych, przy czym w 2010 r. żadna z 20 badanych instytucji nie świadczyła takich usług dla MSP o wysokiej innowacyjności, natomiast w 2013 r. były już 4 takie instytucje. Ponadto w 2013 r. pojawiły się instytucje prowadzące działania informacyjne dla MSP o średniej

i niskiej innowacyjności – po 2 instytucje dla każdego z wymienionych rodzajów przedsiębiorstw.

Użyteczność oferowanego wsparcia finansowego została zmierzona poprzez poziom zadowolenia MSP w podziale na instrumenty finansowe pochodzące z Funduszy Strukturalnych oraz z prywatnej oferty bankowej i parabankowej.

Wykres 3 Poziom zadowolenia MSP z poziomu jakości i dostępności instrumentów finansowych przeznaczonych na wspieranie działań innowacyjnych

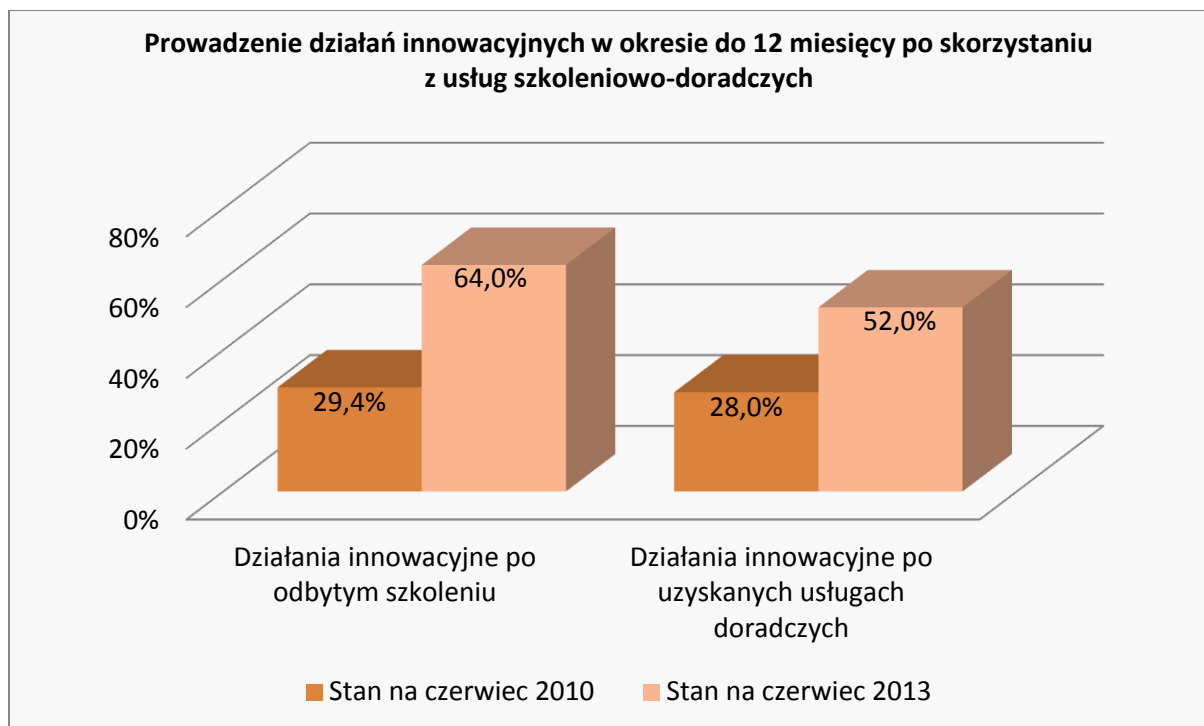
Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami MSP

Zadowolenie klientów korzystających z instrumentów finansowych w 2013 r. było jednoznacznie wyższe niż w 2010 r. Może to świadczyć o stałym podnoszeniu się poziomu tych usług na skutek ogólnego rozwoju kultury innowacyjnej w województwie. Należy jednak zaznaczyć, że żaden z respondentów nie stwierdził jednoznacznie, że usługi finansowe dostępne na rynku nie odpowiadają ich potrzebom. Osoby nie potrafiące określić czy są zadowolone z instrumentów finansowych przeznaczonych na wspieranie innowacyjności twierdziły, że dostrzegają zarówno pozytywne jak i negatywne elementy dostępnej oferty.

Wśród respondentów badania CATI znalazły się akredytowane instytucje wspierające działalność MSP w zakresie innowacji (6 spośród badanych 24 instytucji).

Dla realizacji celów Regionalnej Strategii Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 istotne jest, aby zadowolenie ze szkoleń i innych usług doradczych świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu przekładało się bezpośrednio na podejmowanie przez przedstawicieli MSP działań innowacyjnych.

Wykres 4 Prowadzenie przez MSP działań innowacyjnych w okresie 12 miesięcy po zakończeniu szkolenia lub otrzymaniu usługi doradczej

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami MSP

Wyniki badań jednoznacznie wskazują, że świadczone usługi doradczo-szkoleniowe w coraz wyższym stopniu przekładają się na konkretne działania przedsiębiorców, a zatem są dostosowane do ich potrzeb. Oprócz faktu realizowania przemyślanych działań przez instytucje świadczące te usługi, powodów należy szukać m.in. w coraz wyższej świadomości właścicieli firm, którzy idąc na szkolenie mają pomysł na konkretną inwestycję, a chcą pozyskać informacje uzupełniające. Bowiem uczestnictwo w szkoleniu czy usłudze doradczej wiąże się z wydatkiem finansowym, ale także poświęceniem czasu. Ponadto należy mieć na uwadze, że badaniu zostały poddane MSP innowacyjne, zatem uzyskane dane należy interpretować również jako wskazanie popularności korzystania za szkoleń i doradztwa przez przedsiębiorstwa, które wdrażają lub planują wdrożenie innowacji.

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 zwraca uwagę na konieczność zwiększenia wpływu na otoczenie administracyjno-prawne i gospodarcze grup podmiotów, które przyczyniają się lub mają potencjał do intensyfikowania rozwoju gospodarczego województwa poprzez wdrażanie innowacji. W tym celu konieczne jest utworzenie regionalnego systemu lobbingu na rzecz innowacji. Przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego zauważa, że dotychczas nie udało się na tyle silnie powiązać podmiotów związanych z wdrażaniem innowacyjności w regionie, aby miały one realny i silny wpływ tworzenie polityk regionalnych i krajowych.

Instytucje otoczenia biznesu mają odmienne odczucia w tym zakresie. 8 z badanych 27 IOB (instytucji otoczenia biznesu) uznało, że w 2010 r. istniała grupa wpływu w zakresie administracyjno-prawnym, natomiast w 2013 r. istnienie takiej grupy dostrzegają 11 z 27

badanych podmiotów. Rozbieżności w odpowiedziach przedstawiciela Urzędu Marszałkowskiego i przedstawicieli instytucji otoczenia biznesu wynikają z odmiennego definiowania pojęcia „lobbingu” przez badane podmioty (pomimo przedstawiania definicji tego pojęcia przez ankieterów podczas realizacji wywiadu) oraz odmiennego pojmowania skali, w jakiej należy oceniać to zjawisko.

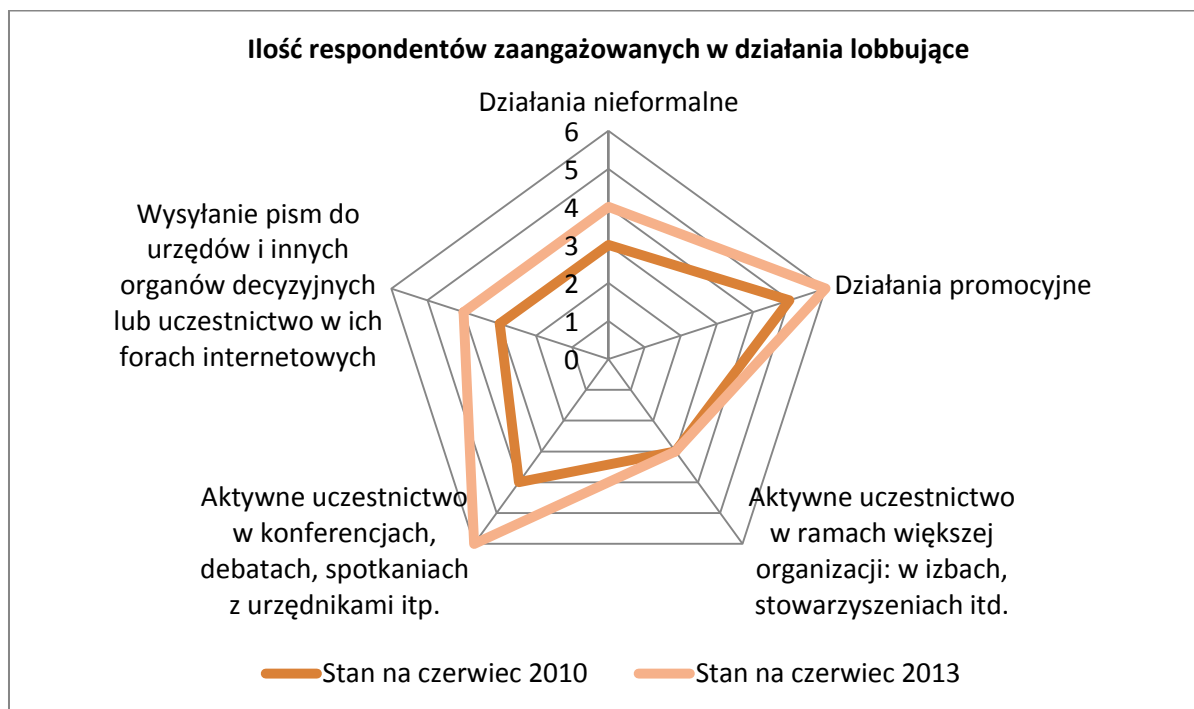
Pracownicy kompetentnych w tym zakresie komórek Urzędu Marszałkowskiego podejmują działania dążące do stworzenia lobby regionalnego, mającego wpływ na władze regionalne i krajowe w zakresie regulacji prawnych dotyczących wdrażania innowacji. Natomiast dla niektórych podmiotów działających na skalę lokalną lub regionalną dobre stosunki z przedstawicielami władz pozwalają na uzyskiwanie wszystkich informacji potrzebnych do sprawnego funkcjonowania firmy oraz na wpływanie na rozwiązania w regionie poprzez udział np. w konsultacjach społecznych.

Spśród badanych instytucji 8 zadeklarowało zaangażowanie w lobbing na rzecz innowacji do 2010 r., natomiast podczas pomiaru wartości wskaźnika na rok 2013 liczba tych podmiotów wzrosła do 9. Wśród nich znajdują się następujące rodzaje instytucji:

- zrzeszenie (1 z 9 badanych instytucji);
- instytuty badawcze (2 z 6 badanych instytucji);
- centrum doskonałości (2 z 6 badanych instytucji);
- ośrodki szkoleniowo- doradcze (2 z 3 badanych instytucji);
- klaster (1 z 6 badanych instytucji);
- centrum transferu technologii (1 z 4 badanych instytucji).

Spektrum instytucji już zaangażowanych w lobbing administracyjno-prawny i gospodarczy jest zatem szerokie. Zadaniem stojącym przed regionem jest zatem mobilizowanie kolejnych tego typu podmiotów do dołączania do istniejącej sieci. Ich mobilizacja będzie tym łatwiejsza, iż mają w swoim środowisku dobre przykłady (instytucje wymienione jako zaangażowane w lobbing). Istnieją różne rodzaje działań lobbingujących. Poniższy wykres przedstawia te działania, które są podejmowane przez instytucje otoczenia biznesu funkcjonujące na terenie województwa śląskiego.

Wykres 5 Rodzaj zrealizowanych działań lobbujących region

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami instytucji otoczenia biznesu

Wiele z instytucji zaangażowanych w lobbing wykorzystuje kilka z wyżej wymienionych sposobów komunikacji z lokalnymi władzami celem wywierania wpływu na sytuację regionalną i krajową. Oznacza to, że dostrzegają oni potrzebę i zasadność działania kompleksowego, co jest bardzo pozytywnym zjawiskiem i ukazuje potencjał tych instytucji do umacniania swojej pozycji decydenta.

Badane instytucje podejmują lobby w następujących kwestiach:

- wprowadzenie ulg i udogodnień w zakresie wdrażania innowacji;
- zmiany w finansowaniu innowacji, zwiększenie kwot na dofinansowanie innowacji;
- rozwój Katowic w kierunku pozwalającym na rozwój innowacji;
- zaangażowanie się władz województwa w działania krajowe na rzecz rozwoju innowacji;
- rozwój transportu regionalnego;
- promowanie działań innowacyjnych;
- zmiany prawne pozwalające na sprawniejsze wdrażanie innowacji.

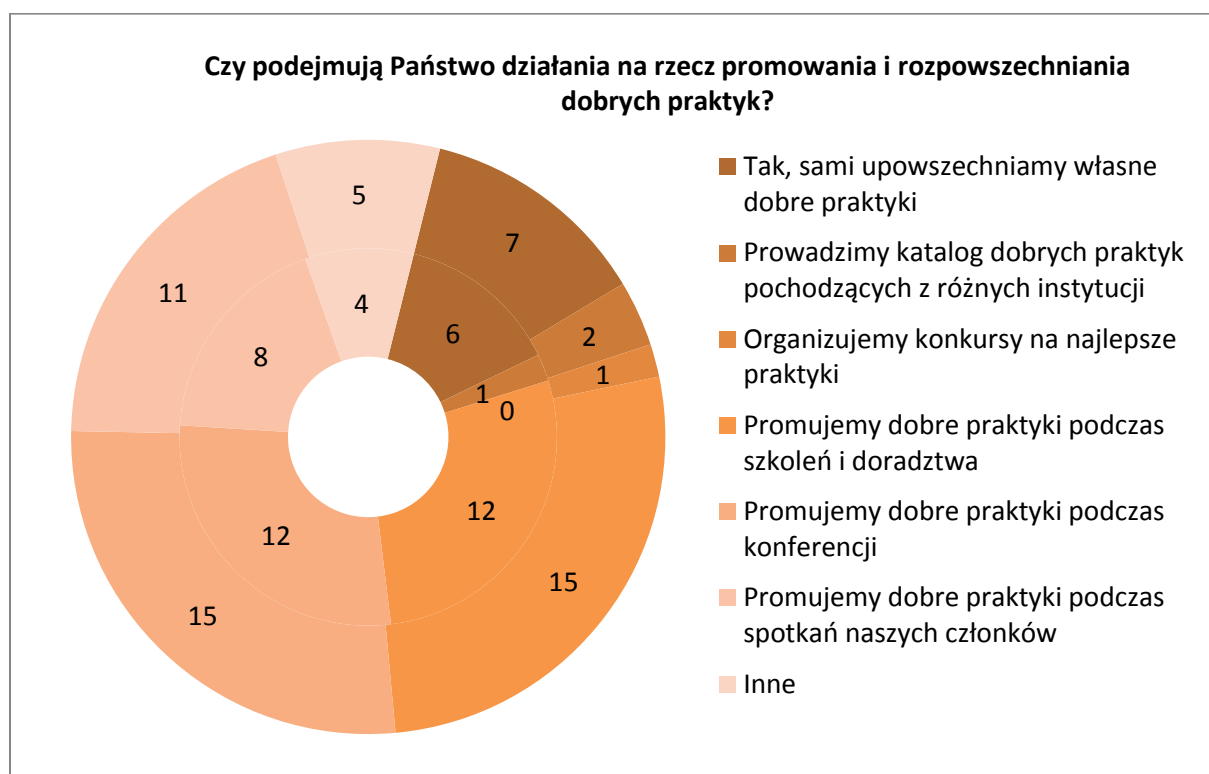
Działania regionalnego lobby powinny przekładać się na konkretne korzyści, głównie odczuwane przez małe i średnie przedsiębiorstwa. W 2010 r. 14,6% spośród badanych przedstawicieli MSP było zadowolonych z działań lobbujących region, natomiast w 2013 r. było to 24,2% badanych firm innowacyjnych.

Można zatem stwierdzić, że w województwie występują przejawy lobby na rzecz innowacji. Niemniej jednak stworzenie silnej i spójnej sieci pozwalającej na forsowanie interesów podmiotów zaangażowanych w opracowywanie i wdrażania innowacji wymaga dalszych działań w tym zakresie ze strony wszystkich podmiotów zaangażowanych w Regionalny System Innowacji.

Narzędziem wspomagającym rozwój innowacyjności w regionie jest dzielenie się przez podmioty społeczno-gospodarcze sprawdzonymi rozwiązaniami w zakresie wdrażania nowych rozwiązań prawno-rozwojowych. W początkowej fazie rozwoju klimatu innowacyjnego w regionie promowanie innowacji zostało przypisane instytucjom otoczenia biznesu, z docelowym planem stworzenia sieci wymiany doświadczeń, w skład której wchodziłyby wszystkie kluczowe podmioty województwa.

Institucje otoczenia biznesu podejmują różnorodne działania dążące do promowania dobrych praktyk. Poniższy wykres przedstawia te działania w podziale na ich rodzaj, stan na 2010 r. – krąg wewnętrzny oraz stan na 2013 r. – krąg zewnętrzny. Liczba badanych instytucji wynosi 27 jednostek.

Wykres 6 Działania podejmowane przez instytucje otoczenia biznesu na rzecz promowania i rozpowszechniania dobrych praktyk

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami instytucji otoczenia biznesu

Wśród działań wymienionych na powyższym wykresie jako inne występują: publikowanie dobrych praktyk w formie książkowej oraz wymiana doświadczeń podczas spotkań networkingowych.

Instytucje otoczenia biznesu w wysokim stopniu informują środowisko gospodarcze o sensie dobrych praktyk, a także rozpowszechniają konkretne rozwiązania w zakresie wdrażania innowacji, w tym własne dobre praktyki. Badane IOB często nie ograniczają się do jednego typu działań, co wskazuje na przywiązywanie przez nich dużego znaczenia do rozpowszechniania informacji o innowacjach w formie przykładowych dobrych rozwiązań.

Dla skutecznego promowania dobrych praktyk konieczne jest zainteresowanie tymi działaniami ze strony MSP. Instytucje otoczenia biznesu często jednak nie monitorują ilości przedsiębiorstw, którym przekazują informacje. Wśród badanych podmiotów aż 12 z 18 placówek podejmujących działania promujące i rozpowszechniające dobre praktyki nie monitoruje liczby osób, które z nich korzystają. Pozostałe 6 placówek wskazuje następujące ilości MSP korzystające z ich wsparcia w omawianym zakresie:

- pozyskiwanie informacji (2010 r. – 81 MSP, 2013 r. – 96 MSP);
- uczestnictwo w działaniach nagradzających najlepsze praktyki (2010 r. – 0 MSP, 2013 r. – 10 MSP);
- wykorzystywanie w swojej działalności najlepszych praktyki (2010 r. – 40 MSP, 2013 r. – 84 MSP).

Uzyskane wyniki zostały uzupełnione o badanie przeprowadzone wśród MSP innowacyjnych. 20,4% podmiotów na 2010 r. oraz 19,0% na 2013 r. nie zna zupełnie idei dobrych praktyk. Różnica w odsetku pomiędzy badanymi okresami jest niewielka, co oznacza, że rozpowszechniane informacje docierają do grupy MSP, które już znają ten sposób pozyskiwania informacji. W badaniu pojawił się także znaczny odsetek MSP, które pomimo znajomości idei dobrych praktyk nie korzystają z tego typu rozwiązań podczas planowania działalności firmy, jest to odpowiednio 26,7% firm w 2010 r. oraz 28,3% w 2013 r. Na ten wynik należy zwrócić główną uwagę, gdyż stawia on przed instytucjami otoczenia biznesu zadanie w postaci zwracania uwagi na dostosowanie formy i treści przekazu do potrzeb MSP. Oczywiście nie wyeliminuje to całkowicie sytuacji braku zainteresowania MSP korzystaniem z dobrych praktyk i dzielenia się nimi.

Sposoby zaangażowania MSP w absorbowanie oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk w zakresie innowacji prezentuje wykres nr 7.

Skutkiem pozyskiwania informacji w zakresie dobrych praktyk jest ich wykorzystywanie. 37,1% badanych respondentów wskazuje, że wykorzystywało dobre praktyki w swojej działalności w 2010 roku, w 2013 roku już 47,1% respondentów stosuje zapożyczone, sprawdzone rozwiązania w zakresie wdrażania innowacyjności.

Wykres 7 Sposoby pozyskiwania i promowania dobrych praktyk w zakresie innowacji stosowane przez MSP

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami MSP

Cel strategiczny „Wzrost poziomu zaufania wśród firm poprzez polepszenie klimatu biznesu” na przestrzeni lat 2010 – 2013 był z powodzeniem realizowany. Najbardziej widoczne efekty zostały osiągnięte w zakresie zwiększenia dostępności MSP do informacji oraz dostosowanie oferty szkoleniowo-doradczej w zakresie innowacji do potrzeb MSP. W dalszym etapie rozwoju kultury innowacyjnej w województwie rekomendowane są działania związane z tworzeniem lobby administracyjno-prawnego gospodarczego. Podmioty związane z tworzeniem i wdrażaniem innowacji chętnie wiążą się w sieci współpracy, natomiast z badanie nie wynika, aby w regionie istniał podmiot lub sieć podmiotów silnie i skutecznie reprezentująca interesy regionu.

Wspieranie doskonałości w firmach

Drugi cel strategiczny założony w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 dotyczy wspierania doskonałości w firmach. Jednym z działań wpływających na realizację tego celu jest wzmacnianie podejścia strategicznego w MSP. Instytucje otoczenia biznesu podejmują szereg działań w tym obszarze. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6 Działania podejmowane przez IOB na rzecz promowania podejścia strategicznego

Jakie podejmują Państwo działania na rzecz promowania zarządzania strategicznego wśród MSP?				
Rodzaj działania	Liczba instytucji	Liczba działań	Liczba instytucji	Liczba działań
Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie tworzenia strategii firmy	7	35	8	86
Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie tworzenia biznesplanów	3	3	4	4
Wskazywanie zarządzania strategicznego jako dobrej praktyki	5	40	6	85
Promowanie zarządzania strategicznego na konferencjach	4	31	5	85
Inne	2	16	2	41
Nie wiem	3	nie dotyczy	3	nie dotyczy
Nie podejmujemy tego typu działań	13	nie dotyczy	13	nie dotyczy

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami instytucji otoczenia biznesu

Wśród badanych 27 instytucji, aż 13 nie zajmuje się promowaniem zarządzania strategicznego. Nie jest to jednak zjawisko negatywne, gdyż instytucje otoczenia biznesu świadczą różne, niekoniecznie związane z omawianym obszarem działania. Skupić należy się na 14 instytucjach, które tego typu usługi świadczą. Najpopularniejszą formą promowania podejścia strategicznego jest działalność doradczo-szkoleniowa, w szczególności dotycząca tworzenia strategii firmy.

Aby przedsiębiorstwa miały możliwość wdrażania utworzonej dla siebie strategii konieczne jest uczenie ich tworzenia narzędzi typu: biznesplan. Działania szkoleniowo-doradczych o tej tematyce jest na razie zdecydowanie zbyt mało, natomiast należą one do kolejnego etapu rozwoju świadomości MSP w zakresie wdrażania zarządzania strategicznego.

Tymczasem tworzenie narzędzi będących podstawą zarządzania strategicznego MSP zlecają firmom zewnętrznym. Badane instytucje otoczenia biznesu do 2010 r. opracowały 2 strategie rozwoju firm i aż 206 biznesplanów. Do 2013 r. deklarują natomiast opracowanie 19 strategii rozwoju oraz 130 biznesplanów.

Instytucje otoczenia biznesu zostały poproszone o oszacowanie, ile MSP korzysta z ich usług dotyczących zarządzania strategicznego.

Tabela 7 Liczba MSP nabywających wiedzę w obszarze zarządzania strategicznego

Ile MSP korzysta z realizowanych przez Państwo działań na rzecz promowania zarządzania strategicznego wśród MSP?	Liczba instytucji wskazujących liczbę uczestników ²⁶	Liczba MSP	Liczba instytucji wskazujących liczbę uczestników	Liczba MSP
MSP o wysokiej innowacyjności korzystających z usług szkoleniowo-doradczych w zakresie zarządzania strategicznego	2	30	2	80
MSP o średniej innowacyjności korzystających z usług szkoleniowo-doradczych w zakresie zarządzania strategicznego	3	33	4	42
MSP o niskiej innowacyjności korzystających z usług szkoleniowo-doradczych w zakresie zarządzania strategicznego	3	63	4	153
Liczba kadry zarządzającej MSP o wysokiej innowacyjności korzystających z działań promujących zarządzanie strategiczne	2	50	3	160
Liczba kadry zarządzającej MSP o średniej innowacyjności korzystających z działań promujących zarządzanie strategiczne	1	3110	0	3110
Liczba kadry zarządzającej MSP o niskiej innowacyjności korzystających z działań promujących zarządzanie strategiczne	0	0	0	0
Nie wiem	3	nie dotyczy	3	nie dotyczy
Nie monitorujemy tego zjawiska	6	nie dotyczy	6	nie dotyczy

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami instytucji otoczenia biznesu

²⁶ W kolumnie „Liczba instytucji wskazujących liczbę uczestników” została zawarta liczba instytucji, które odpowiedziały, że udzielały danego rodzaju wsparcia. Ponieważ działalność IOB jest różnorodna na poszczególne aspekty pytania mogły udzielać odpowiedzi odmienne liczby respondentów.

Uzyskane wyniki badań wskazują na stałe wzmacnianie podejścia strategicznego w małych i średnich przedsiębiorstwach. Jest to jednak początkowy etap wdrażania przez MSP takiej taktyki zarządzania. Konieczne jest zatem podejmowanie dalszych działań uczących firmy planowania i monitorowania swojej działalności celem uzyskania elastyczności funkcjonowania na rynku.

Istotną kwestią w ramach promowania uczenia się przedsiębiorstw jest tworzenie platformy kontaktów i wymiany informacji pomiędzy nimi. 11 spośród 240 badanych przedsiębiorstw w 2010 r. oraz 16 w 2013 r. stwierdziło, że współtworzyli lub korzystali z regionalnej platformy kontaktów. Pod tym pojęciem respondenci rozumieli udział w klastrach, czy parkach technologicznych, w których kontakty pomiędzy uczestnikami są regularne i częste.

Przedstawiciele instytucji otoczenia biznesu mieli problem z określeniem, czy w regionie istnieje platforma współpracy – 12 respondentów nie potrafiło odnieść się do tej kwestii, kolejnych 8 stwierdziło, że taka platforma w województwie do 2013 r. nie powstała. Pozostali respondenci wskazywali izby gospodarcze, klastry, Górnośląską Agencję Rozwoju oraz Górnośląską Agencję Przedsiębiorczości jako przykłady platform kontaktów przedstawiciele MSP m.in. w zakresie wymiany informacji o innowacjach.

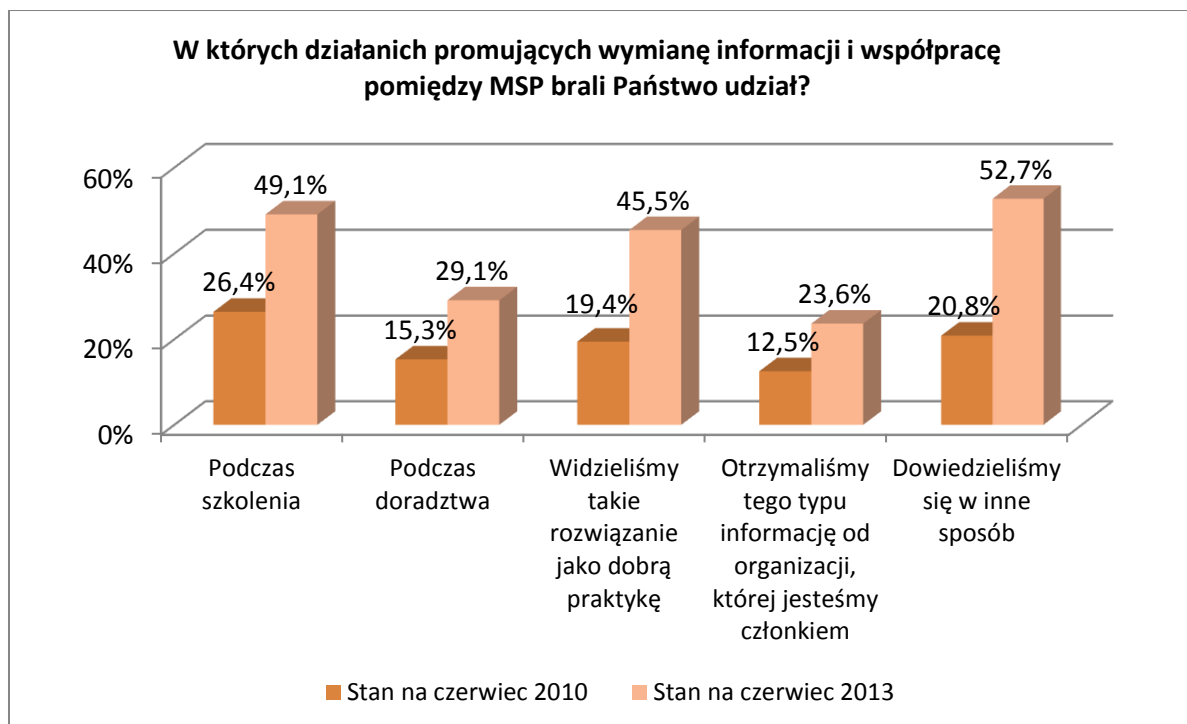
Institucje otoczenia biznesu zgodnie z zapisami Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 świadczą usługi w ramach promowania zaangażowania pracowników przedsiębiorstw i instytucji w tworzenie i wdrażanie rozwiązań innowacyjnych. Informacja taka na niewielką skalę dociera do MSP. Jedynie 22,9% spośród badanych przedsiębiorstw w 2010 r. i 30% w 2013 r. słyszało o takiej metodologii.

Pomimo słabego przepływu informacji w tym zakresie obserwuje się rosnącą liczbę MSP, w których rozwiązania innowacyjne zostały opracowane przez ich pracowników – w 2010 r. wartość wskaźnika wynosiła 38,7%, natomiast w 2013 r. – 46,7%. Zatem angażowanie kadry w podnoszenie innowacyjności firmy leży w polu zainteresowania przedsiębiorstw, co powinno skłonić instytucje otoczenia biznesu do lepszego docierania z tymi informacjami.

Zauważyć można znaczący przyrost zainteresowania informacjami promującymi współpracę gospodarczą pomiędzy MSP pomiędzy 2010 r. a 2013 r. Wyniki za 2013 r. wskazują, że przedsiębiorstwa miały dostęp do tych informacji poprzez różnorodne źródła w przeciwieństwie do 2010 r., gdzie najczęściej było to jedno źródło.

MSP informacje o współpracy gospodarczej pozyskiwali z następujących źródeł:

Wykres 8 Zainteresowanie MSP działaniami promującymi współpracę gospodarczą

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami MSP

Rozwój kultury innowacyjnej w MSP poprzez promowanie współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami jest dotychczas realizowany głównie poprzez świadczenie przez instytucje otoczenia biznesu usług informacyjnych i doradczo-szkoleniowych w zakresie współpracy gospodarczej pomiędzy MSP. W dalszym etapie tworzenia pozytywnego podłoża do wdrażania innowacji przez MSP konieczne jest zwrócenia większej uwagi na tworzenie stałej platformy kontaktów pomiędzy MSP oraz docierania do nich z doradztwem w zakresie angażowania posiadanej kadry do podnoszenia poziomu innowacyjności firmy.

Strategia Innowacji Województwa Śląskiego jako istotny aspekt wspierania doskonałości w firmach wskazuje informowanie MSP o korzyściach i zagrożeniach wynikających z udziału w jednolitym rynku europejskim. Zaledwie 5 z badanych 27 instytucji otoczenia biznesu podejmuje takie działania, natomiast zajmują się tym w sposób kompleksowy. Oferują one przedsiębiorcom następujące rodzaje wsparcia:

- Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie eksportu;
- Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie wdrażania systemów jakości i standardów UE;
- Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie uzyskiwania certyfikatów;
- Wskazywanie dobrych praktyk z zakresu eksportu, innych form wykorzystywania jednolitego rynku europejskiego;

- Organizowanie konferencji z zakresu korzyści i zagrożeń wynikających z udziału w jednolitym rynku europejskim;
- Wsparcie w nawiązywaniu partnerstw dla wykorzystania zalet udziału w jednolitym rynku europejskim.

Żadna z badanych instytucji nie oferuje szkoleń z zakresu specjalizacji MSP i wykorzystania przez nich nisz rynkowych.

Instytucje otoczenia biznesu szacują korzystanie przez MSP z wyżej wymienionych form wsparcia na następującym poziomie:

Tabela 8 Udział przedstawicieli MSP w działaniach wspierających wykorzystanie posiadanego potencjału na jednolitym rynku europejskim

Rodzaj działania	Stan na czerwiec 2010	Stan na czerwiec 2013
Liczba MSP o wysokiej innowacyjności korzystających z informacji o korzyściach i zagrożeniach z udziału w jednolitym rynku europejskim.	4	14
Liczba MSP o średniej innowacyjności korzystających z informacji o korzyściach i zagrożeniach z udziału w jednolitym rynku europejskim.	16	24
Liczba MSP o niskiej innowacyjności korzystających z informacji o korzyściach i zagrożeniach z udziału w jednolitym rynku europejskim.	350	530
Liczba MSP o wysokiej innowacyjności korzystających z działań zwiększających umiejętności w zakresie eksportu, wdrażania systemów jakości, uzyskiwania certyfikatów	3	3
Liczba MSP o średniej innowacyjności korzystających z działań zwiększających umiejętności w zakresie eksportu, wdrażania systemów jakości, uzyskiwania certyfikatów	0	0
Liczba MSP o niskiej innowacyjności korzystających z działań zwiększających umiejętności w zakresie eksportu, wdrażania systemów jakości, uzyskiwania certyfikatów	0	45
Nie wiem	1	1

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami instytucji otoczenia biznesu

Pomiędzy badanymi okresami widać przyrost liczby MSP korzystających z większości usług prowadzących do poszerzania wiedzy i kompetencji w zakresie wzmocnienia swojego potencjału na jednolitym rynku europejskim.

Wśród 240 badanych przedsiębiorstw innowacyjnych, aż 46,6% twierdzi, że nie wdrożyło systemów jakości ani procedur czy działań certyfikowanych (111 przedsiębiorstw), w tym:

- 57,1% nie wdrożyło żadnego systemu jakości;
- 58,7% nie uzyskało certyfikatu.

Zatem wdrażanie czy formalne pozyskiwanie poświadczenia stosowanych procedur nie jest dla małych i średnich przedsiębiorstw kluczowe. Niemniej jednak liczba firm sięgających po takie rozwiązania pomiędzy 2010 r. a 2013 r. nieznacznie wzrosła.

Poddana badaniu jednostka certyfikująca wskazała, że w 2010 r. certyfikowała 1, a obecnie 2 systemy jakości. Liczba rodzajów przyznawanych przez badaną jednostkę certyfikatów wzrosła z 14 do 30. Certyfikat został przyznany 35 podmiotom do 2010 r., a 57 do 2013 r. Na podanym przykładzie widać potencjał rynku do obsługi coraz większej liczby klientów w zakresie udzielania certyfikatów oraz poszerzania się proponowanej przez nich oferty.

Cel szczegółowy „Wspieranie efektywnego wykorzystania przez MSP potencjału rynkowego na jednolitym rynku europejskim” jest w początkowej fazie wdrażania. Na przestrzeni lat 2010-2013 dostrzega się powolny wzrost liczby i rodzaju działań szkoleniowo-doradczych w tym obszarze. Również zainteresowanie MSP uczestnictwem w działaniach informacyjnych, jak również pozyskiwaniu certyfikatów i wdrażania systemów jakości stale wzrasta. Poziom tych wskaźników na 2013 r. jest jednakże niewysoki.

Podejmowanie prób budowania w Polsce gospodarki opartej na wiedzy jest wspieranie wykorzystywana technologii ICT w MSP. Działaniami tego typu zajmuje się 7 z badanych 27 instytucji otoczenia biznesu. Są wśród nich różnorodne podmioty, w tym uczelnia wyższa, izba zrzeszająca przedsiębiorców, klaster, akademicki inkubator przedsiębiorczości. Udostępniane dla MSP usługi w zakresie podniesienia kompetencji ICT to:

- działania szkoleniowo-doradcze w zakresie prowadzenia e-biznesu oraz e learningu;
- pozostałe szkoleniowo-doradcze dotyczące rozwoju kompetencji ICT;
- wsparcie w pozyskiwaniu środków na rozwój ICT w MSP;
- wsparcie we wdrażaniu ICT w MSP.

Wdrażanie ICT odbywa się w Polsce również dzięki środkom finansowym z Funduszy Strukturalnych. 7 z 27 badanych jednostek otoczenia biznesu wspiera MSP w tym zakresie poprzez działania szkoleniowo-doradcze (5 placówek 2010 r., 6 placówek w 2013 r.), udzielanie pomocy podczas pisania wniosku o dofinansowanie (4 placówki 2010 r., 5 placówek w 2013 r.); pomoc w nawiązywaniu partnerstw celem wdrożenia rozwiązań ICT.

Dostępność wsparcia w zakresie informatyzacji dla MSP jest zatem wystarczająca do wdrażania przez nich technologii informatycznych niezbędnych do efektywnego funkcjonowania na rynku.

Oceniając realizację celu strategicznego Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 dotyczącego wspierania doskonałości w firmach zaznaczyć należy, że dokonuje się w tym zakresie niewątpliwie wzrost wartości większości badanych wskaźników. Uzyskane dotychczas rezultaty są etapem wstępnym do wpojenia MSP wiedzy

i umiejętności w zakresie podejścia strategicznego oraz efektywnego funkcjonowania na rynku europejskim. Niewątpliwie wielu dodatkowych działań wymaga stworzenie stałej platformy kontaktów pomiędzy MSP, w której firmy te brałyby aktywny udział, nie tylko poprzez korzystanie z przekazywanych informacji, ale także dzielenia się dobrymi praktykami.

Pomocna w zakresie wspierania innowacyjności przedsiębiorstw jest działalność instytucji otoczenia biznesu związana z promowaniem i wdrażaniem u MSP technologii informatycznych (ICT).

4.2 Zwiększenie wykorzystania potencjału badawczo-rozwojowego

Drugim obszarem, wskazywanym w Regionalnej Strategii Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 jest zwiększenie potencjału naukowo – badawczego. Duży nacisk został położony na zdefiniowanie kierunków rozwoju, w jakim powinien podążać sektor B+R w województwie, tak by stał się użytecznym elementem wsparcia dla przedsiębiorczości. U progu funkcjonowania strategii (w 2004 r.) potencjał naukowo – badawczy województwa śląskiego stanowił istotną część krajowego potencjału badawczo – rozwojowego. W województwie funkcjonowało wówczas:

- 109 jednostek naukowo – badawczych (11,3% podmiotów w skali kraju), w tym 6 placówek PAN,
- 14 instytutów naukowobadawczych,
- 15 ośrodków badawczo-rozwojowych,
- 57 jednostek rozwojowych
- 10 szkół wyższych.

W jednostkach B+R zatrudniano 12692 osoby (9,9% zatrudnienia w kraju), w tym 713 profesorów, 941 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego i 4 340 ze stopniem doktora (eliminując wieloletatowość otrzymamy 7 192 osób zatrudnionych na pełnych etatach przy działalności B+R). Przy działalności B+R zatrudnionych było 3,6 osoby na 1000 aktywnych zawodowo (średnia krajowa 4,5%), nakłady wewnętrzne w przeliczeniu na mieszkańca wynosiły 80 zł.²⁷

W 2008 r. w szkołach wyższych w województwie pracowało 9684 nauczycieli akademickich, w tym 1990 zatrudnionych na stanowisku profesora, 67 docentów, 4484 adiunktów i 1132 asystentów²⁸. Najwięcej osób zatrudnionych na stanowisku profesora pracowało w wyższych szkołach technicznych (27,6% ogółu profesorów) oraz w wyższych

²⁷ E. Stawasz, P. Głodek, K. Matusiak, Identyfikacja zmian zachodzących pomiędzy podmiotami w regionalnym systemie innowacji w województwie śląskim w latach 2002-2006, Katowice 2006, s. 12.

²⁸ http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/katow/ASSETS_szkoly_wyzsze_2008.pdf.

szkołach ekonomicznych (24,7%). W 2005 r. na 1000 osób aktywnych zawodowo w sektorze B+R pracowało 3,2 osoby, w 2008r. było to 3,5 osób²⁹.

W 2008 r. na działalność badawczo-rozwojową w województwie śląskim przeznaczono 609 mln zł., co stawiało województwo na 4 pozycji w kraju. W 2005 r. 20% nakładów wewnętrznych na B+R przeznaczone było na środki trwałe. W 2008 r. nastąpił wzrost w tej materii o 2%³⁰.

Sektor B+R funkcjonuje w Polsce na zasadach zupełnie odmiennych niż na Zachodzie Europy. Sytuacja taka wynika przede wszystkim z zaszczości historycznych. Z jednej strony ma ona swoje źródło w przedwojennej tradycji koncentracji aktywności badawczo – rozwojowej wokół ośrodków akademickich, z drugiej zaś w radzieckim modelu instytutów branżowych. Adaptacja tak powstałych instytucji B+R do warunków gospodarki kapitalistycznej późnej nowoczesności musi wymagać instytucji pośredniczących. Raport „Rynek B+R w Polsce. Wsparcie dla działalności badawczo – rozwojowej przedsiębiorstw” wskazuje, że elementem, który w znaczącym stopniu może wpłynąć na pożądaną współpracę nauki z biznesem są rozmaitego rodzaju Centra Badawczo – Rozwojowe. Autorzy raportu wskazują, że „firmy współpracują z regionalnymi ośrodkami akademickimi i innymi jednostkami naukowymi. Tworzą się powiązania kooperacyjne na linii biznes – nauka. Formuła współpracy pomiędzy dużymi inwestorami a ośrodkami naukowymi często przyjmuje formy kooperacji w ramach klastrów, parków technologicznych, Centrów Transferu Technologii (CTT) itd. W rezultacie zyskują również lokalne firmy, w tym małe i średnie przedsiębiorstwa przejmując rolę dostawców usług, podzespołów i zaawansowanych komponentów. Częściej też lokalni kooperanci angażują się w działalność badawczo – rozwojową”³¹. Wydaje się, że na bazie tej filozofii nastąpiło wdrożenie RSI, o czym świadczyć może ilość ośrodków zajmujących się organizacją kontaktu i kooperacji pomiędzy biznesem i nauką.

Pomimo nieścisłości terminologicznych (nakładania się na siebie pojęć m.in. park przemysłowy, park technologiczny) pewne jest, że województwo śląskie przoduje w tym elemencie wsparcia biznesu przez sektor B+R. M. Mażewska i A. Tórz wskazują, że w 2012 r. w województwie funkcjonowało 8 parków technologicznych definiowanych jako „organizacja zarządzana przez wykwalifikowanych specjalistów, której celem jest podniesienie dobrobytu społeczności, w której działa, poprzez promowanie kultury innowacji, konkurencji wśród przedsiębiorców i instytucji opartych na wiedzy”³². Według metodologii raportu w województwie śląskim w 2012 r. funkcjonowało 5 parków przemysłowych (autorzy raportu zaznaczyli, że brali pod uwagę parki funkcjonujące ponad rok) i 4 Centra Transferu

²⁹ Opracowanie sygnałowe GUS Szkoły Wyższe w województwie śląskim w 2008r. dostępne na stronie internetowej http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/wroc/ASSETS_Dzialalnosc_badawcza_i_rozwojowa.pdf.

³⁰ Opracowanie GUS Nauka, Technika i innowacyjność w województwie dolnośląskim w latach 2005-2008, dostępne na stronie internetowej http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/wroc/ASSETS_Dzialalnosc_badawcza_i_rozwojowa.pdf.

³¹ Rynek B+R w Polsce. Wsparcie dla działalności Badawczo – rozwojowej przedsiębiorstw, Warszawa 2012, s. 15.

³² M. Mażewska, A. Tórz, Parki technologiczne, [w:] A. Bakowski, M. Mażewska, Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce, Warszawa 2012, s. 25.

Technologii, co sytuuje województwo pod względem liczby tego typu ośrodków w awangardzie w skali kraju³³.

Rozbieżności terminologiczne nie powinny przesłaniać faktu, że tego typu instytucje wsparcia powodują wzrost wartości przedsiębiorstw, dzięki uzyskaniu przez nie dostępu do wiedzy, możliwości korzystania ze specjalistycznego sprzętu i infrastruktury o podwyższonym standardzie i wykwalifikowanej kadry naukowej. W województwie znajdują się: Śląski Park Technologiczny – przemysłowy w Rudzie Śląskiej, Bielski Park Technologiczny Lotnictwa, Przedsiębiorczości i Innowacji, Euro – Centrum Park Naukowo – Technologiczny w Katowicach, Park Przemysłowo-Technologiczny w Piekarach, Park Naukowo – Technologiczny Technopark Gliwicach, Sosnowiecki Park Naukowo – Technologiczny, Śląskie Centrum Naukowo – Technologiczne Przemysłu Lotniczego w Czechowicach – Dziedzicach³⁴.

- Oferta Śląskiego Parku Technologicznego – Przemysłowy w Piekarach skierowana jest przede wszystkim do MSP oraz naukowcom wykształconym w kierunkach technicznych. Władze Parku współpracują przede wszystkim z Akademią Górniczo – Hutniczą, Politechniką Śląską oraz Głównym Instytutem Górnictwa.
- Park Naukowo-Technologiczny Technopark w Gliwicach współpracuje przede wszystkim z Politechniką Śląską. Jego oferta obejmuje około 500 technologii w 15 branżach. Zbiory są dostępne dla zainteresowanych dzięki sieci internetowej³⁵. Dzięki Parkowi przedsiębiorstwa mogą przeprowadzać audyt innowacji polegający na ocenie potencjału innowacyjnego.
- Sosnowiecki Park Naukowo – Technologiczny współpracuje przede wszystkim ze Śląskim Uniwersytetem Medycznym³⁶.
- Partnerami Śląskiego Centrum Naukowo – Technologicznego Przemysłu Lotniczego w Czechowicach – Dziedzicach są Instytut Mechatroniki, Politechnika Warszawska, Politechnika Krakowska, Instytut Spawalnictwa, Akademia Humanistyczno – Techniczna w Bielsku, Politechnika Śląska, Akademia Górniczo – Hutnicza, Instytut Lotnictwa. Podobnie jak w przypadku Euro – Centrum partnerzy naukowcy Parku pochodzą także spoza regionu³⁷.
- Śląski Park Przemysłowo-Technologiczny współpracuje z Górnośląską Wyższą Szkołą Przedsiębiorczości im. Karola Goduli³⁸.

Charakterystyka partnerów naukowych powyższych ośrodków wsparcia biznesu świadczy, że realizowany jest cel strategii określony jako zwiększenie wykorzystania potencjału naukowo – badawczego poprzez między innymi wspieranie reorientacji rynkowej,

³³ Rynek B+R... op. cit., s. 15.

³⁴J. Strzelecki, Śląskie. Bogactwo innowacji, artykuł dostępny na stronie internetowej http://www.pi.gov.pl/PARP/chapter_86196.asp?soid=880C853E848A416B953E3D7B13C7D4EE.

³⁵ http://www.pi.gov.pl/PARP/chapter_86196.asp?soid=880C853E848A416B953E3D7B13C7D4EE.

³⁶ <http://www.spnt.sosnowiec.pl>

³⁷ <http://scntpl.pl/index.php?page=o-projekcie&hl=pl>

³⁸ <http://sppt.pl>

wspieranie specjalizacji sektora B+R działającego w tradycyjnych sektorach, czy wspieranie powstawania nowych specjalizacji w sektorze B+R.

Potężnym zapleczem naukowo- badawczym dysponuje Euro-Centrum Park Naukowo – Techniczny. Na liście jego partnerów znajdują się: Akademia Górniczo – Hutnicza, Główny Instytut Górnictwa, Politechnika Śląska, Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla w Zabrze, Politechnika Częstochowska, Uniwersytet Śląski, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Wyższa Szkoła Humanistyczna Humanitas w Sosnowcu, Instytut Technologii Uprzemysłowionych w Katowicach, Narodowy Techniczny Uniwersytet Politechnika Kijowska, Górnośląska Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości im. Karola Goduli, Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach, Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej, Wyższa Szkoła Technologii Informatycznych, Instytut Techniki Elektronowej w Warszawie, Instytut Technik Innowacyjnych EMAG, Politechnika Świętokrzyska³⁹. Warto zwrócić uwagę, że zaplecze naukowo – techniczne Parku wybiega daleko poza region, przekraczając granice kraju. Partnerzy Parku reprezentują zarówno nauki ścisłe, jak i humanistyczne. Wreszcie, reprezentują różne rodzaje technologii – zarówno bardziej tradycyjne (przemysł wydobywania węgla kamiennego), jak i nowoczesny sektor technologii informatycznych. Partnerem Parku Technologiczno – Przemysłowego EkoPark w Piekarach jest Instytut Technologii Uprzemysłowionych w Katowicach⁴⁰.

Dla funkcjonowania sektora B+R w otoczeniu nowoczesnego środowiska biznesowego ważnym elementem są Centra Transferu Technologii. W województwie śląskim funkcjonują 3 takie podmioty: Regionalne Centrum Transferu Technologii i Innowacji (RCTTiI), Centrum Innowacji i Transferu technologii Politechniki Śląskiej, oraz Sieć Ośrodków Innowacyjnych NOT. RCTTiI jest elementem funkcjonowania jednego z filarów wsparcia przedsiębiorczości w województwie - Górnośląskiej Agencji Promocji Przedsiębiorczości. Jest to podmiot, który wspiera w dziedzinach takich jak: marketing, międzynarodowe, krajowe i regionalne transfery technologii, transformacja i restrukturyzacja, rewitalizacja⁴¹.

Pierwszym celem strategicznym, jaki Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 definiuje w zakresie zwiększenia wykorzystania potencjału badawczo-rozwojowego regionu jest

Wzmacnianie doskonałości w sektorze B+R

Badaniu zostało poddanych 20 instytucji badawczo-rozwojowych z terenu województwa śląskiego. Ich aktywność we wspieraniu reorientacji rynkowej przejawia się m.in. poprzez podejmowanie różnorodnej współpracy z MSP w zakresie innowacji.

³⁹ <http://www.euro-centrum.com.pl/>

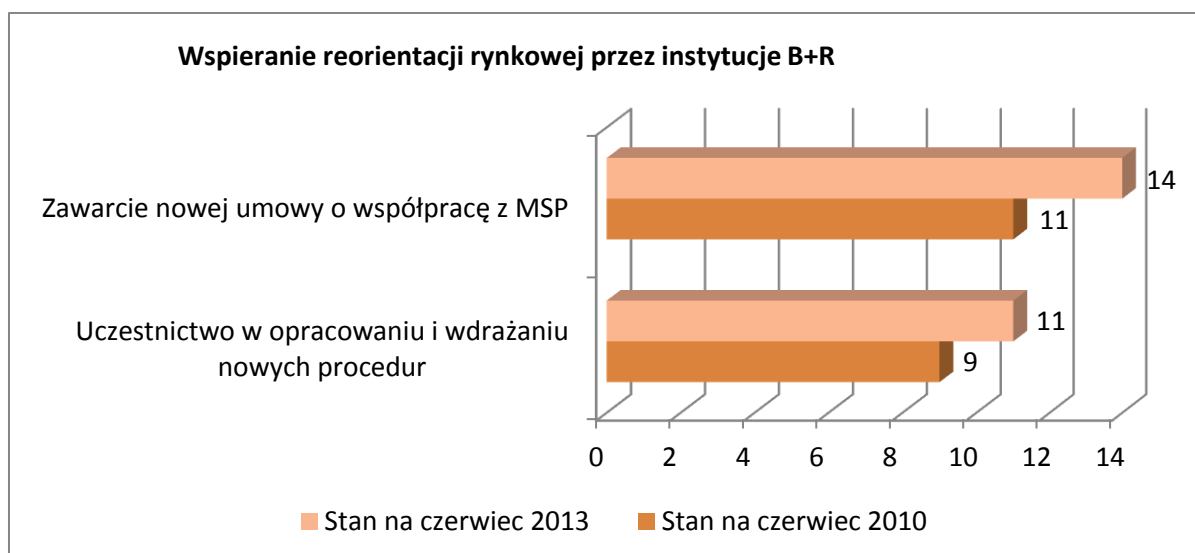
⁴⁰ <http://ekopark.piekary.pl/>

⁴¹ <https://gapp.pl/index.php?page=rcitt-2&hl=pl>

W 2010 r. badane 20 instytucji badawczo-rozwojowych zawarło 310 umów o współpracę z MSP, natomiast w 2013 r. wartość tego wskaźnika wzrosła do 480. Współpraca dotyczyła w szczególności:

- świadczenia usług badawczych,
- udostępniania zaplecza technicznego,
- udostępniania specjalistów,
- wdrażania projektów rozwojowych (106 projektów w 2010 r., 206 projektów w 2013 r.),
- tworzenia nowych produktów i procesów;
- opinie o innowacyjności.

Wykres 9 Działania podejmowane przez B+R dla wspierania reorientacji rynkowej MSP

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami MSP

W kontekście wdrażania zapisów Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 kluczowe jest nawiązywanie współpracy pomiędzy instytucjami B+R a MSP. Dlatego w rozpowszechnianiu tej współpracy zostały włączone również instytucje otoczenia biznesu. Badane IOB deklarują, że do 2010 r. nakłoniły 146 MSP do współpracy z jednostkami badawczo-rozwojowymi, w 2013 r. wartość ta wzrosła do 292 MSP. Nawiązane kontakty biznesowe dotyczyły w szczególności:

- wdrażania systemów bezpieczeństwa;
- wdrażania systemów zarządzania;
- udostępnienie zaplecza technicznego;
- świadczenia usług badawczych;
- realizacji projektów badawczych.

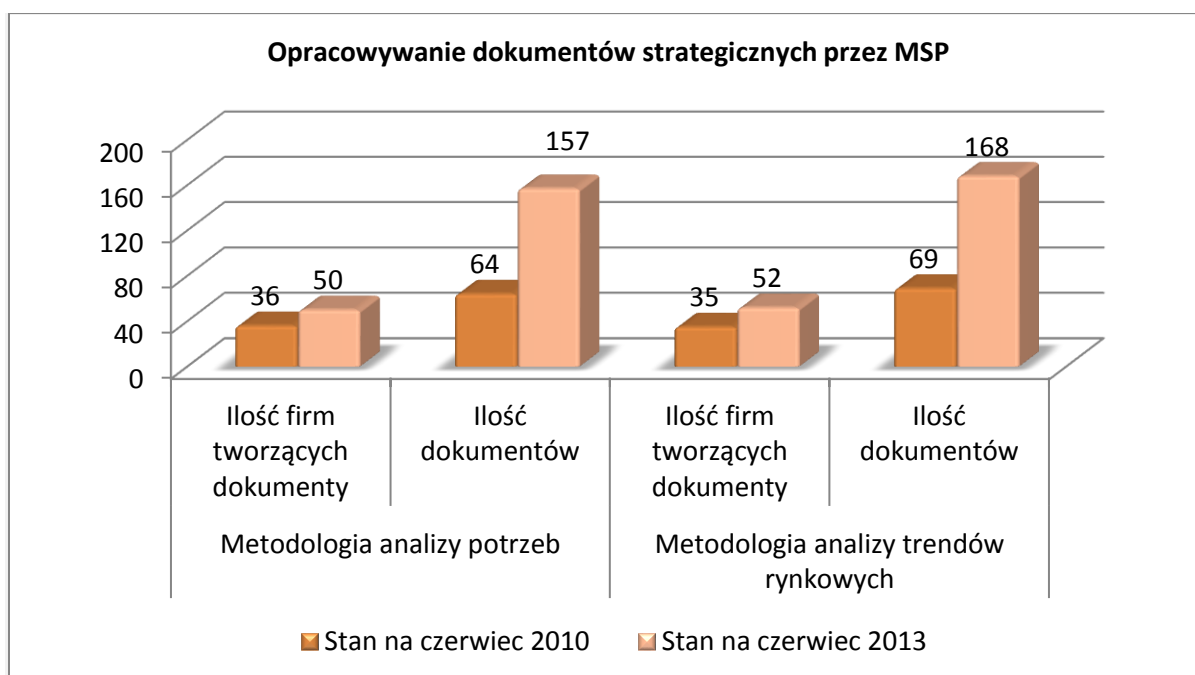
Przedstawiciele instytucji otoczenia biznesu uważają, że kontakty biznesowe powstałe na skutek ich zabiegów są pozytywnie oceniane przez przedsiębiorstwa (każdy rodzaj współpracy to ich zdaniem zadowolenie w przypadku co najmniej 90% przedsiębiorstw).

Badane małe i średnie przedsiębiorstwa również zostały poproszone o odniesienie się do podejmowania współpracy z B+R. 18,3% badanych przedsiębiorstw korzystało z oferty B+R w 2010 r., a 23,4% w 2013 r. Podejmowaną współpracę oceniają pozytywnie. 8% respondentów do 2013 r. nawiązało kontakt z B+R, ale nie przełożył się on jeszcze na konkretne działania.

Także instytucje otoczenia biznesu wspierają MSP w reorientacji rynkowej poprzez opracowanie metodologii analizy potrzeb MSP (w 2010 r. badane instytucje opracowały 2 tego typu dokumenty, natomiast w 2013 r. 256 dokumentów) oraz trendów rynkowych (w 2010 r. powstało 1 opracowanie, a w 2013 roku 5 opracowań). Wiele z badanych instytucji opracowało po 1 wspomnianym dokumencie, można zatem przypuszczać, że zrobili to na własne potrzeby lub nie udostępniali tą samą wersję dokumentu różnorodnym podmiotom, bez dopasowania analizy do potrzeb konkretnego przedsiębiorstwa.

Aktywność instytucji badawczo-rozwojowych oraz instytucji otoczenia biznesu wpływa na uczenie się przedstawicieli MSP dokonywania reorientacji rynkowej. Jednym z określających ten proces wskaźników jest samodzielne opracowanie analizy potrzeb i trendów rynkowych. Wartości tego wskaźnika dla MSP przedstawiają się następująco:

Wykres 10 MSP zaangażowane w opracowywanie analiz rynkowych

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami MSP

Powyższy wykres wskazuje, że MSP opracowują analizy rynkowe nie tylko dla siebie, ale również dla podmiotów zewnętrznych. Ponadto widać nieznaczny wzrost zarówno liczby firm świadczących takie usługi, jak również opracowanych dokumentów. Przejmowanie

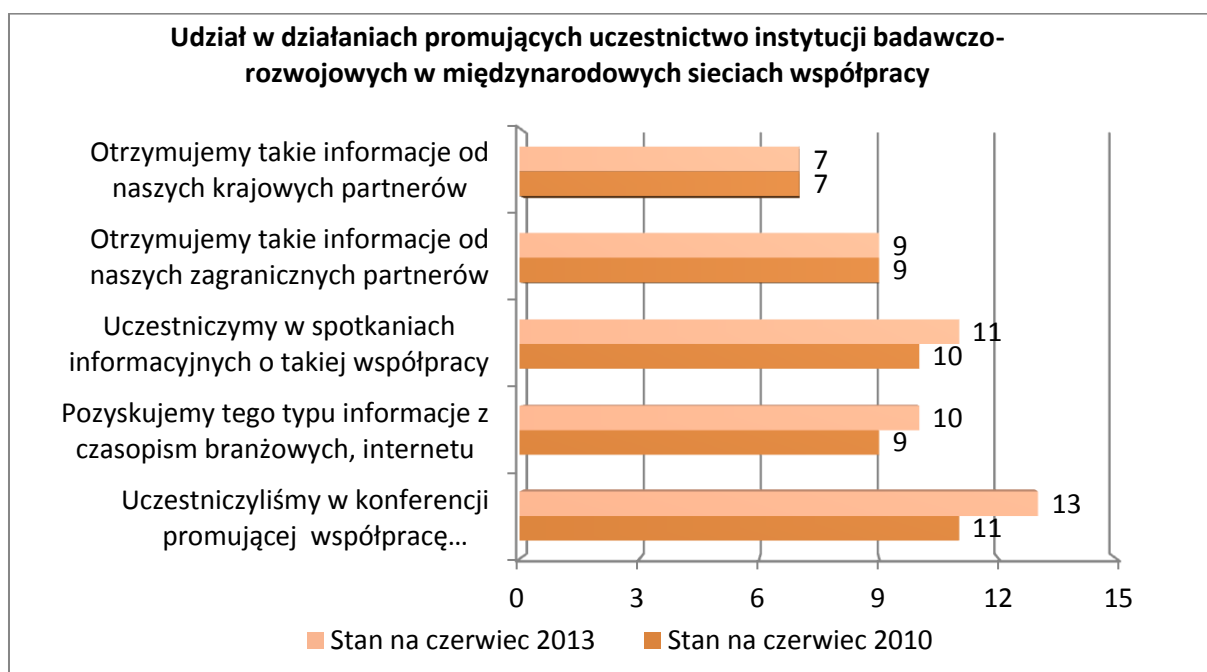
zadań wspierania reorientacji rynkowej MSP przez inne MSP jest pozytywnym zjawiskiem w kontekście rozwoju klimatu innowacyjnego w województwie.

Cel szczegółowy dotyczący wspierania reorientacji rynkowej w badanym okresie był z powodzeniem realizowany i zaangażował wszystkie rodzaje podmiotów wchodzących w skład Regionalnego Systemu Innowacji.

Regionalna Strategia Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 wskazuje również na uczestnictwo regionalnych instytucji i przedsiębiorstw w międzynarodowych sieciach współpracy jako szansę na rozwój innowacyjności regionu. Szczególna rola przywiązywana jest do podejmowania tego typu współpracy przez instytucje badawczo-rozwojowe.

B+R poddane badaniu brały udział następujących działaniach promujących i wspierających uczestnictwo w międzynarodowych sieciach współpracy.

Wykres 11 Uczestnictwo B+R w działaniach promujących i wspierających uczestnictwo w międzynarodowych sieciach współpracy

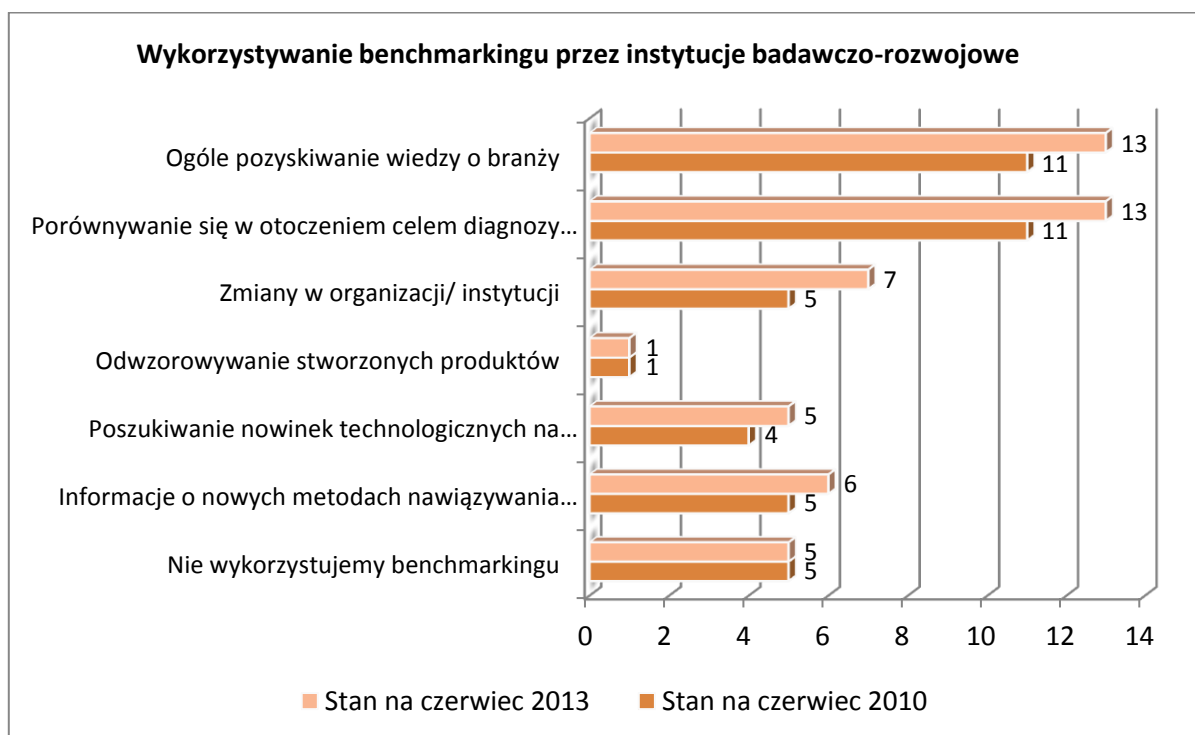

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami instytucji badawczo-rozwojowych

Wśród badanych B+R aż 13 z 20 instytucji w 2010 r. i 12 z 20 instytucji w 2013 r. było zaangażowanych w międzynarodowe projekty bądź międzynarodowe zespoły projektowe. Udział w projektach biorą zarówno pracownicy z wieloletnim stażem zawodowym, jak również nowi, najmniej doświadczeni pracownicy. Widać zatem, że B+R angażują się w działania międzynarodowe na dużą skalę, a doświadczenie pochodzące z zagranicy nabywa większość pracujących dla nich osób.

Istotne jest również uczestnictwo w pasywnych formach czerpania doświadczenia z instytucji zagranicznych. Jedną z nich jest stosowanie benchmarkingu. Badane instytucje badawczo naukowe wskazują na korzystanie z benchmarkingu w następującym zakresie:

Wykres 12 Działania związane z benchmarkingiem w instytucjach sektora B+R

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami instytucji badawczo-rozwojowych

Zwiększanie udziału w międzynarodowych sieciach współpracy było zatem z powodzeniem realizowane w badanym okresie. Najwięcej instytucji badawczo-rozwojowych wykorzystywało benchmarking do pozyskiwania ogólnej orientacji w branży, w której działają, jednak spora liczba instytucji wykorzystywała konkretne rozwiązania dla udoskonalania i rozwoju prowadzonej działalności.

Cel strategiczny Wzmacnianie doskonałości w sektorze B+R był w latach 2010-2013 z powodzeniem realizowany. Zarysowuje się dynamiczny wzrost liczby przedsiębiorstw podejmujących współpracę z instytucjami B+R. Także w szybkim tempie rośnie liczba firm i instytucji oferujących opracowanie metodologii analizy potrzeb MSP.

Angażowanie się instytucji badawczo-rozwojowych w międzynarodowe sieci współpracy wzmacnia ich pozycję na rynku, a w konsekwencji buduje potencjał regionu do wdrażania innowacji. Należy jednak zaznaczyć, że już w 2010 r. spory odsetek badanych B+R angażował się w międzynarodowe sieci współpracy i do 2013 r. nie nastąpił wzrost liczby tych instytucji.

Wprowadzenie do sektora B+R technik niezbędnych dla rozwoju gospodarki regionu

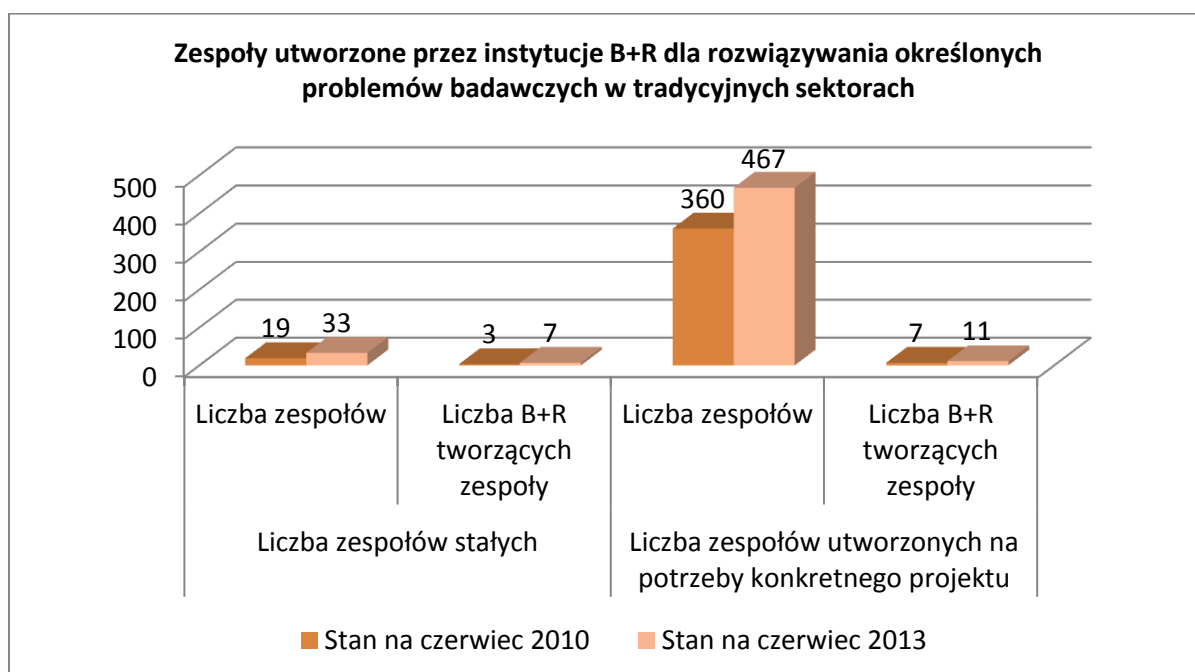
Rozwój sektora B+R, zdaniem autorów Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 powinien dokonywać się poprzez specjalizację należących do niego instytucji. Przejawem specjalizacji jest tworzenie zespołów dedykowanych

konkretnemu sektorowi lub problemowi badawczemu w ramach instytucji badawczo-rozwojowych.

W latach 2010-2013 widać dynamiczny rozwój tworzenia zespołów dedykowanych konkretnym problemom badawczym. Wprawdzie nieznacznie wzrosła liczba instytucji działających w ten sposób, natomiast dokonał się ich dynamiczny rozwój w tym obszarze zarządzania.

Badane instytucje badawczo-rozwojowe brały także udział w tworzeniu zintegrowanych instytucji badawczych tworzonych dla rozwiązywania określonych problemów w tradycyjnych sektorach. 2 respondenci byli założycielami tego typu placówek, 4 instytucje utworzyły zintegrowane instytucje badawcze wraz z partnerami. Na przestrzeni lat 2010-2013 nie nastąpił przyrost zintegrowanych instytucji badawczych.

Wykres 13 Specjalizacja B+R poprzez tworzenie zespołów dedykowanych konkretnemu zagadnieniu – sektor tradycyjny

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami instytucji badawczo-rozwojowych

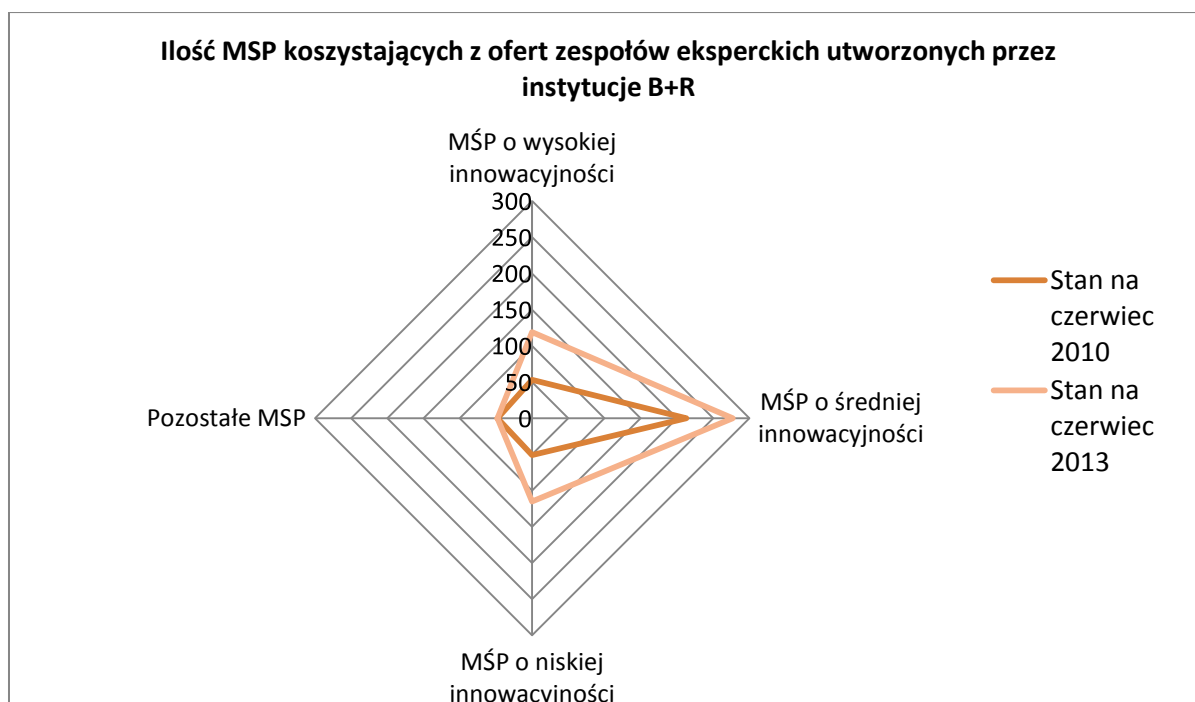
Efektami prac zespołów dedykowanych konkretnemu zagadnieniu oraz zintegrowanych instytucji badawczych są m.in. opracowanie i wdrożenie nowych produktów i procesów. Badane instytucje przedstawiają następujące osiągnięcia na tym polu:

- Nowe produkty i procesy opracowywane przez zespoły eksperckie dla rozwiązywania określonych problemów badawczych (70 innowacji opracowanych do 2010 r., 125 innowacji opracowanych do 2013 r.);
- Nowe produkty i procesy są opracowywane przez zintegrowane instytucje badawcze (6 innowacji opracowanych do 2010 r., 7 innowacji opracowanych do 2013 r.).

Podane wartości wskaźników z jednej strony wynikają z niedługiego czasu funkcjonowania zespołów badawczych, ale również z niemonitorowania zjawiska lub nieumiejętności określenia jego skali przez respondentów.

Efekty prac zespołów badawczych są wykorzystywane przez małe i średnie przedsiębiorstwa w procesie rozwoju firm. Największym zainteresowaniem cieszą się wśród instytucji o średnim poziomie innowacyjności. Analizując te wyniki należy mieć na uwadze, że są to deklaracje instytucji badawczo-rozwojowych oraz, że odpowiedzi były ujmowane w liczbie przedsiębiorstw.

Wykres 14 Liczba MSP korzystających z działalności zespołów eksperckich utworzonych dla tradycyjnych sektorów

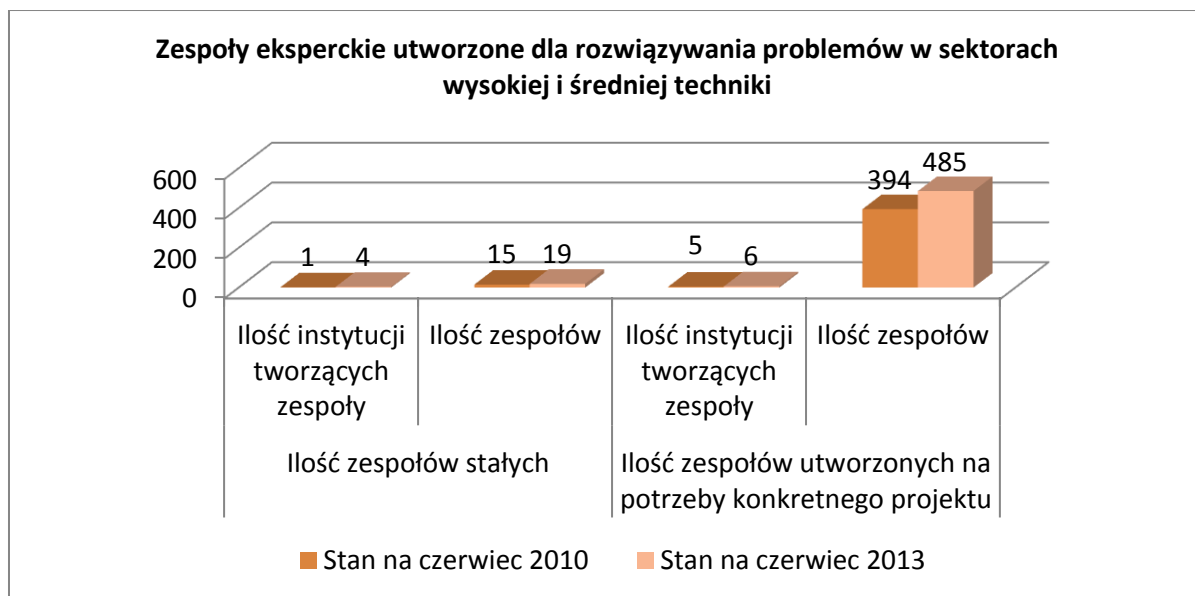
Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami instytucji badawczo-rozwojowych

Popularność korzystania z oferty zespołów eksperckich powoływanych przez instytucje naukowo-badawcze od 2010 r. wzrosła prawie dwukrotnie wśród firm innowacyjnych. Zdaniem przedstawicieli instytucji otoczenia biznesu, zainteresowanie tego typu ofertą wśród MSP nieinnowacyjnych utrzymuje się na stałym, ale dość dużym poziomie.

Analiza wyników badań pozwala na stwierdzenie, iż dokonuje się specjalizacja instytucji sektora B+R działających w tradycyjnych sektorach gospodarki. Zainteresowanie takimi zmianami zaznacza się zarówno po stronie podażowej, jak i popytowej.

Oprócz wspierania specjalizacji sektora B+R w tradycyjnych sektorach gospodarki Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 zakłada również wspieranie powstawania nowych specjalizacji w działalności instytucji badawczo-rozwojowych.

Wykres 15 Zespoły eksperckie tworzone dla rozwiązywania określonych problemów z sektorach wysokiej i średniej techniki

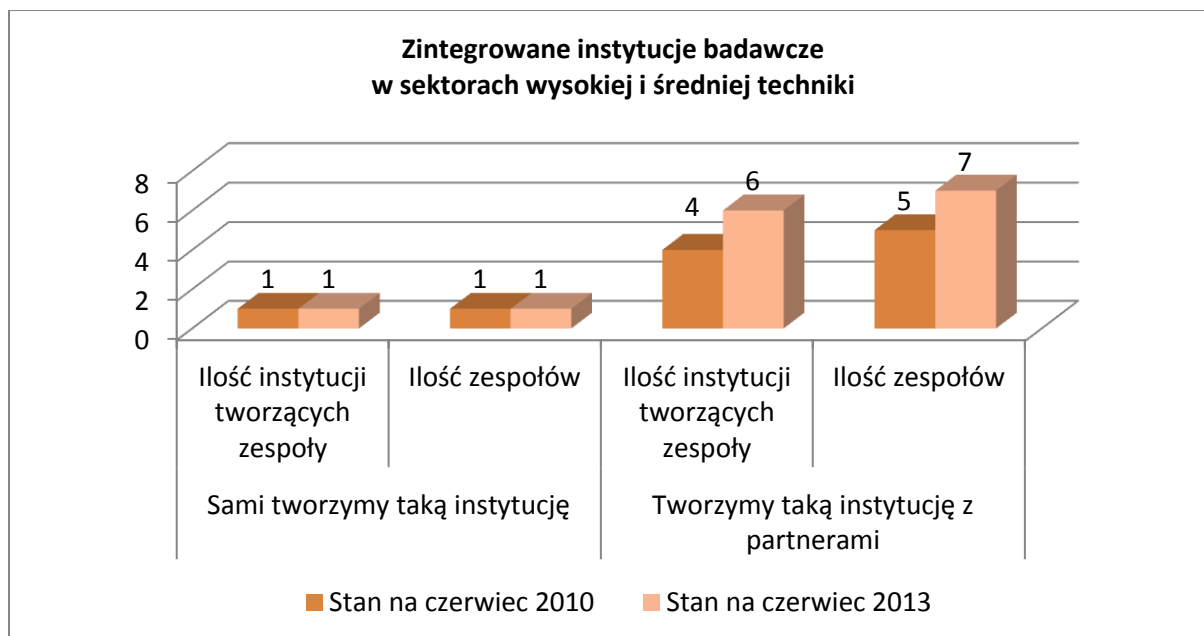
Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami instytucji badawczo-rozwojowych

Popularność tworzenia przez instytucje B+R zespołów eksperckich dedykowanych rozwiązywaniu określonych problemów w sektorach wysokiej i średniej techniki jest tak samo popularne, jak w przypadku sektorów tradycyjnych. Zespoły stałe są tworzone w niewielkiej ilości. Projektowe zarządzanie w instytucjach badawczo-rozwojowych jest determinowane przez sytuację rynkową – zlecenia są różnorodne i wymagają odmiennych grup ekspertów do opracowania rozwiązań w zgłaszanych przez rynek obszarach.

Celem tworzenia innowacji w sektorze wysokiej i średniej techniki instytucje badawczo-rozwojowe uczestniczą w zintegrowanych instytucjach badawczych tworzonych dla rozwiązania określonych problemów.

Uczestnictwo w zintegrowanych instytucjach badawczych jest podejmowane przez więcej instytucji niż tworzenie własnych zespołów eksperckich. Jest to pozytywny aspekt w kontekście tworzenia platformy wymiany informacji i współpracy pomiędzy podmiotami w województwie. Niemniej jednak każda z instytucji B+R powinna posiadać własne zespoły eksperckie, aby dokonywać specjalizacji niezbędnej do efektywnego funkcjonowania na rynku.

Wykres 16 Zintegrowane instytucje badawcze tworzone dla rozwiązywania określonych problemów w sektorach wysokiej i średniej techniki

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami instytucji badawczo-rozwojowych

Istotne dla funkcjonowania na rynku jest także podążanie za trendami i reagowanie na nie poprzez tworzenie nowych specjalizacji. Na 20 badanych placówek badawczo-rozwojowych 5 w 2010 r. i 9 w 2013 r. utworzyło specjalizacje naukowe zgodne z trendami rynkowymi i technologicznymi. Sumarycznie powstało 18 nowych specjalizacji do 2010 r. oraz licząc rosnąco 28 specjalizacji do 2013 r.

Utworzone specjalizacje dotyczą następujących obszarów:

- modelowanie aktywności innowacyjnej;
- techniki innowacyjne w MSP;
- kreatywność IT w zarządzaniu;
- robotyka medyczna;
- innowacje;
- kardiosymulacja;
- bezpieczeństwo pracy;
- ekologia;
- ochrona zdrowia.

Dotychczas utworzone specjalizacje, wg wiedzy instytucji badawczo-rozwojowych, które je otworzyły, nie wygenerowały zagranicznych inwestycji.

Cel strategiczny dotyczący wspierania i powstawania nowych specjalizacji w działalności B+R jest realizowany. W latach 2010-2013 nastąpił znaczny wzrost

powołanych zespołów eksperckich w sektorach wysokiej i średniej techniki. Instytucje badawczo rozwojowe podążają za zmianami rynkowymi również poprzez tworzenie nowych specjalizacji odpowiadających trendom rynkowym.

Wśród technik i narzędzi, których wprowadzanie do sektora B+R jest niezbędne dla rozwoju innowacji gospodarki Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 wskazuje promowanie dobrych praktyk w sektorze B+R. Wiele z badanych podmiotów podejmuje tego typu działania. Szczegółowe informacje w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 9 Działania promujące dobre praktyki w sektorze B+R

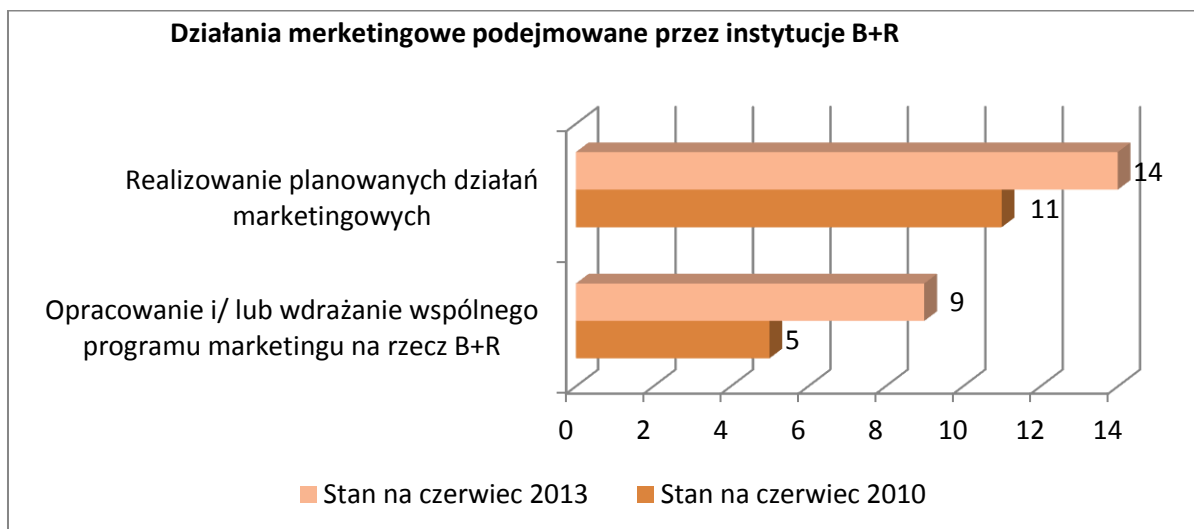
Czy podejmują Państwo działania promujące najlepsze praktyki w sektorze B+R?	Nazwa wskaźnika	Stan na czerwiec 2010	Stan na czerwiec 2013
Prowadzimy w tym zakresie szkolenia	Liczba instytucji prowadzących szkolenia	6	6
	Liczba szkoleń	20	28
Organizujemy konferencje	Liczba instytucji organizujących konferencje	10	12
	Liczba konferencji	52	63
Opisujemy własne doświadczenia w pismach branżowych	Liczba instytucji dzielących się doświadczeniami	12	15
	Liczba artykułów	976	1223
Opisujemy własne doświadczenia w naszych materiałach promocyjnych	Liczba instytucji dzielących się doświadczeniami	4	7
	Liczba materiałów promocyjnych	16	40
Nie	Liczba	5	5

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami instytucji badawczo-rozwojowych

Badane instytucje badawczo-rozwojowe są zaangażowane w działania promujące dobre praktyki. Komunikacja pomiędzy jednostkami odbywa się głównie poprzez prasę branżową oraz konferencje, czyli głównie kanały wymiany i rozpowszechniania informacji naukowych. Na przestrzeni lat 2010-2013 zarysowuje się stały wzrost liczby przekazywanych dobrych praktyk, co może oznaczać, że taka forma współpracy gospodarczej na stałe wchodzi w sposób funkcjonowania instytucji badawczo-rozwojowych województwa śląskiego.

Dobrą praktyką, której wdrożenie w sektorze B+R wpłynęłoby pozytywnie na jego rozwój jest podejmowanie działań marketingowych.

Wykres 17 Działania marketingowe podejmowane przez instytucje B+R

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami instytucji badawczo-rozwojowych

Spośród badanych 20 instytucji badawczo-rozwojowych aż 11 w 2010 r. i 14 do 2013 r. podejmowało zaplanowane uprzednio działania związane z promowaniem własnej placówki i jej oferty. Połowa z instytucji zaangażowanych w działania promujące markę własnej instytucji brała udział we wdrażaniu wspólnej strategii promowania działalności badawczo-rozwojowej w województwie.

Efektom podejmowanych działań marketingowych powinien być sukcesywny przyrost liczby MSP korzystających z oferty B+R. Na czerwiec 2013 r. wskaźnik ten przyjmował następujące wartości:

- Badane instytucje B+R szacują, że w 2010 r. z ich oferty skorzystały 604 MSP, natomiast w 2013 r. – 729 MSP.
- 18,3% spośród badanych MSP (44 przedsiębiorstwa) deklarowały korzystanie z oferty B+R do 2010 r., a 23,4% (56 MSP) skorzystały z oferty B+R do 2013 r.

Odsetek ten sukcesywnie wzrasta, natomiast biorąc pod uwagę, że badanie było przeprowadzane na innowacyjnych MSP, jest on niewystarczający. Konieczne jest dalsze promowanie korzyści wynikających ze współpracy MSP z instytucjami badawczo-rozwojowymi.

Uzyskane wyniki wskazują na prężną realizację celu strategicznego Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego polegającego na wprowadzaniu do sektora B+R technik niezbędnych dla rozwoju gospodarki regionu.

Dostrzegany jest stały postęp we wspieraniu i powstawaniu specjalizacji sektora B+R zarówno w tradycyjnych sektorach gospodarki, jak również w sektorach wysokiej i średniej techniki. Powstawanie zespołów eksperckich jak również zintegrowanych instytucji badawczych na przestrzeni lat 2010-2013 odbywało się w tempie pozwalającym na zaspokajanie potrzeb MSP w zakresie rozwiązań innowacyjnych.

4.3 Zapewnienie skutecznego Regionalnego Systemu Innowacji opartego na wzajemnym zaufaniu, kreatywności i doskonałości

Trzecim obszarem rozwoju innowacyjności, na którym koncentruje się Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 jest kooperacja pomiędzy podmiotami z terenu województwa. Omawiany obszar strategiczny określony został jako zapewnienie skutecznego Regionalnego Systemu Innowacji opartego na wzajemnym zaufaniu, kreatywności i doskonałości. Jednym z jego kluczowych elementów jest wspieranie procesów przewidywania trendów rynkowych. W tym celu powołano zespoły eksperckie oraz opracowano serię foresightów i dokumentów, w których określone zostały bazujące na diagnozie aktualnej sytuacji ekonomicznej i potencjału naukowo – badawczego zalecenia i pożądane działania. Przygotowany został foresight dla województwa śląskiego „Priorytetowe technologie dla województwa śląskiego”. Na jego bazie oraz na podstawie foresightu „FORGOM” foresightu technologicznego rozwoju sektora usług publicznych Górnośląskiego Obszaru Metropolitalnego, foresightów branżowych, dokumentów branżowych i sektorowych, dokumentów regionalnych i strategicznych, szerokich konsultacji, badań, analiz, dyskusji ekspertów skonstruowany powstał „Program rozwoju technologii województwa śląskiego na lata 2010 – 2020”⁴² (dalej nazywany „PRT”). W istocie program jest „strategicznym planem rozwoju technologicznego regionu integrującym zarówno identyfikację jego potencjału, jak i narzędzia umożliwiające prowadzenie skutecznej polityki wsparcia dla protechnologicznego rozwoju regionu z uwzględnieniem obecnego oraz przyszłego okresu programowania”⁴³.

W ramach PRT sformułowano osiem obszarów, wśród których powinny się kształtować dalsze prace nad ukierunkowaniem innowacyjności regionu:

- technologie medyczne,
- technologie dla energetyki i górnictwa,
- technologie dla ochrony środowiska,
- technologie informatyczne i telekomunikacyjne,
- technologie produkcji i przetwarzania materiałów,
- technologie transportu i infrastruktury transportowej,
- technologie przemysłu maszynowego, samochodowego, lotniczego, górniczego i nanotechnologie⁴⁴.

Autorzy PRT zaznaczyli, że dla sukcesu wdrażania strategii kształtowania warunków wzrostu w warunkach polepszenia klimatu innowacyjności konieczne są:

- a) rzetelna, kompleksowa i profesjonalna diagnoza,

⁴² Program rozwoju technologii..., op. cit., s. 13.

⁴³ Ibidem, s. 13.

⁴⁴ Ibidem, s. 91-110.

- b) spójność z innymi elementami polityki wsparcia w tej materii,
- c) budowa konsensusu pomiędzy światem gospodarki, środowiskami wsparcia biznesu i administracją odnośnie kierunków rozwoju technologicznego oraz wzmocnienia konkurencyjności regionu,
- d) wyznaczeniem kierunku funkcjonowania inicjatyw klastrowych,
- e) tworzeniem mapy drogowej dla nowych, skutecznych źródeł finansowania i organizacji działań innowacyjnych⁴⁵.

W rezultacie PRT może mieć dla sektora B+R kolosalne znaczenie, ponieważ dzięki niemu ma zostać zidentyfikowany potencjał zarówno B+R oraz jego partnerów. Wyznacza on nowe kierunki edukacji, dostosowuje kierunki edukacji do potrzeb rynku pracy i technologii society, wspiera sieć iq-net, określa kryteria wyboru projektów innowacyjnych⁴⁶. Powyższe założenia skutkować miały przede wszystkim:

- a) wyznaczeniem obszaru zastosowania nowych technologii,
- b) wyznaczeniem nowych kierunków technologicznych,
- c) wyznaczeniem kierunków przyszłych badań,
- d) opracowaniem rekomendacji na rzecz pożądaných zmian prawno-organizacyjnych oraz zakresu dystrybucji środków⁴⁷.

Według założeń Regionalnej Strategii Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 współpraca pomiędzy MSP, sektorem B+R, ośrodkami wsparcia biznesu oraz instytucjami publicznymi ma mieć charakter synergiczny. W świetle koncepcji opracowanej przez autorów strategii MSP będące motorem przekształceń muszą mieć dostęp do centrów informacji, wymiany doświadczeń i kontaktów. Jednym z wiodących elementów służących realizacji tak nakreślonego planu działania było wykrystalizowanie się regionalnego systemu innowacyjnego. Dla realizacji tego celu w 2005 r. powołano Jednostkę Zarządzającą Regionalnym Systemem Innowacji. Do jej zadań należało przede wszystkim: budowanie i rozwój Regionalnego Systemu Innowacji, wspieranie powstawania sieci i konsorcjów środowiska innowacyjnego oraz inicjowanie nowych metodologii dla wzmocnienia działań innowacyjnych w regionie⁴⁸.

W wymiarze organizacji współpracy pomiędzy samymi MSP, oraz pomiędzy MSP i sektorem B+R, a także w przygotowaniu dlań dostępu do infrastruktury ogromnym ułatwieniem są parki przemysłowe, klastry i wspomniane już Centra Transferu Technologii. Autor analizy „Śląskie. Bogactwo innowacji” J. Strzelecki stwierdza, że w województwie śląskim funkcjonuje 7 parków przemysłowych – wśród nich: Bytomski Park Przemysłowy,

⁴⁵ Ibidem, s. 24.

⁴⁶ Ibidem, s. 24.

⁴⁷ Ibidem, s. 25.

⁴⁸ <http://www.ris-silesia.org.pl/>

Częstochowski Park Przemysłowy, Górnośląski Park Przemysłowy, Euro-centrum Park Przemysłowy, Rudzki Inkubator Przedsiębiorczości⁴⁹.

W województwie śląskim postawiono w dużej mierze na rozwój sieci współpracy w oparciu o klastry, co wynika w pewnej mierze ze specyfiki regionu. Autorzy raportu „Parki przemysłowe, technologiczne i specjalne strefy ekonomiczne” są zdania, że taki typ wsparcia jest „stosowany przede wszystkim w regionach, w których przeważają tradycyjne sektory gospodarki, gdzie sektor wysokich technologii i badawczo-rozwojowy jest słabo rozwinięty”⁵⁰. Potwierdza to liczba klastrów w województwie, która wynosi 12 (nie uwzględniono inicjatyw klastrów), co daje województwu drugie miejsce w Polsce⁵¹.

Inicjatywy takie jak klastry, parki przemysłowe, CTT, inkubatory przedsiębiorczości same w sobie są już dużym wsparciem dla przedsiębiorców, jednakże autorzy strategii poszli o krok dalej chcąc zbudować sieć tych instytucji wsparcia. Jest to jeden z celów określonych jako utworzenie elastycznej struktury sieciowej na rzecz innowacji. W tym celu w 2007 r. utworzona została Śląska Sieć Inkubatorów, Parków Przemysłowych i Technologicznych. Obejmuje ona 17 podmiotów, w tym: Agencję Rozwoju Lokalnego w Gliwicach prowadzącą Inkubator Przedsiębiorczości, Park Naukowo – Technologiczny „Technopark” Gliwice, Górnośląską Agencję Przekształceń Przedsiębiorstw zarządzającą Bytomskim Parkiem Przemysłowym, Żorskim Parkiem Przemysłowym oraz Rybnickim Inkubatorem Technologicznym, Agencję Rozwoju Regionalnego w Bielsku Białej zarządzającą Beskidzkim Inkubatorem Technologicznym oraz Parkiem Przemysłowym i Usługowym w Bielsku-Białej, Rudzki Inkubator Przedsiębiorczości, Fundację na Rzecz Rozwoju Miasta Knuruwa prowadzącą Inkubator Przedsiębiorczości, Miasto Pyskowice inicjatora Inkubatora w Pyskowicach, Park Przemysłowy EURO-CENTRUM, Agencję Rozwoju Regionalnego w Częstochowie zarządzającą Częstochowskim Parkiem Przemysłowy, Górnośląski Park Przemysłowy, Agencję Rozwoju Lokalnego w Jaworznie zarządzającą Jaworznickim Parkiem Przemysłowym, Bieruńską Fundację Inicjatyw Gospodarczych zarządzającą Piastowskim Parkiem Przemysłowym, Śląski Park Przemysłowy, Centrum Przedsiębiorczości w Woli zarządzające Parkiem Przemysłowym „Ziemia Pszczyńska”, Miasto Cieszyn reprezentujące Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie, Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości, Bielski Park Techniki Lotniczej⁵².

Celem sieci jest przede wszystkim:

- a) stworzenie jednolitego wizerunku parków i inkubatorów działających na rzecz rozwoju gospodarczego,
- b) podniesienie jakości oferty i usług,

⁴⁹ J. Strzelecki, Śląskie. Bogactwo innowacji, artykuł dostępny na stronie internetowej http://www.pi.gov.pl/PARP/chapter_86196.asp?soid=880C853E848A416B953E3D7B13C7D4EE

⁵⁰ Raport – Parki przemysłowe, technologiczne, specjalne strefy ekonomiczne, dostępny na stronie internetowej http://www.ipo.pl/raporty/parki_przemyslowne_2009.pdf, s.7

⁵¹ Rynek B+R... op. cit., s. 15.

⁵² http://www.ris-silesia.org.pl/index.php-option=com_content&task=view&id=84&Itemid=79.htm

c) polepszenie współpracy z otoczeniem⁵³.

Warto zwrócić uwagę, że jednym ze wskaźników innowacyjności regionu jest partycypacja firm w funduszach europejskich, zwłaszcza tych z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Firmy śląskie stanowiły ok. 10% aktywnych beneficjentów PO IG. Ważna jest nie tylko liczba, ale także wielkość i długość pobytu na rynku tych przedsiębiorstw. Badania pokazują, że ok. 40% firm, które pozyskały środki z tego programu miało charakter start – up, a ok. 7% były firmami młodymi⁵⁴. Oznacza to, że początkujący biznesmeni szukali funduszy na innowacje w funduszach unijnych. Jest to informacja istotna zwłaszcza w kontekście deklarowanej przez przedsiębiorców niewiedzy o funkcjonowaniu i metodach pozyskiwania środków z funduszy unijnych. Informacja ta jest istotna również z tego tytułu, że ci młodzi biznesmeni mają relatywnie większą szansę na pozyskanie tych środków w przypadku należycie funkcjonującej sieci doradztwa i współpracy z innymi MSP, z którymi mogą dzielić się doświadczeniami.

Pierwszym celem strategicznym, jaki Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 określa w ramach zapewnienia skutecznego Regionalnego Systemu Innowacji opartego na zaufaniu i uczeniu się jest

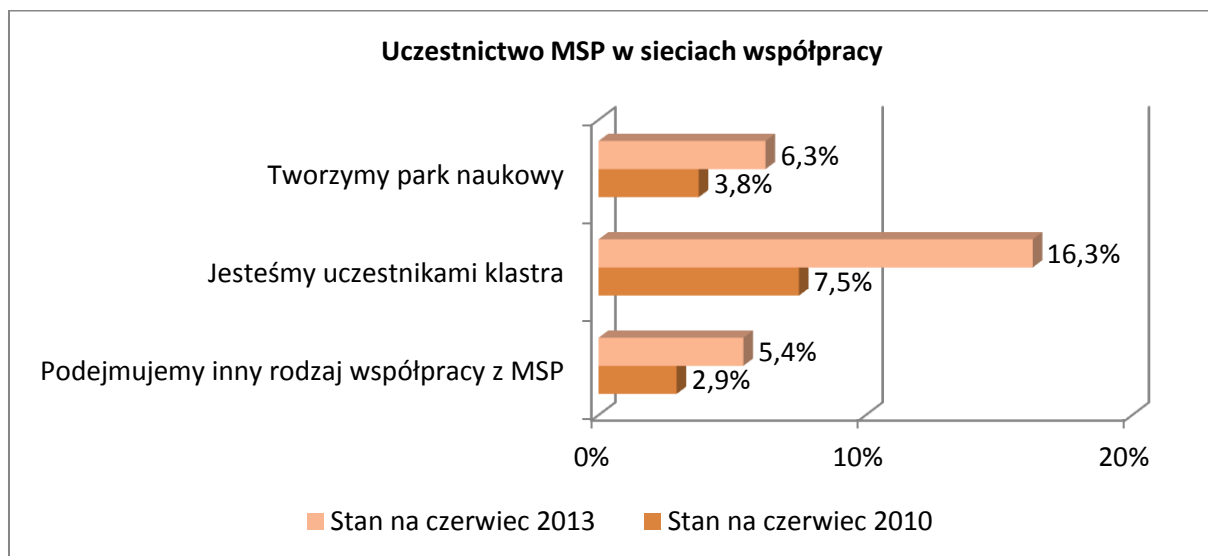
Rozwój współpracy partnerskiej na rzecz innowacji

Rozwój współpracy pomiędzy MSP przejawia się m.in. tworzeniem sieci współpracy. Pośród badanych respondentów aż 78,4% przedsiębiorstw nie bierze udziału w sieciach współpracy (10,4% respondentów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie). Jednak należy zwrócić uwagę, że pomiędzy 2010 r. a 2013 r. nastąpił dynamiczny wzrost liczby MSP podejmujących współpracę z innymi podmiotami gospodarczymi, zwłaszcza w formie przystępowania do klastrów.

⁵³ Ibidem.

⁵⁴ Raport o stanie małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce, Warszawa 2011, s. 108.

Wykres 18 Uczestnictwo MSP w sieciach współpracy

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami MSP

Oprócz uczestnictwa w klastrach i parkach naukowych respondenci wskazywali na uczestnictwo w sieciach współpracy z uczelniami oraz podejmowanie współpracy międzynarodowej.

Przedstawiciele MSP wymieniają następujące obszary tematyczne, których dotyczą wyżej wyszczególnione porozumienia o współpracy:

- logistyka;
- lotnictwo;
- ochrona środowiska;
- zieleń i ekologia, w tym energia odnawialna; technologie energooszczędne
- przemysł i budownictwo;
- informatyka;
- kolej;
- gospodarka odpadami;
- rewitalizacja.

Współpraca pomiędzy MSP jest zatem podejmowana w różnorodnych, odmiennych od siebie sektorach gospodarczych, co jest bardzo pozytywnym zjawiskiem prowadzącym do zrównoważonego rozwoju województwa.

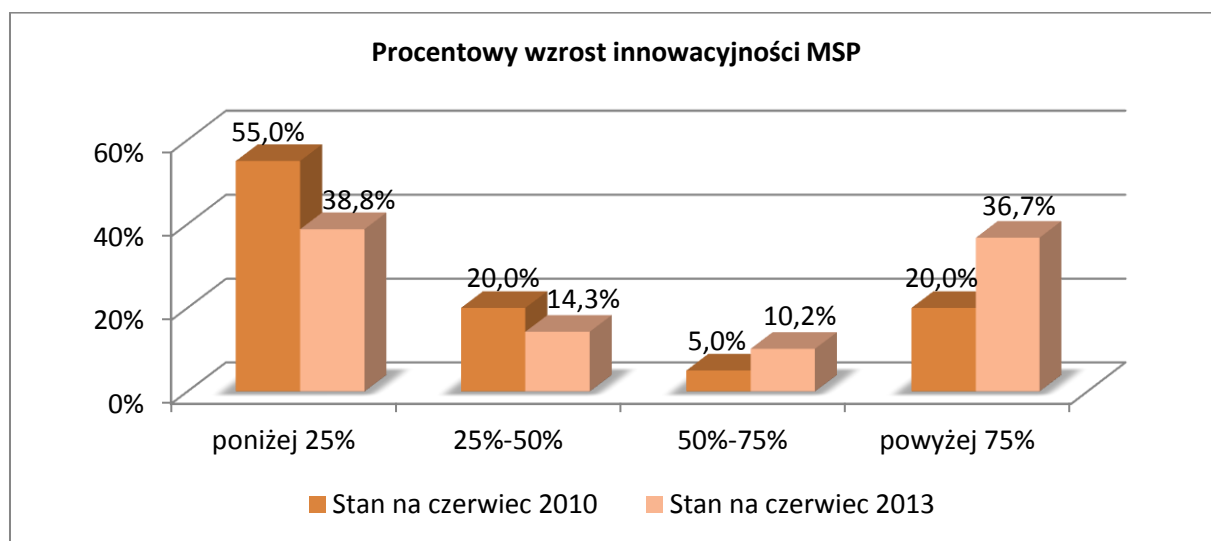
Większość poddanych badaniu przedstawicieli klastrów, parków naukowo-technologicznych, izb i innych zrzeszeń MSP wskazuje, że na skutek działalności ich sieci MSP nie wdrażają projektów opartych o zaawansowane technologie. Oznacza to, że sieci stawiają przed sobą inne zadania niż wspieranie swoich członków we wdrażaniu innowacji. Jedynie

3 instytucje wskazały takie skutki współpracy (1 izba, 1 klaster, 1 aeroklub). W sumie zostało wdrożonych 27 projektów opartych o zaawansowane technologie.

Przedstawiciele sieci współpracy wspierających MSP we wdrażaniu innowacji szacują, że na skutek współpracy do 2010 r. innowacyjność MSP wzrosła o 20%, natomiast do 2013 r. o kolejne 10-20%.

Badane MSP zostały poproszone o subiektywną ocenę wzrostu ich innowacyjności na skutek udziału w sieciach współpracy. Średnio respondenci uznali, że ich poziom innowacyjności do 2010 r. wzrósł o 23,9%, natomiast do 2013 r. wzrósł do 37,3%.

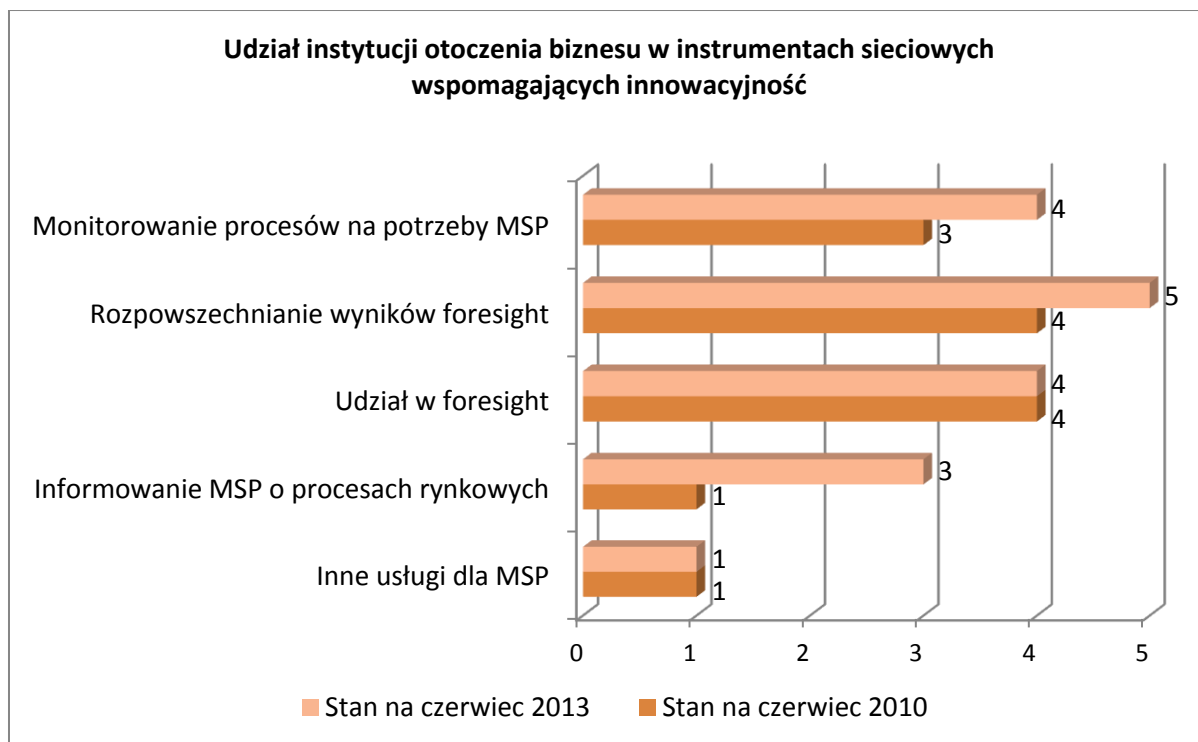
Wykres 19 Odsetek wzrostu innowacyjności w MSP uczestniczących w sieciach

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami MSP

Średnio respondenci uznali, że w 2010 r. wzrost innowacyjności był mniejszy w skali przedsiębiorstwa niż w 2013 r. Oznacza to, że podmioty gospodarcze wdrażające innowacje podejmują stałe, coraz intensywniejsze działania udoskonalające swoją działalność.

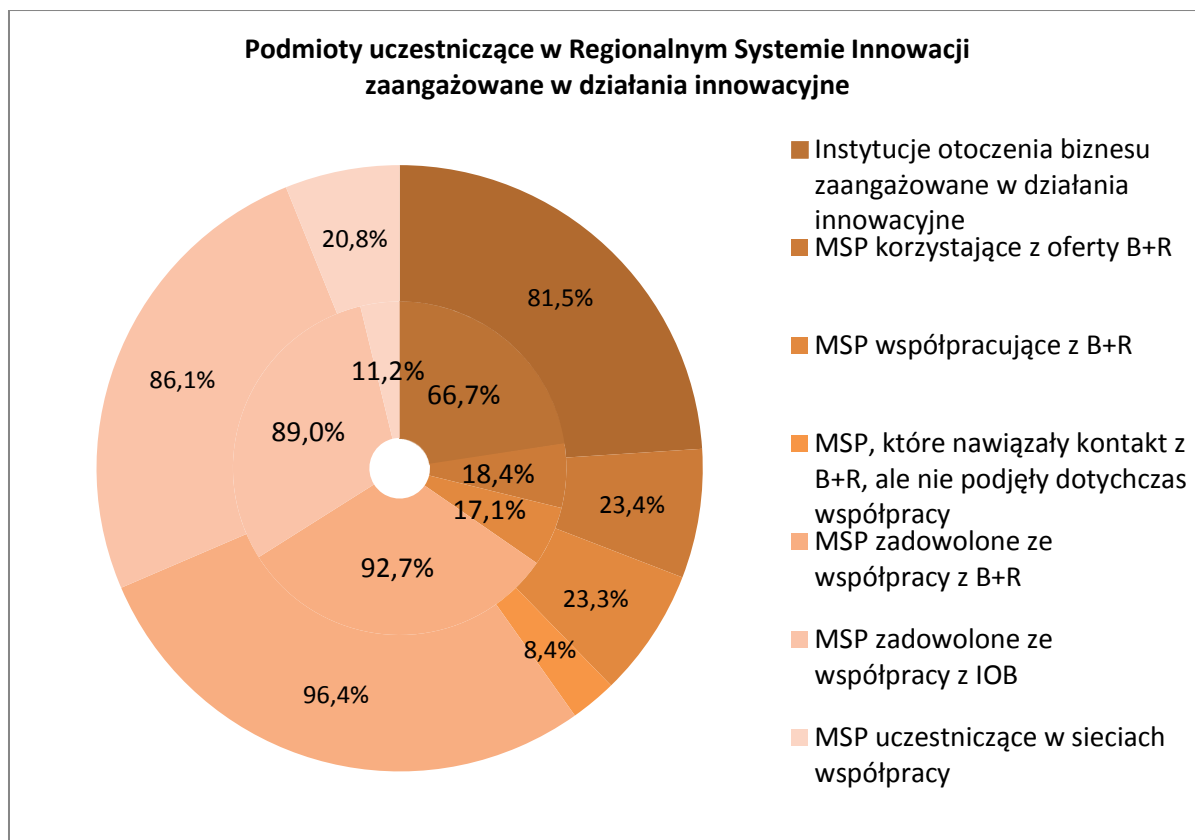
W ramach Regionalnego Systemu Innowacji tworzone są instrumenty sieciowe wspomagające wszystkie podmioty zaangażowane w działania polityczne i gospodarcze dotyczące innowacji w województwie śląskim, głównie małe i średnie przedsiębiorstwa. Działania te podejmowane są przez instytucje otoczenia biznesu.

Wykres 20 Instrumenty sieciowe tworzone w ramach Regionalnego Systemu Innowacji

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami instytucji otoczenia biznesu

Ogólnie zaangażowanie MSP w opracowywanie i wdrażanie działań innowacyjnych przedstawia się następująco:

Wykres 21 Podmioty zaangażowane w działania innowacyjne uczestniczące w Regionalnym Systemie Innowacji

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami MSP i instytucji otoczenia biznesu

Jednym z elementów pozwalających na realizację celu polegającego na rozwoju Regionalnego Systemu Innowacji jest znaczący poziom zainteresowania podmiotów zewnętrznych korzystaniem z wyników foresight. W świetle zgromadzonych danych poziom realizacji wskaźnika kształtuje się następująco:

- W 2010 r. jednostka udostępniająca wyniki foresight nie prowadziła statystyk, które umożliwiłyby identyfikację liczby/typu podmiotów zgłaszających się do instytucji o udostępnienie tych wyników. Obecnie niemożliwie jest odtworzenie listy podmiotów korzystających z tych wyników.
- W roku 2013 (stan na czerwiec 2013) z wyników foresight korzystały różnego typu podmioty takie jak:
 - Organizacje/partie polityczne;
 - Media;
 - Instytucje otoczenia biznesu;
 - Jednostki naukowe;
 - Mikroprzedsiębiorstwa;
 - Małe i średnie przedsiębiorstwa;

- Duże przedsiębiorstwa.

Ze względu na brak mechanizmów gromadzenia informacji o podmiotach, które korzystały z wyników foresight nie można zidentyfikować ostatecznej liczby poszczególnych rodzajów podmiotów, które zwróciły się do Głównego Instytutu Górnictwa o udostępnienie wyników badań.

Jak wynika z przeprowadzonych badań osoby, zwracające się o wyniki foresight zawsze reprezentowały konkretny podmiot zewnętrzny, nie odnotowano, aby osoby we własnym imieniu zwracały się o udostępnienie tych danych (dotyczy to zarówno okresu czerwiec 2010 r. jak i czerwiec 2013 r.).

Obecnie w województwie śląskim można zauważyć zapotrzebowanie różnych podmiotów na wyniki badań, w tym badań foresight. W świetle zgromadzonych danych można zauważyć, iż w roku 2013 zainteresowanie wynikami jest większe niż w 2010 r., jednakże z wcześniej już umówionego powodu niemożliwa jest dokładna ocena wzrostu zainteresowania.

Cel strategiczny dotyczący rozwoju współpracy partnerskiej na rzecz innowacji zostaje najskuteczniej realizowany w obszarze zrzeszania instytucji otoczenia biznesu i instytucji badawczo-rozwojowych oraz w zakresie podnoszenia poziomu innowacyjności zrzeszonych MSP.

Innowacyjne małe i średnie przedsiębiorstwa dotychczas w niewielkim stopniu przynależą do sieci współpracy w zakresie innowacji. Niemniej jednak podmioty uczestniczące w tych sieciach są aktywnymi odbiorcami dostępnych usług. Badanie wykazało również, że nawiązywane współpraca nie zawsze przynosi korzyści związane z innowacjami. Jednak tworzenie powiązań MSP z otoczeniem biznesu jest istotnym punktem wyjścia dla tworzenia Regionalnego Systemu Innowacji. Powstałe powiązania biznesowe będą bowiem w coraz wyższym stopniu wykorzystywane do wdrażania innowacji wraz z rozwojem ogólnego poziomu innowacyjności regionu.

Wspieranie powstawania nowych, innowacyjnych produktów i firm

W ramach promocji wzornictwa i projektowania użytkowego na terenie województwa śląskiego małe i średnie przedsiębiorstwa mogły wziąć udział w takich działaniach jak:

- spotkania ze specjalistami z zakresu wzornictwa przemysłowego i projektowania użytkowego;
- warsztaty z zakresu stosowania wzornictwa przemysłowego i projektowania użytkowego;
- konkursy dla firm zachęcające do stosowania wzornictwa przemysłowego i projektowania użytkowego (jeden z konkursów był organizowany nie dla firm, ale

dla gmin. Wygrały 3 śląskie gminy, a nagrodą była organizacja warsztatów na terenie wygranej gminy);

- konsultacje indywidualne;
- konferencje, wydawnictwa, wizyty studyjne, wystawy.

Wszystkie działania związane z promowaniem wzornictwa i projektowania użytkowego były realizowane zarówno w 2010 r., jak również w 2013 r. Instytucje prowadzące wymienione działania promocyjne nie gromadzą danych, jakie i ile MSP brało w nich udział. W przypadku Akademii Sztuk Pięknych (ASP) należy podkreślić, iż większość ich działań zarówno w 2010 r. jak i 2013 r. była skierowana do studentów i absolwentów, a nie bezpośrednio do przedsiębiorców. Jedynie w 2010 r. ASP zorganizowała warsztaty promocyjne, w których udział wzięło 5 MSP o wysokiej innowacyjności.

Promowanie wzornictwa i projektowania użytkowego miało przybliżyć przedsiębiorcom korzyści płynące z ich wykorzystania, zachęcenie do korzystania z usług podmiotów oferujących usługi w tym zakresie, a także zrzeszenie podmiotów świadczących usługi w zakresie wzornictwa przemysłowego w sieć współpracy.

Badane podmioty oferują przedsiębiorstwom usługi w zakresie:

Wykres 22 Działalność podejmowana w zakresie wzornictwa i projektowania użytkowego

Rodzaj działania	Zamek w Cieszynie		Akademia Sztuk Pięknych	
	Stan na czerwiec 2010	Stan na czerwiec	Stan na czerwiec 2010	Stan na czerwiec 2013
Zaprojektowanie wyglądu nowego produktu	tak	tak	tak	tak
Wdrożenie zaprojektowanego produktu	tak	tak	tak	tak
Zaprojektowanie nowej marki	tak	tak	nie	nie
Działania promujące nowe produkty	tak	tak	nie	nie
Inne działania, jakie?	Współpraca z projektantem	Audyty	nie	nie

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami Zamku w Cieszynie oraz Akademii Sztuk Pięknych

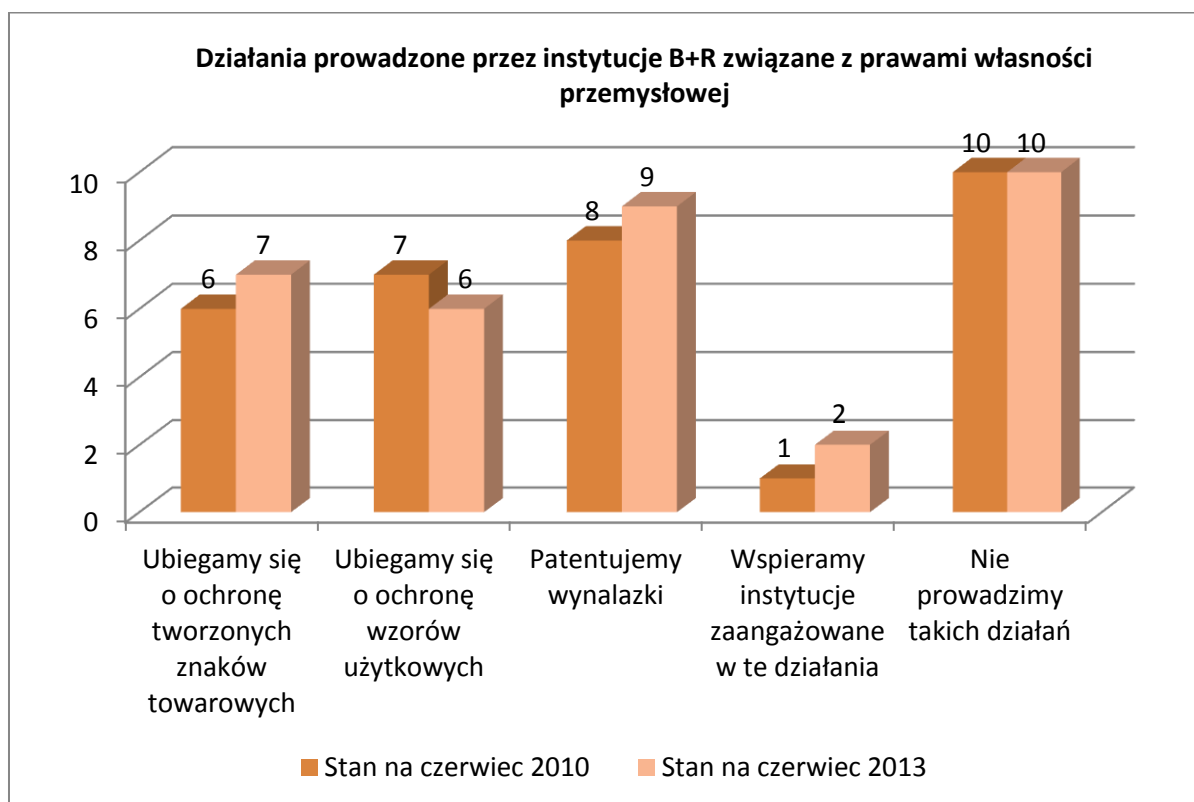
Akademia Sztuk Pięknych swoje działania w głównej mierze kieruje do studentów i absolwentów, przedsiębiorcom oferuje głównie usługi projektowe. Taka sytuacja najprawdopodobniej wynika z charakteru badanego podmiotu, który przede wszystkim prowadzi zajęcia dydaktyczne. Zamek w Cieszynie oferuje bardziej różnorodne działania skierowane do MSP.

Jak wynika z przeprowadzonych badań obecnie nie istnieje (nie istniała także w 2010 r.) formalna sieć współpracy dotycząca wzornictwa i projektowania użytkowego, a jedynie nieformalne kontakty pomiędzy różnymi podmiotami z omawianej branży. W 2010 r. nieformalną współpracę prowadziły takie podmioty jak: Zamek w Cieszynie, Urząd Marszałkowski, Akademia Sztuk Pięknych, Regionalna Izba Gospodarcza oraz Górnicza Agencja Pracy. W 2013 r. grono to powiększyło się o Politechnikę Śląską. Jako formę sieci współpracy w zakresie świadczeni usług dotyczących wzornictwa i projektowania użytkowego należy również traktować projekt Desing Silesia, który rozpoczął się w 2010 r., a w 2013 r. trwa jego druga edycja. W ramach projektu powstała strona internetowa, na której znajduje się strefa kontaktu, miejsce, w którym osoby związane z projektowaniem, nauką itp. mogą zakładać swoje profile i oferować swoje usługi przedsiębiorcom. Liczba osób zarejestrowanych stale się powiększa.

Promowanie wzornictwa przemysłowego zgodnie z założeniami Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 jest realizowane. Działania były dokonywane wprawdzie głównie przez nieformalne kontakty, jednak nie należy tego interpretować negatywnie. Zainteresowanie tą tematyką przez różnorodne instytucje i przedsiębiorstwa regionu daje szansę na dalszy rozwój tej branży w województwie. Szansa ta jest wzmocniana dodatkowo kształceniem kadr w regionie mogących rozwijać przedsiębiorstwa w zakresie projektowania i wdrażania wzornictwa przemysłowego – studenci i absolwenci Akademii Sztuk Pięknych.

Wraz z angażowaniem się przedsiębiorstw i instytucji badawczo-naukowych w opracowywanie produktów innowacyjnych istotną kwestią jest wykorzystanie praw własności przemysłowej. Respondenci badania CATI będący przedstawicielami instytucji badawczo-rozwojowych wskazywali, że działania związane z prawem własności przemysłowej koncentrują się na ochronie własnych wynalazków. W niewielkim stopniu instytucje te są zaangażowane we wspieranie innych jednostek starających się o patenty czy zastrzeżenie znaków handlowych.

Wykres 23 Zwiększanie wykorzystania praw własności przemysłowej

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami B+R

Wyniki badania wskazują, że w regionie w coraz większym stopniu wykorzystuje prawo własności przemysłowej. Nie należy jednak pomijać kwestii, że połowa z badanych instytucji badawczo-rozwojowych nie prowadzi działań związanych z ochroną praw własności przemysłowej. Oznacza to, że pomimo pozytywnej tendencji w zakresie ubiegania się o ochronę znaków towarowych i patentów konieczne jest dalsze promowanie wykorzystywania własności przemysłowej przez instytucje wchodzące w skład Regionalnego Systemu Innowacji.

Cel strategiczny zakładający wsparcie kultury innowacyjnej w szkołach i uczelniach wyższych z terenu województwa miał zostać zrealizowany m.in. dzięki wprowadzeniu programów nauczania dla szkół średnich oraz uczelni wyższych umożliwiających rozwój kultury innowacyjnej, zaakceptowanych przez Kuratora Śląskiego i Regionalną Konferencję Rektorów Szkół Wyższych. Poziom realizacji wskaźnika zarówno w 2010 r. jak i w 2013 r. był niski i nie uległ znaczącym zmianom.

Kurator Oświaty w ramach swoich kompetencji może prowadzić działania informacyjne, promocyjne i doradcze. Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego Kurator Śląski podejmuje corocznie działania m.in. mające na celu skłonienie szkół zawodowych do organizacji spotkań z pracodawcami.

Na rok szkolny 2012/ 2013 r. innowacji pedagogicznych zaakceptowanych przez rady pedagogiczne szkół było 400, w tym liczba takich programów, które mogłyby zostać uznane za programy nauczania dla szkół średnich umożliwiających rozwój kultury innowacyjnej

wynosiła 1. Program odnosił się do podnoszenia kompetencji matematyczno-przyrodniczych i technicznych uczniów liceum ogólnokształcącego, dzięki wykorzystaniu innowacyjnych metod technologii.

W 2010 r. Kuratorium Oświaty zgłosiło 305 innowacji pedagogicznych. Programów nauczania propagujących kulturę innowacyjną w szkołach średnich w roku szkolnym 2010/2011 w całym województwie zatwierdzonych było 4. Odnosiły się do promowania rozwiązań innowacyjnych oraz przedsiębiorczości (programy te były realizowane od 01.09.2010).

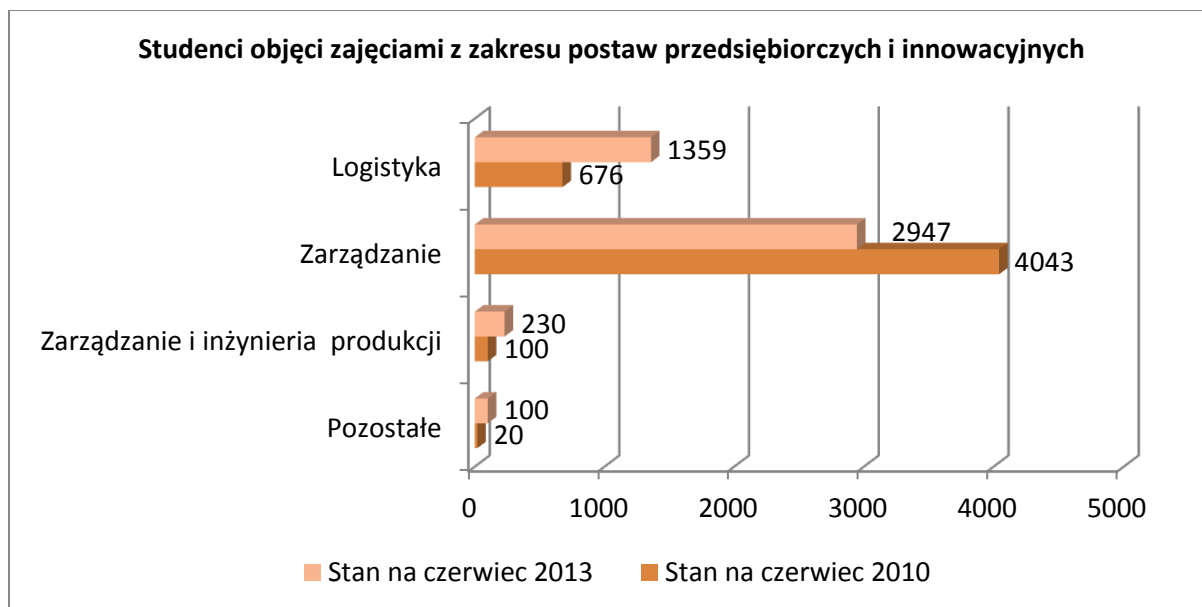
Analiza wskaźnika obejmuje również liczbę i rodzaj programów zaakceptowane przez Regionalną Konferencję Rektorów Szkół Wyższych (RKRSW). Jak wskazują wyniki badania, zarówno w 2010 r. jak i w 2013 r. RKRSW poruszała konieczność wprowadzenia w tok nauczania programów umożliwiających rozwój kultury innowacyjnej wśród studentów uczelni wyższej, jednakże obecnie trudno jest wskazać, konkretne przykłady takich zaakceptowanych programów.

Poziom wskaźnika w poszczególnych okresach czasowych nie uległ znaczącym zmianom, w obu przypadkach kształtuje się na niskim poziomie.

Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 nadaje uczelniom duże znaczenie w krzewieniu kultury innowacyjnej wśród uczniów i studentów. Respondenci będący przedstawicielami uczelni wskazują, że placówki podejmują szereg działań promujących przedsiębiorczość i kreatywność wśród uczniów szkół średnich. Przykładem mogą być wykłady i warsztaty w szkołach. Na jeszcze większą skalę uczenie podejmują działania wskazujące na istotną rolę przedsiębiorczości i kreatywności skierowane do studentów. Są to szkolenia, konferencje, konsultacje brokerskie, możliwość skorzystania z punktu konsultacyjnego, zachęcanie studentów do otwierania firm innowacyjnych. Działania te na przestrzeni lat 2010-2013 zostały zintensyfikowane.

Przedstawiciele badanych uczelni wskazują na następujące kierunki studiów, których studenci zostali objęci zajęciami z zakresu rozwoju postaw przedsiębiorczych i innowacyjnych.

Wykres 24 Studenci objęci programami nauczania umożliwiającymi rozwój kultury innowacyjnej

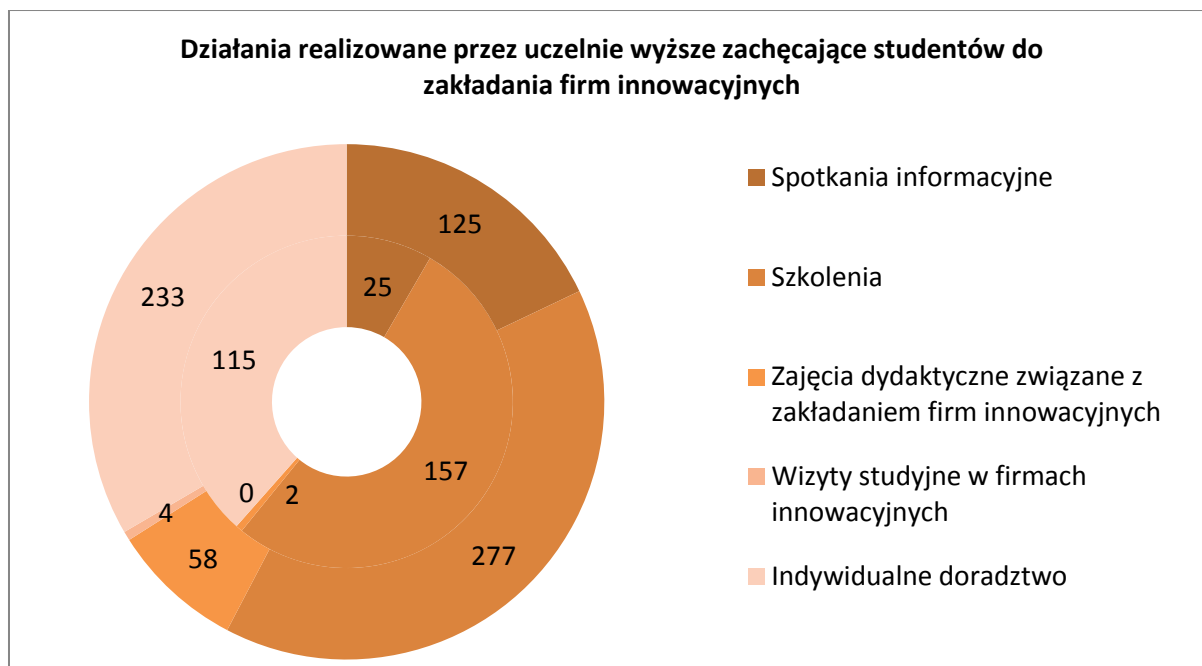

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami uczelni wyższych

Na podstawie wyników badań można stwierdzić, że uczelnie wyższe działające w regionie są zaangażowane we wspieranie kultury innowacyjnej w systemie edukacji, zarówno jeśli chodzi o działania skierowane do studentów, jak również do uczniów szkół średnich. Realizują zatem cel szczegółowy Strategii Innowacji Województwa Śląskiego dotyczący rozwoju innowacji w regionie poprzez kształtowanie odpowiednich postaw już na etapie kształcenia.

Oprócz zajęć ogólnie rozwijających postawy przedsiębiorcze i innowacyjne, uczelnie podejmują również działania nakierowane na zachęcanie studentów i absolwentów do zakładania firm innowacyjnych. Jednym z rodzajów tego typu działań jest prowadzenie zajęć dydaktycznych. W badanym okresie zaznacza się gwałtowny przyrost liczby zajęć prowadzonych na wyższych uczelniach dotyczących tworzenia firm innowacyjnych. W 2010 r. sumarycznie respondenci wskazali 2 takie zajęcia, a do 2013 r. prowadzono 58 tego typu zajęć ze studentami.

Wykres 25 Działania edukacyjne i promocyjne zachęcające studentów do tworzenia firm innowacyjnych

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami uczelni wyższych

Jednym z zakładanych skutków wspierania kultury innowacyjnej w systemie edukacji jest tworzenie firm innowacyjnych przez absolwentów i pracowników naukowych wyższych uczelni. Respondenci będący przedstawicielami uczelni wskazują, że ich absolwenci zakładają firmy innowacyjne głównie typu start-up – 68 firm powstało do 2010 r., a 150 firm do 2013 r. 2 absolwentów do 2013 r. założyło firmę typu spin-out. Tylko 1 pracownik naukowy założył w badanym okresie firmę innowacyjną.

Studenci i pracownicy naukowcy zakładają również firmy nieinnowacyjne. Respondenci badania twierdzą, że do 2013 r. sumarycznie przez studentów i absolwentów zostało założonych 50 firm, przez pracowników naukowych 5 działalności gospodarczych.

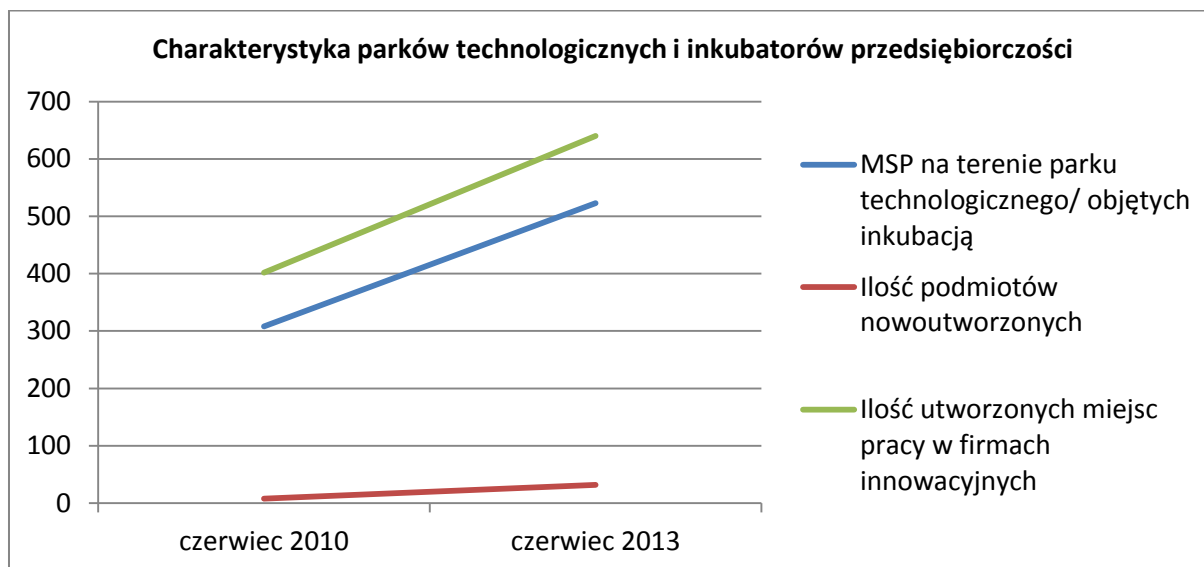
Istotną rolę w tworzeniu Regionalnego Systemu Innowacji oraz podnoszeniu innowacyjności małych i średnich przedsiębiorstw pełnią parki technologiczne i inkubatory przedsiębiorczości. Świadczą one różnorodne usługi biznesowe, m.in. udostępniają zaplecze techniczne jak również udostępniają specjalistów, wdrażają systemy bezpieczeństwa dla swoich członków, świadczą usługi badawcze. Istotną ich rolą jest świadczenie usług szkoleniowych i doradczych.

Badane parki technologiczne i inkubatory przedsiębiorczości zajmują łącznie powierzchnię:

- 380 m² w 2010 r., w tym 46% tj. 175 m² zajmowały firmy innowacyjne;
- 590 m² w 2013 r., w tym 54,2% tj. 320 m² zajmowały firmy innowacyjne.

Na terenie parków technologicznych i inkubatorów przedsiębiorczości mają swoją siedzibę MSP, ze szczególnym uwzględnieniem firm innowacyjnych.

Wykres 26 Parki technologiczne i inkubatory przedsiębiorczości

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami parków technologicznych i inkubatorów przedsiębiorczości

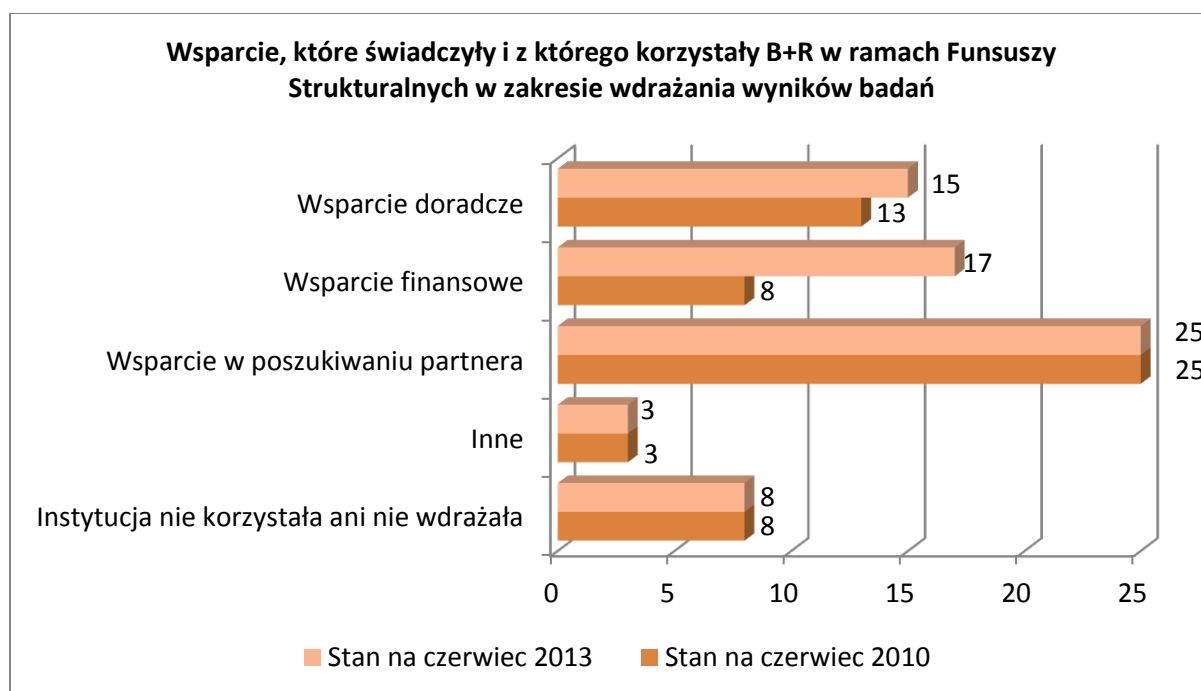
Pomiędzy 2010 r. a 2013 r. rozpoczął się rozwój badanych inkubatorów pod kątem wszystkich wskazanych w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 wskaźników; wzrosła powierzchnia tych organizacji oraz ilość MSP znajdujących się na ich terenie/ pod ich opieką, a w konsekwencji liczba powstających miejsc pracy.

Można zatem stwierdzić, że w regionie istnieje pozytywny klimat dla powstawania innowacyjnych firm typu spin-off, start-up. Osoby chcące założyć tego typu instytucję mogą liczyć na wsparcie uczelni wyższych, jak również parków naukowo-technologicznych oraz inkubatorów przedsiębiorczości. Jednak pomimo tego w regionie do 2013 r. nie powstała znacząca liczba tego typu firm. Zakładane przez absolwentów wyższych uczelni działalności gospodarcze często nie mają charakteru innowacyjnego.

Instytucje badawczo rozwojowe dotychczas w niewielkim stopniu opracowały procedury ułatwiające transfer technologii poprzez alokację personelu pomiędzy instytucjami B+R a MSP (pozytywnej odpowiedzi udzieliło tylko 3 z 20 badanych respondentów).

Kończąc rozważania na temat osiągnięcia celów strategicznych i szczegółowych Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 zwróćmy jeszcze uwagę na korzystanie lub oferowanie podmiotom zewnętrznym przez instytucje badawczo-rozwojowe usług w zakresie instrumentów wspierających wdrożenie wyników badań opracowanych w ramach Funduszy Strukturalnych.

Wykres 27 Instrumenty wsparcia dla wdrożenia wyników badań opracowane w ramach Funduszy Strukturalnych.

Źródło: opracowane przez Collect Consulting na podstawie badania CATI z przedstawicielami instytucji badawczo-rozwojowych

W rekapitulacji należy stwierdzić, że Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 jest dobrym narzędziem dla układania kierunków funkcjonowania polityki regionalnej. Dzięki niej można skoncentrować swoje zasoby na podstawowych celach, które jasno zostały określone dzięki różnego rodzaju analizom i prognozom bazując na rzetelnie zebranych materiałach badawczych. Jednocześnie nie pozwala ona zapominać o pozornie drugorzędnych elementach projektowania polityki innowacyjności regionu, które można zrealizować w dalszych etapach wdrażania strategii. Nie może być ona jedynym elementem zarządzania innowacyjnością regionu – współczesne społeczeństwa żyją bowiem w niezwykle płynnej i dynamicznej rzeczywistości. Strategie mogą brać pod uwagę wystąpienie kryzysu gospodarczego, ale nawet dla najbardziej ostrożnych analityków wystąpienie takiego kryzysu w odstępie dwóch lat byłoby przesadą. Taka sytuacja wydarzyła się w przeciągu ostatnich czterech lat. Jednakże w przypadku wielu elementów znacznie wcześniejsze zaprogramowanie pewnych działań może mieć bardzo korzystne skutki – W przypadku RSI taka sytuacja nastąpiła np. w przypadku uruchomienia szkoleń z zakresu pozyskiwania funduszy unijnych, które pozwoliły zainicjować działalność nowym firmom o innowacyjnym obliczu.

5 Wartości wskaźników produktu i rezultatu Regionalnej Strategii Województwa Śląskiego na lata 2003-2013

Realizację Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 można śledzić m.in. poprzez monitorowanie wartości, jakie uzyskują poszczególne wskaźniki opracowane podczas operacjonalizowania poszczególnych celów strategicznych i szczegółowych.

Poniżej zostały przedstawione wartości wszystkich wskaźników produktu i rezultatu wyodrębnionych w Strategii w podziale na poszczególne cele szczegółowe, obliczone w oparciu o przedstawioną w poprzednim rozdziale metodologię. Ze względu na sposób skonstruowania wskaźników, odnoszą się one zarówno do ilości jak i jakości badanych zjawisk. W niniejszym rozdziale badane wskaźniki zostaną przedstawione w sposób skondensowany. Natomiast w kolejnym rozdziale, oceniającym realizację celów strategicznych i celów szczegółowych Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 omówione zostały jakościowe aspekty badanych wskaźników.

Tabela 10 Wartości wskaźników produktu i rezultatu Regionalnej Strategii Województwa Śląskiego na lata 2003-2013

Obszar strategiczny 1.					
Zwiększenie udziału firm o wysokiej innowacyjności w ogólnej liczbie małych i średnich firm					
Cel strategiczny 1.1.					
Wzrost poziomu zaufania wśród firm poprzez polepszenie klimatu biznesu.					
Cel szczegółowy Zwiększenie dostępności MSP do użytecznych informacji					
WSKAŹNIKI PRODUKTU					
Nazwa wskaźnika	Źródło informacji	Wartość wskaźnika w roku 2010		Wartość wskaźnika w roku 2013	
Ilość/rodzaj pakietów informacyjnych dostępnych dla użytkowników Regionalnego Systemu Informacji dla MSP	Instytucje otoczenia biznesu	Skierowane do MSP z sektora wysokiej innowacyjności	3	Skierowane do MSP z sektora wysokiej innowacyjności	40
		Skierowane do MSP z sektora średniej innowacyjności	1	Skierowane do MSP z sektora średniej innowacyjności	48
		Skierowane do MSP z sektora niskiej innowacyjności	0	Skierowane do MSP z sektora niskiej innowacyjności	31
		Skierowane innych MSP niż wskazane powyżej	25	Skierowane innych MSP niż wskazane powyżej	25
WSKAŹNIKI REZULTATU					
Ilość/rodzaj podmiotów dostarczających informacje poprzez Regionalny System Informacji dla MSP	Instytucje otoczenia biznesu	44,5% (12 z badanych 27 instytucji)		55,5% (15 z badanych 27 instytucji)	

Ilość/rodzaj podmiotów korzystających poszczególnych pakietów i usług Regionalnego Systemu Informacji dla MSP	Instytucje otoczenia biznesu	MSP o wysokiej innowacyjności	0	MSP o wysokiej innowacyjności	18
		MSP o średniej innowacyjności	8	MSP o średniej innowacyjności	61
		MSP o niskiej innowacyjności	0	MSP o niskiej innowacyjności	15
		Inne, MSP	45	Inne, MSP	175

Obszar strategiczny 1.**Zwiększenie udziału firm o wysokiej innowacyjności w ogólnej liczbie małych i średnich firm.****Cel strategiczny 1.1.****Wzrost poziomu zaufania wśród firm poprzez polepszenie klimatu biznesu.****Cel szczegółowy Uporządkowanie systemu finansowania działalności innowacyjnej MSP****WSKAŹNIKI PRODUKTU**

Nazwa wskaźnika	Źródło informacji	Wartość wskaźnika w roku 2010		Wartość wskaźnika w roku 2013	
Ilość/rodzaj instrumentów finansowych przeznaczonych na wspieranie działań innowacyjnych w MSP	UMWSL, otoczenie biznesu	Pożyczki	Na rozpoczęcie działalności gospodarczej (inwestycyjne), mikro pożyczki	Pożyczki	Na rozpoczęcie działalności gospodarczej (inwestycyjne), mikro pożyczki
		Dotacje	Na otwarcie własnej działalności, na rozszerzenie swojej działalności o usługi	Dotacje	Na otwarcie własnej działalności, na rozszerzenie swojej działalności o usługi
		Dofinansowanie	Na rozpoczęcie działalności gospodarczej przez osoby znajdujące się w trudnej sytuacji	Dofinansowanie	Na rozpoczęcie działalności gospodarczej przez osoby znajdujące się w trudnej sytuacji
		Gwarancje	Udzielane przez instytucje bankowe	Gwarancje	Udzielane przez instytucje bankowe

Ilość/rodzaj instrumentów finansowych tworzonych w ramach Funduszy Strukturalnych przeznaczonych na wspieranie działań innowacyjnych w MSP	UMWSL, Fundusze Poręczeń Kredytowych oraz regionalne i lokalne fundusze pożyczkowe	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="795 220 1014 368">Pożyczki</td> <td data-bbox="1021 220 1391 368">Inwestycyjne, obrotowe, inwestycyjno-obrotowe, inwestycyjne na rozpoczęcie działalności gospodarczej</td> </tr> <tr> <td data-bbox="795 373 1014 544">Dotacje</td> <td data-bbox="1021 373 1391 544">Z programu Innowacyjna Gospodarka, na założenie działalności gospodarczej, poręczenie dotacji dla osoby bezrobotnej</td> </tr> <tr> <td data-bbox="795 549 1014 639">Gwarancje</td> <td data-bbox="1021 549 1391 639">Na kredyty bankowe, na kredyty i pożyczki inwestycyjne</td> </tr> </table>	Pożyczki	Inwestycyjne, obrotowe, inwestycyjno-obrotowe, inwestycyjne na rozpoczęcie działalności gospodarczej	Dotacje	Z programu Innowacyjna Gospodarka, na założenie działalności gospodarczej, poręczenie dotacji dla osoby bezrobotnej	Gwarancje	Na kredyty bankowe, na kredyty i pożyczki inwestycyjne	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="1444 220 1664 336">Pożyczki</td> <td data-bbox="1671 220 2040 336">Inwestycyjne, obrotowe, inwestycyjno-obrotowe</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1444 341 1664 512">Dotacje</td> <td data-bbox="1671 341 2040 512">Z programu Innowacyjna Gospodarka, na założenie działalności gospodarczej, poręczenie dotacji dla osoby bezrobotnej</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1444 517 1664 608">Gwarancje</td> <td data-bbox="1671 517 2040 608">Na kredyty bankowe</td> </tr> </table>	Pożyczki	Inwestycyjne, obrotowe, inwestycyjno-obrotowe	Dotacje	Z programu Innowacyjna Gospodarka, na założenie działalności gospodarczej, poręczenie dotacji dla osoby bezrobotnej	Gwarancje	Na kredyty bankowe
Pożyczki	Inwestycyjne, obrotowe, inwestycyjno-obrotowe, inwestycyjne na rozpoczęcie działalności gospodarczej														
Dotacje	Z programu Innowacyjna Gospodarka, na założenie działalności gospodarczej, poręczenie dotacji dla osoby bezrobotnej														
Gwarancje	Na kredyty bankowe, na kredyty i pożyczki inwestycyjne														
Pożyczki	Inwestycyjne, obrotowe, inwestycyjno-obrotowe														
Dotacje	Z programu Innowacyjna Gospodarka, na założenie działalności gospodarczej, poręczenie dotacji dla osoby bezrobotnej														
Gwarancje	Na kredyty bankowe														
Ilość/rodzaj informacji, szkoleń, usług doradczych o możliwości finansowania z różnych źródeł działalności innowacyjnej MSP	UMWSL, B+R	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="795 678 1234 799">Skierowane do MSP z sektora wysokiej innowacyjności</td> <td data-bbox="1240 678 1375 799">0</td> </tr> <tr> <td data-bbox="795 804 1234 879">Skierowane do MSP z sektora średniej innowacyjności</td> <td data-bbox="1240 804 1375 879">10</td> </tr> <tr> <td data-bbox="795 884 1234 959">Skierowane do MSP z sektora niskiej innowacyjności</td> <td data-bbox="1240 884 1375 959">4</td> </tr> </table>	Skierowane do MSP z sektora wysokiej innowacyjności	0	Skierowane do MSP z sektora średniej innowacyjności	10	Skierowane do MSP z sektora niskiej innowacyjności	4	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="1444 678 1877 799">Skierowane do MSP z sektora wysokiej innowacyjności</td> <td data-bbox="1883 678 2018 799">8</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1444 804 1877 879">Skierowane do MSP z sektora średniej innowacyjności</td> <td data-bbox="1883 804 2018 879">14</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1444 884 1877 959">Skierowane do MSP z sektora niskiej innowacyjności</td> <td data-bbox="1883 884 2018 959">4</td> </tr> </table>	Skierowane do MSP z sektora wysokiej innowacyjności	8	Skierowane do MSP z sektora średniej innowacyjności	14	Skierowane do MSP z sektora niskiej innowacyjności	4
Skierowane do MSP z sektora wysokiej innowacyjności	0														
Skierowane do MSP z sektora średniej innowacyjności	10														
Skierowane do MSP z sektora niskiej innowacyjności	4														
Skierowane do MSP z sektora wysokiej innowacyjności	8														
Skierowane do MSP z sektora średniej innowacyjności	14														
Skierowane do MSP z sektora niskiej innowacyjności	4														
Ilość/rodzaj podmiotów, w których ofercie mieści się finansowanie działań innowacyjnych MSP	Wydział EFS, Wydział RR, Fundusze Poręczeń Kredytowych oraz regionalne i lokalne fundusze pożyczkowe	8 z 8 badanych instytucji	8 z 8 badanych instytucji												

WSKAŹNIKI REZULTATU

% MSP zadowolonych z poziomu jakości, dostępności instrumentów finansowych przeznaczonych na wspieranie działań innowacyjnych	MSP	Zadowolenie z jakości instrumentów finansowych z UE	71,43%	Zadowolenie z jakości instrumentów finansowych z UE	76,82%
		Zadowolenie z dostępności instrumentów finansowych z UE	67,35%	Zadowolenie z dostępności instrumentów finansowych z UE	75,86%
		Zadowolenie z jakości oferty bankowej i parabankowej	67,90%	Zadowolenie z jakości oferty bankowej i parabankowej	75,40%
		Zadowolenie z dostępności oferty bankowej i parabankowej	73,68%	Zadowolenie z dostępności oferty bankowej i parabankowej	83,06%

Obszar strategiczny 1.

Zwiększenie udziału firm o wysokiej innowacyjności w ogólnej liczbie małych i średnich firm.

Cel strategiczny 1.1.

Wzrost poziomu zaufania wśród firm poprzez polepszenie klimatu biznesu.

Cel szczegółowy Dostosowanie oferty szkoleniowo-doradczej w zakresie innowacji do potrzeb MSP

WSKAŹNIKI PRODUKTU

Nazwa wskaźnika	Źródło informacji	Wartość wskaźnika w roku 2010	Wartość wskaźnika w roku 2013
Ilość/rodzaj akredytowanych instytucji wspierających działalność MSP w zakresie innowacji	otoczenie biznesu	6 z badanych 27 instytucji.	6 z badanych 27 instytucji.

Ilość/rodzaj/poziom zróżnicowania zestawów pakietów szkoleniowo-doradczych dostosowanych do poszczególnych grup docelowych w sektorze MSP (MSP o wysokiej, średniej i niskiej innowacyjności)	otoczenie biznesu	Skierowane do MSP z sektora wysokiej innowacyjności	3	Skierowane do MSP z sektora wysokiej innowacyjności	40
		Skierowane do MSP z sektora średniej innowacyjności	1	Skierowane do MSP z sektora średniej innowacyjności	48
		Skierowane do MSP z sektora niskiej innowacyjności	0	Skierowane do MSP z sektora niskiej innowacyjności	31
		Skierowane innych MSP niż wskazane powyżej	25	Skierowane innych MSP niż wskazane powyżej	25
WSKAŹNIKI REZULTATU					
Ilość/rodzaj MSP korzystających z usług (rodzaj) szkoleniowo-doradczych	otoczenie biznesu	MSP z sektora wysokiej innowacyjności	0	MSP z sektora wysokiej innowacyjności	18
		MSP z sektora średniej innowacyjności	8	MSP z sektora średniej innowacyjności	61
		MSP z sektora niskiej innowacyjności	0	MSP z sektora niskiej innowacyjności	15
		MSP nieinnowacyjne	45	MSP nieinnowacyjne	175
% MSP zadowolonych z jakości, dostępności świadczonych usług (rodzaj) szkoleniowo-doradczych	MSP, otoczenie biznesu	Tak	61,9%	Tak	68,4%
		Nie	7,6%	Nie	11,0%
		Trudno powiedzieć	30,48%	Trudno powiedzieć	20,65%
% MSP prowadzących działania innowacyjne w okresie 12 miesięcy po zakończeniu szkolenia lub otrzymania usługi doradczej	MSP, otoczenie biznesu	po odbytym szkoleniu	29,4%	po odbytym szkoleniu	64%
		po uzyskanych usługach doradczych	28%	po uzyskanych usługach doradczych	52%

Obszar strategiczny 1.					
Zwiększenie udziału firm o wysokiej innowacyjności w ogólnej liczbie małych i średnich firm.					
Cel strategiczny 1.1.					
Wzrost poziomu zaufania wśród firm poprzez polepszenie klimatu biznesu.					
Cel szczegółowy Zwiększenie wpływu na otoczenie administracyjno-prawne i gospodarcze					
WSKAŹNIKI PRODUKTU					
Nazwa wskaźnika	Źródło informacji	Wartość wskaźnika w roku 2010	Wartość wskaźnika w roku 2013		
Utworzony regionalny system lobbingu na rzecz innowacji	UMWSL, otoczenie biznesu	Dostrzegany przez 8 z 27 badanych instytucji.	Dostrzegany przez 11 z 27 badanych instytucji.		
Ilość/rodzaj podmiotów zaangażowanych w lobbing	otoczenie biznesu	8 z 27 badanych instytucji.	9 z 27 badanych instytucji.		
Ilość/rodzaj zrealizowanych działań lobujących region	otoczenie biznesu	Działania nieformalne	3	Działania nieformalne	4
		Działania promocyjne	5	Działania promocyjne	6
		Aktywne uczestnictwo w ramach	3	Aktywne uczestnictwo w ramach	3
		Aktywne uczestnictwo w	4	Aktywne uczestnictwo w	6
		Wysyłanie pism do urzędów i innych	3	Wysyłanie pism do urzędów i innych	4
Rodzaj tematów będących przedmiotem lobbingu	otoczenie biznesu	<ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie ulg i udogodnień w zakresie wdrażania innowacji; zmiany w finansowaniu innowacji, zwiększenie kwot na dofinansowanie innowacji; rozwój Katowic w kierunku pozwalającym na rozwój innowacji; zaangażowanie się władz województwa w działania krajowe na rzecz rozwoju innowacji; 	<ul style="list-style-type: none"> działania klastrowe i innowacyjność; wprowadzenie ulg i udogodnień w zakresie wdrażania innowacji; zmiany w finansowaniu innowacji, zwiększenie kwot na dofinansowanie innowacji; rozwój Katowic w kierunku pozwalającym na rozwój innowacji; zaangażowanie się władz województwa w działania 		

		<ul style="list-style-type: none"> • rozwój transportu regionalnego; • promowanie działań innowacyjnych; • zmiany prawne pozwalające na sprawniejsze wdrażanie innowacji. 	<p>krajowe na rzecz rozwoju innowacji;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój transportu regionalnego; • promowanie działań innowacyjnych; • zmiany prawne pozwalające na sprawniejsze wdrażanie innowacji.
WSKAŹNIKI REZULTATU			
Ilość/rodzaj pozytywnych efektów działań lobbujących region	otoczenie biznesu	<ul style="list-style-type: none"> • promowanie działań innowacyjnych; • zmiany w finansowaniu innowacji, zwiększenie kwot na dofinansowanie innowacji. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój działań klastrowych i innowacyjności; • rozwój Katowic w kierunku pozwalającym na rozwój innowacji.
% MSP zadowolonych z działań lobbujących region	MSP, otoczenie biznesu	47,9%	61,7%

Obszar strategiczny 1.**Zwiększenie udziału firm o wysokiej innowacyjności w ogólnej liczbie małych i średnich firm.****Cel strategiczny 1.1.****Wzrost poziomu zaufania wśród firm poprzez polepszenie klimatu biznesu.****Cel szczegółowy Wykorzystanie najlepszych praktyk jako inspiracji dla MSP do podejmowania działań innowacyjnych****WSKAŹNIKI PRODUKTU**

Nazwa wskaźnika	Źródło informacji	Wartość wskaźnika w roku 2010		Wartość wskaźnika w roku 2013	
Ilość/rodzaj działań promujących, przekazujących najlepsze praktyki MSP w zakresie innowacji	MSP, otoczenie biznesu	Tak, sami upowszechniamy własne	6	Tak, sami upowszechniamy własne	7
		Prowadzimy katalog dobrych praktyk	1	Prowadzimy katalog dobrych praktyk	2
		Organizujemy konkursy na najlepsze praktyki	0	Organizujemy konkursy na najlepsze praktyki	1
		Promujemy dobre praktyki podczas szkoleń i doradztwa	12	Promujemy dobre praktyki podczas szkoleń i doradztwa	15
		Promujemy dobre praktyki podczas konferencji	12	Promujemy dobre praktyki podczas konferencji	15
		Promujemy dobre praktyki podczas spotkań naszych członków	8	Promujemy dobre praktyki podczas spotkań naszych członków	11
		Inne	4	Inne	5
Ilość/rodzaj podjętych działań podnoszących świadomość MSP o konieczności i zaletach dzielenia się doświadczeniami	MSP, otoczenie biznesu	<ul style="list-style-type: none"> • promowanie na stronach internetowych; • informowanie podczas konferencji; • promowanie podczas szkoleń i doradztwa; • przekazywanie informacji podczas spotkań członków klastra, parku, stowarzyszenia 		<ul style="list-style-type: none"> • promowanie na stronach internetowych; • informowanie podczas konferencji; • promowanie podczas szkoleń i doradztwa; • przekazywanie informacji podczas spotkań członków klastra, parku, stowarzyszenia 	
Ilość/rodzaj udostępnionych (opisanych) przykładów	MSP, otoczenie biznesu	Opisane dobre praktyki można znaleźć w następujących źródłach:		Opisane dobre praktyki można znaleźć w następujących źródłach:	

najlepszych praktyk		<ul style="list-style-type: none"> • strony internetowe instytucji otoczenia biznesu; • publikacja (wydawane przez 2 z badanych 27 IOB. 	<ul style="list-style-type: none"> • strony internetowe instytucji otoczenia biznesu; • publikacja (wydawane przez 2 z badanych 27 IOB.
WSKAŹNIKI REZULTATU			
Ilość/rodzaj MSP uczestniczących w działaniach nagradzania najlepszych praktyk	MSP, otoczenie biznesu	<ul style="list-style-type: none"> • 0 MSP <p>Dane pozyskane z 6 na 18 placówek, które promują dobre praktyki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 10 MSP <p>Dane pozyskane z 6 na 18 placówek, które promują dobre praktyki.</p>
Liczba i rodzaj MSP wykorzystujących w swojej działalności najlepsze praktyki	MSP, otoczenie biznesu	<ul style="list-style-type: none"> • 40 MSP <p>Dane pozyskane z 6 na 18 placówek, które promują dobre praktyki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 84 MSP <p>Dane pozyskane z 6 na 18 placówek, które promują dobre praktyki.</p>
Ilość osób korzystających z informacji o najlepszych praktykach na rzecz innowacji	MSP, otoczenie biznesu	<ul style="list-style-type: none"> • 81 MSP <p>Dane pozyskane z 6 na 18 placówek, które promują dobre praktyki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 96 MSP <p>Dane pozyskane z 6 na 18 placówek, które promują dobre praktyki.</p>

Obszar strategiczny 1.					
Zwiększenie udziału firm o wysokiej innowacyjności w ogólnej liczbie małych i średnich firm.					
Cel strategiczny 1.2.					
Wspieranie doskonałości w firmach.					
Cel szczegółowy Wzmacnianie podejścia strategicznego w MSP					
WSKAŹNIKI PRODUKTU					
Nazwa wskaźnika	Źródło informacji	Wartość wskaźnika w roku 2010		Wartość wskaźnika w roku 2013	
Ilość/rodzaj działań promujących zarządzanie strategiczne w MSP	otoczenie biznesu	Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie tworzenia strategii firmy	7	Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie tworzenia strategii firmy	8
		Wskazywanie zarządzania strategicznego jako dobrej praktyki	5	Wskazywanie zarządzania strategicznego jako dobrej praktyki	6
		Promowanie zarządzania strategicznego na konferencjach	4	Promowanie zarządzania strategicznego na konferencjach	5
Ilość/rodzaj pakietów szkoleniowo-doradczych dla managerów MSP w zakresie zarządzania strategicznego firmą (strategii rozwoju oraz biznes planów MSP)	otoczenie biznesu	3 instytucje spośród 27 badanych oferują wskazane usługi.		4 instytucje spośród 27 badanych oferują wskazane usługi.	
WSKAŹNIKI REZULTATU					
Ilość przedstawicieli kadry zarządzającej MSP (rodzaj) uczestniczących w działaniach promujących zarządzanie strategiczne w MSP	otoczenie biznesu	<ul style="list-style-type: none"> 3160 przedstawicieli kadry zarządzającej 		<ul style="list-style-type: none"> 3270 przedstawicieli kadry zarządzającej 	

Ilość/rodzaj MSP korzystających z usług szkoleniowo-doradczych w zakresie zarządzania strategicznego	otoczenie biznesu	<ul style="list-style-type: none"> 126 MSP 	<ul style="list-style-type: none"> 275 MSP
Ilość opracowanych strategii rozwoju i biznes planów dla MSP przez instytucje wspierające	otoczenie biznesu	<ul style="list-style-type: none"> 2 strategie rozwoju firm 206 biznesplanów 	<ul style="list-style-type: none"> 19 strategii rozwoju 130 biznesplanów

Obszar strategiczny 1.**Zwiększenie udziału firm o wysokiej innowacyjności w ogólnej liczbie małych i średnich firm.****Cel strategiczny 1.2.****Wspieranie doskonałości w firmach.****Cel szczegółowy Promowanie kultury innowacyjnej w MSP****WSKAŹNIKI PRODUKTU**

Nazwa wskaźnika	Źródło informacji	Wartość wskaźnika w roku 2010	Wartość wskaźnika w roku 2013
Ilość/rodzaj działań promujących, wspierających wymianę informacji, współpracę pomiędzy MSP	MSP, otoczenie biznesu	<ul style="list-style-type: none"> szkolenia; doradztwo; wdrażanie takich rozwiązań jako dobrej praktyki; promujemy tego typu rozwiązania wśród członków klastrów, parków, zrzeszeń, izb. 	<ul style="list-style-type: none"> szkolenia; doradztwo; wdrażanie takich rozwiązań jako dobrej praktyki; promujemy tego typu rozwiązania wśród członków klastrów, parków, zrzeszeń, izb.
Stała regionalna platforma kontaktów między MSP	MSP, otoczenie biznesu	Częściowo, tj. pomiędzy niewielkimi grupami MSP	Częściowo, tj. pomiędzy niewielkimi grupami MSP.
Ilość/rodzaj działań promujących metodologię zaangażowania pracowników w tworzenie, opracowanie i wdrażanie w	MSP, otoczenie biznesu	<ul style="list-style-type: none"> szkolenia; doradztwo; wdrażanie takich rozwiązań jako dobrej praktyki; 	<ul style="list-style-type: none"> szkolenia; doradztwo; wdrażanie takich rozwiązań jako dobrej praktyki;

MSP rozwiązań innowacyjnych		<ul style="list-style-type: none"> promujemy tego typu rozwiązania wśród członków klastrów, parków, zrzeszeń, izb. 	<ul style="list-style-type: none"> promujemy tego typu rozwiązania wśród członków klastrów, parków, zrzeszeń, izb.
WSKAŹNIKI REZULTATU			
Ilość/rodzaj MSP uczestniczących w działania promujących, wspierających wymianę informacji, współpracę pomiędzy przedsiębiorstwami	MSP, otoczenie biznesu	44,3% (106 z badanych MSP)	55,5% (32 z badanych MSP)
% MSP korzystających ze stałej platformy kontaktów między MSP	MSP, otoczenie biznesu	11 spośród 240 badanych przedsiębiorstw	16 spośród 240 badanych przedsiębiorstw
% MSP, w których rozwiązania innowacyjne zostały opracowane przez pracowników własnych	MSP	38,7%	46,7%

Obszar strategiczny 1.			
Zwiększenie udziału firm o wysokiej innowacyjności w ogólnej liczbie małych i średnich firm.			
Cel strategiczny 1.2.			
Wspieranie doskonałości w firmach.			
Cel szczegółowy Wspieranie efektywnego wykorzystania przez MSP potencjału rynkowego na jednolitym rynku europejskim			
WSKAŹNIKI PRODUKTU			
Nazwa wskaźnika	Źródło informacji	Wartość wskaźnika w roku 2010	Wartość wskaźnika w roku 2013
Ilość/rodzaj działań informacyjnych o korzyściach i zagrożeniach dla MSP wynikających z ich udziału w jednolitym rynku europejskim	otoczenie biznesu	<ul style="list-style-type: none"> Wskazywanie dobrych praktyk z zakresu eksportu, innych form wykorzystywania jednolitego rynku europejskiego; Organizowanie konferencji z zakresu korzyści i zagrożeń wynikających z udziału w jednolitym rynku europejskim; Wsparcie w nawiązywaniu partnerstw dla wykorzystania zalet udziału w jednolitym rynku europejskim. 	<ul style="list-style-type: none"> Wskazywanie dobrych praktyk z zakresu eksportu, innych form wykorzystywania jednolitego rynku europejskiego; Organizowanie konferencji z zakresu korzyści i zagrożeń wynikających z udziału w jednolitym rynku europejskim; Wsparcie w nawiązywaniu partnerstw dla wykorzystania zalet udziału w jednolitym rynku europejskim.
Ilość/rodzaj pakietów szkoleniowo-doradczych zwiększających umiejętności w zakresie eksportu, wdrażania przez MSP systemów jakości i standardów UE oraz uzyskiwania certyfikatów	otoczenie biznesu	<ul style="list-style-type: none"> Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie eksportu; Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie wdrażania systemów jakości i standardów UE; Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie uzyskiwania certyfikatów. 	<ul style="list-style-type: none"> Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie eksportu; Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie wdrażania systemów jakości i standardów UE; Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie uzyskiwania certyfikatów.
Ilość/rodzaj pakietów szkoleniowo-doradczych zwiększających	otoczenie biznesu	0 pakietów szkoleniowo-doradczych	0 pakietów szkoleniowo-doradczych

umiejętności MSP w zakresie specjalizacji oraz wykorzystania nisz rynkowych															
WSKAŹNIKI REZULTATU															
Ilość/rodzaj MSP uczestniczących w działaniach dotyczących korzyści i zagrożeń wynikających z ich udziału w jednolitym rynku europejskim	otoczenie biznesu	<table border="1"> <tr> <td>Liczba MSP o wysokiej innowacyjności</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>Liczba MSP o średniej innowacyjności</td> <td>16</td> </tr> <tr> <td>Liczba MSP o niskiej innowacyjności</td> <td>350</td> </tr> </table>	Liczba MSP o wysokiej innowacyjności	4	Liczba MSP o średniej innowacyjności	16	Liczba MSP o niskiej innowacyjności	350	<table border="1"> <tr> <td>Liczba MSP o wysokiej innowacyjności</td> <td>14</td> </tr> <tr> <td>Liczba MSP o średniej innowacyjności</td> <td>24</td> </tr> <tr> <td>Liczba MSP o niskiej innowacyjności</td> <td>530</td> </tr> </table>	Liczba MSP o wysokiej innowacyjności	14	Liczba MSP o średniej innowacyjności	24	Liczba MSP o niskiej innowacyjności	530
Liczba MSP o wysokiej innowacyjności	4														
Liczba MSP o średniej innowacyjności	16														
Liczba MSP o niskiej innowacyjności	350														
Liczba MSP o wysokiej innowacyjności	14														
Liczba MSP o średniej innowacyjności	24														
Liczba MSP o niskiej innowacyjności	530														
Ilość/rodzaj MSP korzystających z pakietów szkoleniowo-doradczych zwiększających umiejętności w zakresie eksportu, wdrażania przez MSP systemów jakości i standardów UE oraz uzyskiwania certyfikatów	otoczenie biznesu	<table border="1"> <tr> <td>Liczba MSP o wysokiej innowacyjności</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Liczba MSP o średniej innowacyjności</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Liczba MSP o niskiej innowacyjności</td> <td>0</td> </tr> </table>	Liczba MSP o wysokiej innowacyjności	3	Liczba MSP o średniej innowacyjności	0	Liczba MSP o niskiej innowacyjności	0	<table border="1"> <tr> <td>Liczba MSP o wysokiej innowacyjności</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Liczba MSP o średniej innowacyjności</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Liczba MSP o niskiej innowacyjności</td> <td>45</td> </tr> </table>	Liczba MSP o wysokiej innowacyjności	3	Liczba MSP o średniej innowacyjności	0	Liczba MSP o niskiej innowacyjności	45
Liczba MSP o wysokiej innowacyjności	3														
Liczba MSP o średniej innowacyjności	0														
Liczba MSP o niskiej innowacyjności	0														
Liczba MSP o wysokiej innowacyjności	3														
Liczba MSP o średniej innowacyjności	0														
Liczba MSP o niskiej innowacyjności	45														
Ilość wdrożonych/wdrażanych systemów jakości, certyfikatów	otoczenie biznesu	14 rodzajów przyznawanych certyfikatów	30 rodzajów przyznawanych certyfikatów												

Obszar strategiczny 1.			
Zwiększenie udziału firm o wysokiej innowacyjności w ogólnej liczbie małych i średnich firm.			
Cel strategiczny 1.2.			
Wspieranie doskonałości w firmach.			
Cel szczegółowy Wspieranie wykorzystania technologii informatycznych (ICT) w MSP			
WSKAŹNIKI PRODUKTU			
Nazwa wskaźnika	Źródło informacji	Wartość wskaźnika w roku 2010	Wartość wskaźnika w roku 2013
Ilość/rodzaj działań promujących wykorzystanie technologii informatycznych (ICT) w MSP	otoczenie biznesu	<ul style="list-style-type: none"> • działania szkoleniowo-doradcze w zakresie prowadzenia e-biznesu oraz e learningu; • pozostałe szkoleniowo-doradcze dotyczące rozwoju kompetencji ICT; • wsparcie w pozyskiwaniu środków na rozwój ICT w MSP; • wsparcie we wdrażaniu ICT w MSP. 	<ul style="list-style-type: none"> • działania szkoleniowo-doradcze w zakresie prowadzenia e-biznesu oraz e learningu; • pozostałe szkoleniowo-doradcze dotyczące rozwoju kompetencji ICT; • wsparcie w pozyskiwaniu środków na rozwój ICT w MSP; • wsparcie we wdrażaniu ICT w MSP.
Ilość/rodzaj pakietów szkoleniowo-doradczych zwiększających umiejętności w zakresie prowadzenia e-biznesu oraz e-learningu przez MSP	otoczenie biznesu	0 z 27 badanych instytucji otoczenia biznesu oferuje usługi szkoleniowo-doradczych zwiększających umiejętności w zakresie prowadzenia e-biznesu oraz e-learningu przez MSP	1 z 27 badanych instytucji otoczenia biznesu oferuje usługi szkoleniowo-doradczych zwiększających umiejętności w zakresie prowadzenia e-biznesu oraz e-learningu przez MSP
Ilość/rodzaj instrumentów wspierających MSP w procesie wdrażania ICT w ramach Funduszy Strukturalnych	otoczenie biznesu	<ul style="list-style-type: none"> • działania szkoleniowo-doradcze o tematyce dotyczącej istniejących możliwości pozyskiwania środków finansowych w ramach Funduszy Strukturalnych (5 placówek spośród 27 badanych udzielały tego typu wsparcia), 	<ul style="list-style-type: none"> • działania szkoleniowo-doradcze o tematyce dotyczącej istniejących możliwości pozyskiwania środków finansowych w ramach Funduszy Strukturalnych (6 placówek spośród 27 badanych udzielały tego typu wsparcia),

		<ul style="list-style-type: none"> wsparcie podczas pisania wniosku o dofinansowanie (4 placówki spośród 27 badanych udzielały tego typu wsparcia); pomoc w nawiązywaniu partnerstw celem wdrożenia rozwiązań ICT. 	<ul style="list-style-type: none"> wsparcie podczas pisania wniosku o dofinansowanie (5 placówek spośród 27 badanych udzielało tego typu wsparcia); pomoc w nawiązywaniu partnerstw celem wdrożenia rozwiązań ICT.
--	--	--	--

Obszar strategiczny 2.			
Zwiększenie wykorzystania potencjału badawczo-rozwojowego.			
Cel strategiczny 2.1.			
Wzmacnianie doskonałości w sektorze B+R.			
Cel szczegółowy Wspieranie reorientacji rynkowej			
WSKAŹNIKI PRODUKTU			
Nazwa wskaźnika	Źródło informacji	Wartość wskaźnika w roku 2010	Wartość wskaźnika w roku 2013
Ilość instytucji sektora B+R uczestniczących w opracowaniu i wdrożeniu nowych procedur	B+R	9 z badanych 20 instytucji.	11 z badanych 20 instytucji.
Ilość nowych umów dotyczących współpracy pomiędzy ośrodkami B+R a MSP	B+R	310 umów zawartych przez 20 badanych B+R	480 umów zawartych przez 20 badanych B+R
Ilość/rodzaj opracowanych metodologii analiz potrzeb MSP i trendów rynkowych	B+R, otoczenie biznesu	2 metodologie/ trendy opracowane przez instytucje otoczenia biznesu	256 metodologii/ trendów opracowanych przez instytucje otoczenia biznesu

WSKAŹNIKI REZULTATU			
Ilość/rodzaj MSP współpracujących – rodzaj współpracy – z sektorem B+R	B+R, otoczenie biznesu	18,3% badanych MSP	23,4% badanych MSP
% MSP zadowolonych ze współpracy z sektorem B+R	MSP, B+R, otoczenie biznesu	92,7% badanych MSP, które podejmowały współpracę z B+R	96,4% badanych MSP, które podejmowały współpracę z B+R
Ilość/rodzaj MSP, które skorzystały z informacji o trendach rynkowych	MSP, B+R, otoczenie biznesu	Brak monitorowania tego zjawiska przez B+R oraz instytucje otoczenia biznesu	Brak monitorowania tego zjawiska przez B+R oraz instytucje otoczenia biznesu
Ilość wdrożonych projektów rozwojowych powstałych w wyniku współpracy MSP i sektora B+R	B+R	106 wdrożonych projektów	206 wdrożonych projektów
Ilość/rodzaj nowych produktów/ procesów/rozwiązań innowacyjnych wynikających ze współpracy między MSP i sektorem B+R	B+R, otoczenie biznesu	39 nowych produktów/ procesów/rozwiązań innowacyjnych wynikających ze współpracy między MSP i sektorem B+R	93 nowe produkty/ procesy/rozwiązania innowacyjne wynikające ze współpracy między MSP i sektorem B+R

Obszar strategiczny 2.**Zwiększenie wykorzystania potencjału badawczo-rozwojowego.****Cel strategiczny 2.1.****Wzmacnianie doskonałości w sektorze B+R.****Cel szczegółowy Zwiększenie udziału w międzynarodowych sieciach współpracy****WSKAŹNIKI PRODUKTU**

Nazwa wskaźnika	Źródło informacji	Wartość wskaźnika w roku 2010		Wartość wskaźnika w roku 2013	
Ilość/rodzaj działań związanych z „benchmarkingiem” w instytucjach sektora B+R	B+R	Liczba instytucji podejmujących wskazane działania		Liczba instytucji podejmujących wskazane działania	
		Informacje o nowych metodach nawiązywania partnerstw	5	Informacje o nowych metodach nawiązywania partnerstw	6
		Poszukiwanie nowinek technologicznych na etapie	4	Poszukiwanie nowinek technologicznych na etapie	5
		Odzworowywanie stworzonych produktów	1	Odzworowywanie stworzonych produktów	1
		Zmiany w organizacji/ instytucji	5	Zmiany w organizacji/ instytucji	7
		Porównywanie się w otoczeniu celem diagnozy swojego miejsca na rynku	11	Porównywanie się w otoczeniu celem diagnozy swojego miejsca na rynku	13
		Ogóle pozyskiwanie wiedzy o branży	11	Ogóle pozyskiwanie wiedzy o branży	13
		Ilość/rodzaj działań promujących, wspierających uczestnictwo instytucji sektora B+R w międzynarodowych sieciach współpracy	B+R	<ul style="list-style-type: none"> • konferencje; • czasopisma branżowe; • spotkania informacyjne dedykowane międzynarodowym sieciom współpracy • informacje od partnerów, w tym zagranicznych 	

WSKAŹNIKI REZULTATU			
Ilość/rodzaj instytucji sektora B+R zaangażowanych w międzynarodowe zespoły/ projekty B+R	B+R	13 z 20 badanych instytucji	12 z 20 badanych instytucji
Ilość/rodzaj pracowników instytucji sektora B+R zaangażowanych w międzynarodowe zespoły/ projekty B+R	B+R	<ul style="list-style-type: none"> doświadczeni pracownicy naukowci ; pracownicy o niewielkim stażu pracy; pracownicy techniczni; pracownicy z komórek organizacyjnych instytucji. 	<ul style="list-style-type: none"> doświadczeni pracownicy naukowci ; pracownicy o niewielkim stażu pracy; pracownicy techniczni; pracownicy z komórek organizacyjnych instytucji.

Obszar strategiczny 2.			
Zwiększenie wykorzystania potencjału badawczo-rozwojowego.			
Cel strategiczny 2.2. Wprowadzanie do sektora B+R technik niezbędnych dla rozwoju gospodarki regionu.			
Cel szczegółowy Wspieranie specjalizacji sektora B+R działającego w tradycyjnych sektorach			
WSKAŹNIKI PRODUKTU			
Nazwa wskaźnika	Źródło informacji	Wartość wskaźnika w roku 2010	Wartość wskaźnika w roku 2013
Ilość/rodzaj zespołów eksperckich utworzonych dla rozwiązania określonych problemów badawczych w tradycyjnych sektorach	B+R	360 zespołów eksperckich	467 zespołów eksperckich

Ilość/rodzaj zintegrowanych instytucji badawczych utworzonych dla rozwiązania określonych problemów badawczych w tradycyjnych sektorach	B+R	6 zintegrowanych instytucji badawczych	6 zintegrowanych instytucji badawczych
WSKAŹNIKI REZULTATU			
Ilość/rodzaj nowych produktów/ procesów opracowanych przez zespoły eksperckie dla rozwiązania określonych problemów badawczych	B+R	70 nowych produktów/ procesów	125 nowych produktów/ procesów
Ilość/rodzaj nowych produktów/ procesów opracowanych w zintegrowanych instytucjach badawczych	B+R	6 nowych produktów/ procesów	7 nowych produktów/ procesów
Ilość/rodzaj nowych produktów/ procesów wdrożonych w wyniku opracowań zespołów eksperckich powstałych dla rozwiązania określonych problemów badawczych,	B+R	<ul style="list-style-type: none"> • 7 wdrożonych produktów procesów; • 270 czynnych umów 	<ul style="list-style-type: none"> • 9 wdrożonych produktów procesów; • 375 czynnych umów
Ilość/rodzaj nowych produktów/procesów wdrożonych w wyniku opracowań powstałych w	B+R	Respondenci nie posiadali tego typu informacji.	Respondenci nie posiadali tego typu informacji.

zintegrowanych instytucjach badawczych			
Ilość/rodzaj MSP korzystających z ofert zespołów eksperckich i zintegrowanych instytucji badawczych	B+R	317 MSP	511 MSP

Obszar strategiczny 2.**Zwiększenie wykorzystania potencjału badawczo-rozwojowego.**

Cel strategiczny 2.2.

Wprowadzanie do sektora B+R technik niezbędnych dla rozwoju gospodarki regionu.

Cel szczegółowy Wspieranie powstawania nowych specjalizacji w działalności B+R**WSKAŹNIKI PRODUKTU**

Nazwa wskaźnika	Źródło informacji	Wartość wskaźnika w roku 2010	Wartość wskaźnika w roku 2013
Ilość/rodzaj zespołów eksperckich utworzonych dla rozwiązania określonych problemów badawczych w sektorach wysokiej i średniej techniki	B+R	394 zespołów eksperckich	485 zespołów eksperckich
Ilość/rodzaj zintegrowanych instytucji badawczych utworzonych dla rozwiązania określonych problemów badawczych w sektorach wysokiej i średniej techniki	B+R	4 zintegrowane instytucje badawcze	6 zintegrowanych instytucji badawczych

WSKAŹNIKI REZULTATU			
Ilość/rodzaj specjalizacji naukowych utworzonych zgodnie z trendami rynkowymi i technologicznymi	B+R	18 nowych specjalizacji	28 nowych specjalizacji
Ilość/rodzaj nowych bezpośrednich zagranicznych inwestycji powstałych dzięki dokonanej specjalizacji naukowej	B+R	0 inwestycji	0 inwestycji
Ilość/rodzaj nowych rozwiązań innowacyjnych w regionalnych specjalizacjach naukowych	B+R	Respondenci nie posiadali tego typu informacji	Respondenci nie posiadali tego typu informacji

Obszar strategiczny 2.**Zwiększenie wykorzystania potencjału badawczo-rozwojowego.**

Cel strategiczny 2.2.

Wprowadzanie do sektora B+R technik niezbędnych dla rozwoju gospodarki regionu.

Cel szczegółowy Promowanie najlepszych praktyk jako wizytówki regionu**WSKAŹNIKI PRODUKTU**

Nazwa wskaźnika	Źródło informacji	Wartość wskaźnika w roku 2010	Wartość wskaźnika w roku 2013
% instytucji sektora B+R aktywnie wspierających opracowanie i wdrażanie wspólnego programu marketingu na rzecz B+R	B+R	5 z badanych 20 instytucji	9 z badanych 20 instytucji
Ilość/rodzaj działań promujących najlepsze praktyki w sektorze B+R	B+R	<ul style="list-style-type: none"> • szkolenia; • konferencje; • opisywanie własnych dobrych praktyk w pismach branżowych; • opisywanie własnych dobrych praktyk w materiałach informacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • szkolenia; • konferencje; • opisywanie własnych dobrych praktyk w pismach branżowych; • opisywanie własnych dobrych praktyk w materiałach informacyjnych
Ilość/rodzaj instytucji sektora B+R, w których prowadzi się planowe działania marketingowe	B+R	11 z badanych 20 instytucji	14 z badanych 20 instytucji

WSKAŹNIKI REZULTATU			
Ilość/rodzaj nowych bezpośrednich zagranicznych inwestycji	B+R	0 inwestycji	0 inwestycji
Ilość/rodzaj MSP wykorzystujących promowane oferty	MSP, B+R	604 MSP	729 MSP

Obszar strategiczny 3.**Zapewnienie skutecznego Regionalnego Systemu Innowacji opartego na wzajemnym zaufaniu, kreatywności i doskonałości**

Cel strategiczny 3.1.

Rozwój współpracy partnerskiej na rzecz innowacji

Cel szczegółowy Rozwijanie współpracy sektorowej pomiędzy MSP/ z udziałem MSP

WSKAŹNIKI PRODUKTU			
Nazwa wskaźnika	Źródło informacji	Wartość wskaźnika w roku 2010	Wartość wskaźnika w roku 2013
Ilość/rodzaj sieci MSP w poszczególnych sektorach	MSP, otoczenie biznesu	<ul style="list-style-type: none"> • logistyka; • lotnictwo; • ochrona środowiska; • zieleń i ekologia, w tym energia odnawialna; technologie energooszczędne • przemysł i budownictwo; • informatyka; • kolej; • gospodarka odpadami; • rewitalizacja. 	<ul style="list-style-type: none"> • logistyka; • lotnictwo; • ochrona środowiska; • zieleń i ekologia, w tym energia odnawialna; technologie energooszczędne • przemysł i budownictwo; • informatyka; • kolej; • gospodarka odpadami; • rewitalizacja.

Ilość/rodzaj MSP zaangażowanych w poszczególnych sieciach	otoczenie biznesu	11,2% badanych MSP uczestniczyło w sieci współpracy	20,8% badanych MSP uczestniczyło w sieci współpracy
Ilość/rodzaj wdrożonych projektów przez MSP, opartych o zaawansowane technologie, zrealizowanych w wyniku wspólnych badań w sieciach	MSP, otoczenie biznesu	11 projektów	17 projektów
Ilość/rodzaj instrumentów sieciowych (monitoring, system informacji, foresight, kompleksowe pakiety szkoleniowo-informacyjne) tworzonych w ramach Regionalnego Systemu Innowacji.	MSP, otoczenie biznesu	<ul style="list-style-type: none"> • Foresight; • Informowanie o procesach rynkowych; • Monitorowanie procesów rynkowych na potrzeby MSP 	<ul style="list-style-type: none"> • Foresight; • Informowanie o procesach rynkowych; • Monitorowanie procesów rynkowych na potrzeby MSP • Kompleksowe pakiety szkoleniowo-informacyjne.
WSKAŹNIKI REZULTATU			
% wzrostu poziomu innowacyjności w MSP uczestniczących w sieciach	MSP, otoczenie biznesu	23,9%	37,3%
% podmiotów zaangażowanych w działania innowacyjne uczestniczących w Regionalnym Systemie Innowacji	MSP, otoczenie biznesu	66,7% badanych instytucji otoczenia biznesu (18 instytucji)	81,5% badanych instytucji otoczenia biznesu (22 instytucje)

%/ilość/rodzaj MSP korzystających z instrumentów tworzonych w ramach Regionalnego Systemu Innowacji	MSP, otoczenie biznesu	84,6%MSP	89,6% MSP
% nowych kontaktów MSP nawiązanych z ośrodkami B+R	MSP, otoczenie biznesu	17,1% MSP nawiązało nowe kontakty z B+R	31,7% MSP nawiązało nowe kontakty z B+R
% MSP zadowolonych ze współpracy z sektorem B+R	MSP, otoczenie biznesu	92,7% MSP	96,4% MSP
% MSP zadowolonych ze współpracy z instytucjami wsparcia biznesu	MSP, otoczenie biznesu	86,1% MSP	89,0% MSP
Ilość/rodzaj osób/podmiotów wykorzystujących wyniki foresight	Główny Instytut Górnictwa	Brak monitorowania ilości i rodzaju osób/podmiotów wykorzystujących wyniki foresight	Brak monitorowania ilości i rodzaju osób/podmiotów wykorzystujących wyniki foresight

Obszar strategiczny 3.**Zapewnienie skutecznego Regionalnego Systemu Innowacji opartego na wzajemnym zaufaniu, kreatywności i doskonałości**

Cel strategiczny 3.2.

Wspieranie powstawania nowych innowacyjnych produktów i firm

Cel szczegółowy Promowanie wzornictwa i projektowania użytkowego**WSKAŹNIKI PRODUKTU**

Nazwa wskaźnika	Źródło informacji	Wartość wskaźnika w roku 2010	Wartość wskaźnika w roku 2013
Ilość/rodzaj działań promujących wśród MSP korzyści wynikające ze stosowania wzornictwa przemysłowego i projektowania użytkowego	Zamek w Cieszynie. Akademia Sztuk Pięknych, projekt Design Silesia	<ul style="list-style-type: none"> • spotkania ze specjalistami z zakresu wzornictwa przemysłowego i projektowania użytkowego; • warsztaty z zakresu stosowania wzornictwa przemysłowego i projektowania użytkowego; • konkursy dla firm zachęcające do stosowania wzornictwa przemysłowego i projektowania użytkowego ; • konsultacje indywidualne; • konferencje, wydawnictwa, wizyty studyjne, wystawy. 	<ul style="list-style-type: none"> • spotkania ze specjalistami z zakresu wzornictwa przemysłowego i projektowania użytkowego; • warsztaty z zakresu stosowania wzornictwa przemysłowego i projektowania użytkowego; • konkursy dla firm zachęcające do stosowania wzornictwa przemysłowego i projektowania użytkowego ; • konsultacje indywidualne; • konferencje, wydawnictwa, wizyty studyjne, wystawy.
Ilość/rodzaj ofert usług sieci instytucji wzornictwa przemysłowego i projektowania użytkowego	Zamek w Cieszynie. Akademia Sztuk Pięknych, projekt Design Silesia	<ul style="list-style-type: none"> • projektowanie wyglądu nowego produktu; • wdrażanie zaprojektowanego produktu; • projektowanie nowej marki; • działania promujące nowe produkty 	<ul style="list-style-type: none"> • projektowanie wyglądu nowego produktu; • wdrażanie zaprojektowanego produktu; • projektowanie nowej marki; • działania promujące nowe produkty

WSKAŹNIKI REZULTATU			
Ilość/rodzaj MSP uczestniczących w działaniach promujących stosowanie wzornictwa przemysłowego i projektowania użytkowego	Zamek w Cieszynie. Akademia Sztuk Pięknych, projekt Design Silesia	Nie są gromadzone informacje w tym zakresie.	Nie są gromadzone informacje w tym zakresie.
% instytucji z dziedziny wzornictwa przemysłowego i projektowania użytkowego, które uczestniczą w sieci ofert usług	Zamek w Cieszynie. Akademia Sztuk Pięknych, projekt Design Silesia	nie istnieje formalna sieć współpracy dotycząca wzornictwa i projektowania użytkowego	nie istnieje formalna sieć współpracy dotycząca wzornictwa i projektowania użytkowego

Obszar strategiczny 3.**Zapewnienie skutecznego Regionalnego Systemu Innowacji opartego na wzajemnym zaufaniu, kreatywności i doskonałości**

Cel strategiczny 3.2.

Wspieranie powstawania nowych innowacyjnych produktów i firm

Cel szczegółowy Zwiększenie wykorzystania prawa własności przemysłowej**WSKAŹNIKI PRODUKTU**

Nazwa wskaźnika	Źródło informacji	Wartość wskaźnika w roku 2010		Wartość wskaźnika w roku 2013	
Ilość/rodzaj działań zmierzających do zwiększenia wykorzystania prawa własności przemysłowej	B+R, otoczenia biznesu	Ubieganie się o ochronę tworzonych znaków towarowych	10	Ubieganie się o ochronę tworzonych znaków towarowych	11
		Ubieganie się o ochronę wzorów użytkowych	9	Ubieganie się o ochronę wzorów użytkowych	15
		Patentowanie wynalazków	114	Patentowanie wynalazków	154
Ilość/rodzaj instytucji wspierających zaangażowanych w ww działania	B+R, otoczenia biznesu	1 z 20 badanych B+R		2 z 20 badanych B+R	

Obszar strategiczny 3.**Zapewnienie skutecznego Regionalnego Systemu Innowacji opartego na wzajemnym zaufaniu, kreatywności i doskonałości**

Cel strategiczny 3.2.

Wspieranie powstawania nowych innowacyjnych produktów i firm

Cel szczegółowy Wspieranie kultury innowacyjnej w systemie edukacji**WSKAŹNIKI PRODUKTU**

Nazwa wskaźnika	Źródło informacji	Wartość wskaźnika w roku 2010	Wartość wskaźnika w roku 2013
Ilość/rodzaj programów nauczania dla szkół średnich oraz wyższych uczelni umożliwiających rozwój kultury innowacyjnej zaakceptowanych przez Kuratora Śląskiego i Regionalną Konferencję Rektorów Szkół Wyższych	Kurator Śląski	1 program nauczania dla szkół średnich umożliwiający rozwój kultury innowacyjnej	4 programy nauczania dla szkół średnich umożliwiający rozwój kultury innowacyjnej
Ilość/rodzaj działań (programów) promujących kreatywność, przedsiębiorczość, itp. w szkołach średnich oraz na wyższych uczelniach	szkoły wyższe	W szkołach średnich: wykłady i warsztaty. Na uczelniach wyższych: <ul style="list-style-type: none"> • szkolenia, • konferencje, • konsultacje brokerskie, • możliwość skorzystania z punktu konsultacyjnego, • zachęcanie studentów do otwierania firm innowacyjnych 	W szkołach średnich: wykłady i warsztaty. Na uczelniach wyższych: <ul style="list-style-type: none"> • szkolenia, • konferencje, • konsultacje brokerskie, • możliwość skorzystania z punktu konsultacyjnego, • zachęcanie studentów do otwierania firm innowacyjnych

WSKAŹNIKI REZULTATU			
Ilość studentów (według kierunków) objętych programami nauczania umożliwiającymi rozwój kultury innowacyjnej	szkoły wyższe	<ul style="list-style-type: none"> logistyka – 676 osób; zarządzanie – 4043 osób; zarządzanie i inżynieria produkcji – 100 osób; pozostałe – 20 osób. 	<ul style="list-style-type: none"> logistyka – 676 osób; zarządzanie – 4043 osób; zarządzanie i inżynieria produkcji – 100 osób; pozostałe – 20 osób.
Ilość programów/szkół wdrożonych w celu rozwoju kultury innowacyjnej	szkoły wyższe	<p>Na uczelniach wyższych:</p> <ul style="list-style-type: none"> szkolenia, konferencje, konsultacje brokerskie, możliwość skorzystania z punktu konsultacyjnego, zachęcanie studentów do otwierania firm innowacyjnych. 	<p>Na uczelniach wyższych:</p> <ul style="list-style-type: none"> szkolenia, konferencje, konsultacje brokerskie, możliwość skorzystania z punktu konsultacyjnego, zachęcanie studentów do otwierania firm innowacyjnych.
Ilość/rodzaj nowych firm utworzonych przez absolwentów	szkoły wyższe	<ul style="list-style-type: none"> Start-up – 68 firm. 	<ul style="list-style-type: none"> Start-up – 150 firm, spin-out – 2 firmy; firmy użytkowe – 9 firm.

Obszar strategiczny 3.**Zapewnienie skutecznego Regionalnego Systemu Innowacji opartego na wzajemnym zaufaniu, kreatywności i doskonałości**

Cel strategiczny 3.2.

Wspieranie powstawania nowych innowacyjnych produktów i firm

Cel szczegółowy Wspieranie powstawania innowacyjnych firm (spin-offs, start-ups)**WSKAŹNIKI PRODUKTU**

Nazwa wskaźnika	Źródło informacji	Wartość wskaźnika w roku 2010	Wartość wskaźnika w roku 2013
Ilość/rodzaj działań edukacyjnych i promocyjnych zachęcających studentów do tworzenia firm innowacyjnych	szkoły wyższe	<ul style="list-style-type: none"> • 25 spotkań informacyjnych; • 157 szkoleń; • 2 rodzajów zajęć dydaktycznych; • 0 wizyt studyjnych; • 115 porad indywidualnego doradztwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • 125 spotkań informacyjnych; • 277 szkoleń; • 58 zajęć dydaktycznych; • 4 wizyty studyjne; • 233 porad indywidualnego doradztwa.
% wzrost liczby zajęć dydaktycznych w wyższych uczelniach w zakresie tworzenia firm innowacyjnych	szkoły wyższe	Dokonał się w 3 z badanych 5 uczelni wyższych.	Dokonał się w 4 z badanych 5 uczelni wyższych.
Ilość/rodzaj ofert usług oferowanych w parkach technologicznych i inkubatorach	parki technologiczne, inkubatory,	<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie wspólnych inicjatyw; • udostępnianie zaplecza technicznego; • pakiety informacyjne i doradcze; • promowanie i rozpowszechnianie dobrych praktyk; • wsparcie w opracowywaniu biznesplanu; • organizowanie konferencji; • pomoc w nawiązywaniu partnerstw. 	<ul style="list-style-type: none"> • udostępnianie usług badawczych; • podejmowanie wspólnych inicjatyw; • udostępnianie zaplecza technicznego; • pakiety informacyjne i doradcze; • promowanie i rozpowszechnianie dobrych praktyk; • wsparcie w opracowywaniu biznesplanu; • organizowanie konferencji; • pomoc w nawiązywaniu partnerstw.

Ilość m ² /ha udostępnionych na parki i inkubatory technologiczne dla firm innowacyjnych	parki technologiczne, inkubatory,	175m ²	320 m ²
WSKAŹNIKI REZULTATU			
Ilość/rodzaj nowych innowacyjnych MSP utworzonych w parkach technologicznych i inkubatorach	parki technologiczne, inkubatory,	8 nowoutworzonych MSP	32 nowoutworzonych MSP
Ilość/rodzaj innowacyjnych MSP utworzonych w parkach technologicznych i inkubatorach	parki technologiczne, inkubatory,	<ul style="list-style-type: none"> 8 MSP o średniej innowacyjności 	<ul style="list-style-type: none"> 27 MSP o średniej innowacyjności; 5 MSP o niskiej innowacyjności.
Ilość utworzonych miejsc pracy w firmach innowacyjnych znajdujących się w parkach technologicznych i inkubatorach	parki technologiczne, inkubatory	<ul style="list-style-type: none"> 402 miejsca pracy 	<ul style="list-style-type: none"> 640 miejsc pracy
Ilość/rodzaj nowych innowacyjnych MSP założonych przez pracowników jednostek B+R, pracowników akademickich lub absolwentów	B+R, uczelnie wyższe	<ul style="list-style-type: none"> Start-up – 68 firm. 	<ul style="list-style-type: none"> Start-up – 150 firm, spin-out – 2 firmy.

Obszar strategiczny 3.			
Zapewnienie skutecznego Regionalnego Systemu Innowacji opartego na wzajemnym zaufaniu, kreatywności i doskonałości			
Cel strategiczny 3.2.			
Wspieranie powstawania nowych innowacyjnych produktów i firm			
Cel szczegółowy Ułatwienie transferu technologii			
WSKAŹNIKI PRODUKTU			
Nazwa wskaźnika	Źródło informacji	Wartość wskaźnika w roku 2010	Wartość wskaźnika w roku 2013
Utworzona regionalna sieć ośrodków wspierania innowacji i transferu technologii	B+R, otoczenie biznesu, parki technologiczne, uczelnie wyższe	Wstępny etap tworzenia sieci.	Wstępny etap tworzenia sieci.
Ilość/rodzaj ośrodków wsparcia innowacji i transferu technologii w regionie	B+R, otoczenie biznesu, parki technologiczne, uczelnie wyższe	<ul style="list-style-type: none"> • Inkubatory przedsiębiorczości – 13 • Akademickie inkubatory przedsiębiorczości – 11 • Agencje i ośrodki szkoleniowo – doradcze – 30 • Centra transferu technologii – 11 • Centra zaawansowanych technologii – 3 • Fundusze poręczeń kredytowych – 5 • Inkubatory technologiczne – 3 • Izby i stowarzyszenia – 28 • Klastry – 38 • Parki przemysłowe i naukowo – technologiczne – 19 • Regionalne i lokalne fundusze pożyczkowe – 7 <p style="text-align: center;">Ekosystem innowacji województwa śląskiego. Sektor nauki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instytucje badawcze - 23 • Centra doskonałości - 27 	<ul style="list-style-type: none"> • Inkubatory przedsiębiorczości – 13 • Akademickie inkubatory przedsiębiorczości – 11 • Agencje i ośrodki szkoleniowo – doradcze – 30 • Centra transferu technologii – 11 • Centra zaawansowanych technologii – 3 • Fundusze poręczeń kredytowych – 5 • Inkubatory technologiczne – 3 • Izby i stowarzyszenia – 28 • Klastry – 38 • Parki przemysłowe i naukowo – technologiczne – 19 • Regionalne i lokalne fundusze pożyczkowe – 7 <p style="text-align: center;">Ekosystem innowacji województwa śląskiego. Sektor nauki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instytucje badawcze - 23 • Centra doskonałości - 27

		<ul style="list-style-type: none"> • Jednostki certyfikujące – 21 • Laboratoria – 136 • Jednostki inspekcyjne – 2 • Laboratoria wzorcowujące – 20 • Uczelnie państwowe – 11 • Platformy technologiczne - 4 	<ul style="list-style-type: none"> • Jednostki certyfikujące – 21 • Laboratoria – 136 • Jednostki inspekcyjne – 2 • Laboratoria wzorcowujące – 20 • Uczelnie państwowe – 11 • Platformy technologiczne - 4 																
% ośrodków wsparcia innowacji i transferu technologii uczestniczących w Regionalnej sieci	B+R, otoczenie biznesu, parki technologiczne, uczelnie wyższe	100%	100%																
Powierzchnia parków technologicznych (ha) i inkubatorów przedsiębiorczości	parki technologiczne	380 m ²	590 m ²																
Ilość/rodzaj ofert usług ośrodków wsparcia innowacji i transferu technologii dostosowanych do poszczególnych grup docelowych w sektorze MSP	B+R, otoczenie biznesu, parki technologiczne, uczelnie wyższe	<table border="1"> <tr> <td>Informacje skierowane do MSP z sektora wysokiej innowacyjności</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Informacje skierowane do MSP z sektora średniej innowacyjności</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Informacje skierowane do MSP z sektora niskiej innowacyjności</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Informacje skierowane do innych MSP niż wskazane powyżej</td> <td>25</td> </tr> </table>	Informacje skierowane do MSP z sektora wysokiej innowacyjności	3	Informacje skierowane do MSP z sektora średniej innowacyjności	1	Informacje skierowane do MSP z sektora niskiej innowacyjności	0	Informacje skierowane do innych MSP niż wskazane powyżej	25	<table border="1"> <tr> <td>Informacje skierowane do MSP z sektora wysokiej innowacyjności</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Informacje skierowane do MSP z sektora średniej innowacyjności</td> <td>48</td> </tr> <tr> <td>Informacje skierowane do MSP z sektora niskiej innowacyjności</td> <td>31</td> </tr> <tr> <td>Informacje skierowane do innych MSP niż wskazane powyżej</td> <td>25</td> </tr> </table>	Informacje skierowane do MSP z sektora wysokiej innowacyjności	40	Informacje skierowane do MSP z sektora średniej innowacyjności	48	Informacje skierowane do MSP z sektora niskiej innowacyjności	31	Informacje skierowane do innych MSP niż wskazane powyżej	25
Informacje skierowane do MSP z sektora wysokiej innowacyjności	3																		
Informacje skierowane do MSP z sektora średniej innowacyjności	1																		
Informacje skierowane do MSP z sektora niskiej innowacyjności	0																		
Informacje skierowane do innych MSP niż wskazane powyżej	25																		
Informacje skierowane do MSP z sektora wysokiej innowacyjności	40																		
Informacje skierowane do MSP z sektora średniej innowacyjności	48																		
Informacje skierowane do MSP z sektora niskiej innowacyjności	31																		
Informacje skierowane do innych MSP niż wskazane powyżej	25																		
Opracowane procedury ułatwiające transfer technologii poprzez alokację personelu pomiędzy instytucjami B+R a MSP	B+R, otoczenie biznesu, parki technologiczne, uczelnie wyższe, MSP	3 z badanych 20 instytucji.	3 z badanych 20 instytucji.																

Ilość/rodzaj instrumentów wsparcia dla wdrożenia wyników badań opracowanych w ramach Funduszach Strukturalnych	B+R, otoczenie biznesu, parki technologiczne, uczelnie wyższe	Ilość instytucji świadczących usługę		Ilość instytucji świadczących usługę	
		Wsparcie doradcze	13	Wsparcie doradcze	13
		Wsparcie finansowe	8	Wsparcie finansowe	8
		Wsparcie w poszukiwaniu partnera	25	Wsparcie w poszukiwaniu partnera	25

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI

6 Słownik pojęć

W ramach badanych wskaźników występują kluczowe pojęcia będące sednem poruszanych w niniejszym badaniu problemów badawczych. Poniżej znajduje się ich doprecyzowanie w kontekście celu badania dla lepszego rozumienia występujących pojęć przez czytelników raportu oraz respondentów badania.

Pakiet informacyjny

proponowany przez instytucje otoczenia biznesu zbiór szkoleń z jednej, określonej tematyki skierowany do firm sektora MSP.

Działania innowacyjne

zmiana wprowadzona celowo w ramach danej instytucji lub przedsiębiorstwa, która polega na zastępowaniu dotychczasowych stanów rzeczy innymi, dotychczas nie stosowanymi w tej instytucji/ przedsiębiorstwie.

Aby działanie na potrzeby niniejszego badania zostało uznane za innowacyjne musi zostać ocenione przez respondenta jako postępowe, wykorzystujące nowoczesne rozwiązania.

System lobbingu na rzecz innowacji

Grupa podmiotów zajmująca się wywieraniem wpływu na otoczenie administracyjno-prawne i gospodarcze celem ułatwienia wdrażania innowacji przez firmy sektora MSP.

Firmy MSP również mogła wchodzić w system lobbingu na rzecz innowacji.

Najlepsze praktyki

Działania prowadzące do sukcesu firm i instytucji traktowane jako wskazówka dla osiągnięcia podobnego celu przez inne podmioty.

Zarządzanie strategiczne

Jeden ze sposobów zarządzania przedsiębiorstwem (zarządzanie traktowane jako proces informacyjno-decyzyjny rozstrzygający o kluczowych problemach firmy/ instytucji) wykorzystujący długoterminowe planowanie w oparciu o indywidualnie dopasowaną strategię czy plan działania.

Benchmarking

Konfrontacja oceny własnych osiągnięć z otoczeniem celem poszukiwania lepszych rozwiązań funkcjonowania przedsiębiorstwa/ instytucji.

Zintegrowane instytucje badawcze

Instytucja badawcza skupiająca zespoły naukowców o wybitnych osiągnięciach badawczych, którzy współpracują ze środowiskiem gospodarczym w zakresie wspólnych tematów badawczych⁵⁵; instytucje badawcze, które tworzą zespoły składające się z praktyków i teoretyków w danych

⁵⁵ Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013, Katowice 2003r., s.27.

Sektor wysokiej i średniej techniki

temacie, do rozwiązania z góry określonych problemów.

Przemysły wysokiej techniki według klasyfikacji z 1990 roku mają udział wydatków na badania i rozwój w przychodach od blisko 15% po 8%.⁵⁶

Przemysły średnio wysokiej techniki to w państwach OECD branże przeciętnie wydające od około 4% do około 2% swoich przychodów na B+R.⁵⁷

Sektory przemysłu zaawansowanej technologii:

- Samolotów i statków kosmicznych.
- Środków farmaceutycznych.
- Maszyn biurowych, księgujących i informatyki.
- Urządzeń radiowych, telewizyjnych i łączności.
- Medycznych, precyzyjnych i optycznych.

Sektory przemysłu średnio-wysokiej technologii:

- Maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej niesklasyfikowanego.
- Pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep.
- Chemikalia z wyłączeniem środków farmaceutycznych.
- Taboru kolejowego i sprzętu transportowego, gdzie indziej niesklasyfikowanego.
- Maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowanego.

Sieć współpracy między organizacjami wsparcia biznesu, sektorem B+R, samorządem terytorialnym a firmami.

Na regionalny system innowacji składa się: współpraca i sposoby wymiany informacji i wiedzy (formalne i nieformalne) w istniejących strukturach i powstające ad hoc pomiędzy przedsiębiorstwami, sektorem badań i rozwoju oraz instytucjami wspierającymi.⁵⁸

Regionalny System Innowacji

⁵⁶ Perspektywy rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw wysokich technologii w Polsce do 2020 roku, Ekspertyza dla Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, s.6.

⁵⁷ Perspektywy rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw wysokich technologii w Polsce do 2020 roku, Ekspertyza dla Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, s.6.

⁵⁸ Na podstawie Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013, Katowice 2003r.

7 Bibliografia

Publikacje

- Bąkowski A., Mażewska M., Uwarunkowania rozwoju infrastruktury wsparcia w Polsce, [w:] Bąkowski A., Mażewska M., Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce, Warszawa 2012
- Koprowska – Skalska E., Ośrodki szkoleniowo - doradcze. [w:] A. Bąkowski, M. Mażewska, Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce, Warszawa 2012
- Mażewska M., Ośrodek szkoleniowo-doradczy [w:] Matusiak K. B., Innowacje i transfer technologii, słownik pojęć, PARP, Warszawa 2011
- Mażewska, A. Tórz, Parki technologiczne, [w:] Bąkowski A., Mażewska M., Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce, Warszawa 2012
- Nowakowska A., Podmioty polityki regionalnej wobec procesów i polityki innowacyjnej w świetle badań ankietowych, [w:] Nowakowska A., Zdolności innowacyjne polskich regionów, Łódź 2009
- Stawasz E., Głodek P., Matusiak K., *Identyfikacja zmian zachodzących pomiędzy podmiotami w regionalnym systemie innowacji w województwie śląskim w latach 2002-2006*, Katowice 2006
- Strzelecki J., Śląskie. Bogactwo innowacji, artykuł dostępny na stronie internetowej http://www.pi.gov.pl/PARP/chapter_86196.asp?soid=880C853E848A416B953E3D7B13C7D4EE

Raporty

- Bieżąca ewaluacja procesów wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003 – 2013, Warszawa 2011
- Diagnoza ewolucji barier rozwoju sektora MSP w województwie śląskim. Raport końcowy, Katowice 2009
- Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2009 – 2011, Warszawa 2011
- Opracowanie sygnałne GUS Szkoły Wyższe w województwie śląskim w 2008r. dostępne na stronie http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/katow/ASSETS_szkoly_wyzsze_2008.pdf internetowej
- Opracowanie GUS Nauka, Technika i innowacyjność w województwie dolnośląskim w latach 2005-2008, dostępne na stronie internetowej http://www.stat.gov.pl/wroc/67_1471_PLK_HTML.html
- Rynek B+R w Polsce. Wsparcie dla działalności Badawczo – rozwojowej przedsiębiorstw, Warszawa 2012

Raport końcowy z badań ankietowych w zakresie stanu wdrażania regionalnej Strategii innowacji na lata 2003-2013, Szczecin 2010

Raport o stanie małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce, Warszawa 2011

Raport – Parki przemysłowe, technologiczne, specjalne strefy ekonomiczne, dostępny na stronie internetowej http://www.ipo.pl/raporty/parki_przemyslowe_2009.pdf

Raport z badania oceny efektywności wykorzystania RPO i JEREMIE w działalności funduszy pożyczkowych oraz poręczeniowych oraz rozwoju przedsiębiorczości, Policy & Action Group Uniconsult Sp. z o.o., Warszawa 2012

Dokumenty programowe, strategie

Perspektywy rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw wysokich technologii w Polsce do 2020 roku, Ekspertyza dla Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2006

Program rozwoju technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020. Program systemowego wspierania technologii Województwa Śląskiego na lata 2010 -2020, Katowice 2011

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013, Katowice 2003

Strony internetowe

http://www.citt.polsl.pl/O_nas

<http://ekopark.piekary.pl/>

<http://www.euro-centrum.com.pl/>

<http://www.ris-silesia.org.pl/>

http://www.ris-silesia.org.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=84&Itemid=79.htm

<http://scntpl.pl/index.php?page=o-projekcie&hl=pl>

<http://www.spnt.sosnowiec.pl/>

<http://sppt.pl/>

www.ris.slaskie.pl

8 Wzory narzędzi badawczych wykorzystanych w badaniu

8.1 Kwestionariusz standaryzowanych wywiadów telefonicznych (CATI) z przedstawicielami instytucji badawczo-rozwojowych (B+R).

1. Czy uczestniczyli Państwo w opracowaniu i wdrażaniu nowych procedur? Wskaźnik nr 46.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak		
b)	Nie		
c)	Nie wiem		

2. Czy zawarli Państwo nowe umowy o współpracy z MSP? Wskaźnik nr 47.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak, proszę podać ilość		
b)	Nie		
c)	Nie wiem		

3. Z iloma MSP Państwo współpracują? Wskaźnik nr 50.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	MSP o wysokiej innowacyjności, ile?		
b)	MSP o średniej innowacyjności, ile?		
c)	MSP o niskiej innowacyjności, ile?		
d)	Inne, MSP, jakie?		

4. Jaki jest to rodzaj współpracy? Wskaźnik nr 50, 54.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Świadczenie usług badawczych		
b)	Udostępnianie zaplecza technicznego		
c)	Udostępnianie specjalistów		
d)	Wdrażanie projektów rozwojowych, proszę podać ilość		
e)	Tworzenie nowych produktów, procesów, rozwiązań innowacyjnych		
f)	Inny rodzaj współpracy, jaki?		

5. Czy, a jeśli tak, do czego wykorzystują Państwo benchmarking (porównywanie się z otoczeniem)? Wskaźnik nr 56.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>

a)	Informacje o nowych metodach nawiązywania partnerstw		
b)	Poszukiwanie nowinek technologicznych na etapie wytwórczym		
c)	Odwzorowywanie stworzonych produktów		
d)	Zmiany w organizacji/ instytucji		
e)	Porównywanie się w otoczeniu celem diagnozy swojego miejsca na rynku		
f)	Ogóle pozyskiwanie wiedzy o branży		
g)	Nie wykorzystujemy benchmarkingu		
h)	Inne, jakie?		

6. W jaki sposób opracowują Państwo nowe produkty, procesy, rozwiązania i jakiego rodzaju? Wskaźnik nr 55, 62, 63.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Na skutek współpracy z MSP (ile, jakiego rodzaju).		
b)	Są opracowywane przez zespoły eksperckie dla rozwiązywania określonych problemów badawczych (ile, jakiego rodzaju).		
c)	Są opracowywane przez zintegrowane instytucje badawcze (ile, jakiego rodzaju).		
d)	Nie wiem.		
e)	Nie tworzymy nowych produktów, procesów i rozwiązań.		

7. W jaki sposób wdrażają Państwo nowe produkty, procesy, rozwiązania i jakiego rodzaju? Wskaźnik nr 55, 64, 65.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Na skutek współpracy z MSP (ile, jakiego rodzaju).		
b)	Są wdrażane w wyniku opracowań przez zespoły eksperckie dla rozwiązywania określonych problemów badawczych (ile, jakiego rodzaju).		
c)	Są wdrażane w wyniku opracowań powstałych w zintegrowanych instytucjach badawczych (ile, jakiego rodzaju).		
d)	Nie wiem.		
e)	Nie tworzymy nowych produktów, procesów i rozwiązań.		

8. Czy brali Państwo udział w działaniach promujących lub wspierających uczestnictwo instytucji sektora B+R w międzynarodowych sieciach współpracy? Wskaźnik nr 57.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Uczestniczyliśmy w konferencji promującej taką współpracę, ile razy?		
b)	Pozyskujemy tego typu informacje z czasopism branżowych, internetu, jakiego rodzaju informacje?		
c)	Uczestniczymy w spotkaniach informacyjnych o takiej współpracy		

d)	Otrzymujemy takie informacje od naszych zagranicznych partnerów, rodzaj instytucji?		
e)	Otrzymujemy takie informacje od naszych krajowych partnerów, rodzaj instytucji?		
f)	Inny rodzaj źródeł danych, jaki?		
g)	Nie wiem		
h)	Nie		

9. Czy są Państwo zaangażowani w międzynarodowe projekty/ zespoły projektowe? Wskaźnik nr 58.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak		
b)	Nie (<i>przejdźcie do pytania 11</i>)		
c)	Nie wiem (<i>przejdźcie do pytania 11</i>)		

10. Którzy z Państwa pracowników pracują w zespołach międzynarodowych/ przy projektach międzynarodowych? (<i>pytanie wielokrotnego wyboru</i>) Wskaźnik nr 59.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Najbardziej doświadczeni naukowcy		
b)	Pracownicy z kilkuletnim/ kilkunastoletnim stażem		
c)	Nowi, najmniej doświadczeni pracownicy naukowci		
d)	Pracownicy zajmujący się organizacją instytucji (księgową, kadrową)		
e)	Inni, jacy?		

11. Ile zespołów eksperckich utworzyli Państwo dla rozwiązywania określonych problemów badawczych w tradycyjnych sektorach? Wskaźnik nr 60.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Ilość zespołów stałych		
b)	Ilość zespołów utworzonych na potrzeby konkretnego projektu		
c)	Nie tworzyliśmy tego typu zespołów (<i>przejdźcie do pytania 12</i>)		
d)	Nie wiem (<i>przejdźcie do pytania 12</i>)		

12. Ile MSP korzysta z ofert tych zespołów eksperckich (utworzonych dla tradycyjnych sektorów)? Wskaźnik nr 66.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	MSP o wysokiej innowacyjności, ile?		
b)	MSP o średniej innowacyjności, ile?		

c)	MSP o niskiej innowacyjności, ile?		
d)	Inne, MSP, jakie?		

13. Czy brali Państwo udział w tworzeniu zintegrowanej instytucji badawczej utworzonej dla rozwiązywania problemów w tradycyjnych sektorach? Wskaźnik nr 61.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak, sami tworzymy taką instytucję		
b)	Tak, tworzymy taka instytucje w partnerami		
c)	Nie		
d)	Nie wiem.		

14. Ile zespołów eksperckich utworzyli Państwo dla rozwiązywania określonych problemów badawczych w sektorach wysokiej i średniej techniki? Wskaźnik nr 68.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Ilość zespołów stałych		
b)	Ilość zespołów utworzonych na potrzeby konkretnego projektu		
c)	Nie tworzyliśmy tego typu zespołów		
d)	Nie wiem		

15. Czy brali Państwo udział w tworzeniu zintegrowanej instytucji badawczej utworzonej dla rozwiązywania problemów w sektorach wysokiej i średniej techniki? Wskaźnik nr 69.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak, sami tworzymy taką instytucję		
b)	Tak, tworzymy taka instytucje w partnerami		
c)	Nie		
d)	Nie wiem.		

16. Ile utworzyli Państwo specjalizacji naukowych zgodnych z trendami rynkowymi i technologicznymi? Wskaźnik nr 70.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Ilość i tematyka specjalizacji.		
b)	Nie tworzyliśmy tego typu specjalizacji naukowych (przejdźcie do pytania).		
c)	Nie wiem (<i>przejdźcie do pytania 17</i>).		

17. Ile i jakie zagraniczne inwestycje powstały bezpośrednio dzięki dokonany		<i>Stan na czerwiec</i>	<i>Stan na czerwiec</i>
--	--	-------------------------	-------------------------

specjalizacjom naukowym? Wskaźnik nr 71		2010	2013
a)	Ilość i rodzaj inwestycji.		
b)	Nie powstały tego typu inwestycje.		
c)	Nie wiem.		

18. Czy podejmują Państwo aktywne wspieranie opracowania i wdrażania wspólnego programu marketingu na rzecz B+R? Wskaźnik nr73.		Stan na czerwiec 2010	Stan na czerwiec 2013
a)	Tak		
b)	Nie		
c)	Nie wiem		

19. Czy podejmują Państwo działania promujące najlepsze praktyki w sektorze B+R? Wskaźnik nr74.		Stan na czerwiec 2010	Stan na czerwiec 2013
a)	Tak, prowadzimy w tym zakresie szkolenia. Ile?		
b)	Tak, organizujemy konferencje. Ile?		
c)	Tak, opisujemy własne doświadczenia w pismach branżowych, w tym internetowych. Ile artykułów?		
d)	Tak, opisujemy własne doświadczenia w naszych materiałach promocyjnych. Ile artykułów?		
e)	Tak, inne, jakie?		
f)	Nie		
g)	Nie wiem		

20. Czy realizują Państwo planowane działania marketingowe? Wskaźnik nr75.		Stan na czerwiec 2010	Stan na czerwiec 2013
a)	Tak		
b)	Nie		
c)	Nie wiem		

21. Ile MSP korzysta z promowanych przez Państwa ofert? Wskaźnik nr 77.		Stan na czerwiec 2010	Stan na czerwiec 2013
a)	MSP o wysokiej innowacyjności, ile?		
b)	MSP o średniej innowacyjności, ile?		

c)	MSP o niskiej innowacyjności, ile?		
d)	Inne, MSP, jakie?		
e)	Nie wiem		

22. Czy biorą Państwo udział w bezpośrednich, zagranicznych inwestycjach? Wskaźnik nr 76.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak, w inwestycjach dotyczących promocji sektora B+R. W ilu?		
b)	Tak, w inwestycjach dotyczących tworzenia nowych produktów, procesów. W ilu?		
c)	Tak, w inwestycjach dotyczących modernizowania zarządzania w B+R. W ilu?		
d)	Tak, w innych. Jakich? W ilu?		
e)	Nie		
f)	Nie wiem		

23. Czy prowadzą Państwo działania zmierzające do zwiększenia wykorzystania prawa własności przemysłowej? Wskaźnik nr 93, 94.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak, ubiegamy się o ochronę tworzonych znaków towarowych		
b)	Tak, ubiegamy się o ochronę wzorów użytkowych		
c)	Tak, patentujemy wynalazki		
d)	Tak, wspieramy instytucje zaangażowane w te działania.		
e)	Nie prowadzimy takich działań		
f)	Nie wiem		

24. Czy pracownicy naukowcy instytucji, którą Pan/i reprezentuje założyli nowe innowacyjne MSP? Proszę podać ich liczbę Wskaźnik nr 107		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Firmy typu spin-off		
b)	Firmy typu spin-out		
c)	Firmy typu start-up		
d)	Inne firmy, jakie?		

25. Proszę wymienić znane Panu/Pani ośrodki wsparcia innowacji i transferu technologii, które funkcjonowały w regionie w danym okresie. Wskaźnik nr 109		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Centra Transferu Technologii i Zaawansowanych Technologii, ile?		

b)	Inkubatory przedsiębiorczości, ile?		
c)	Inkubatory Technologiczne, ile?		
d)	Klustry, ile?		
e)	Parki przemysłowe i naukowo-technologiczne, ile?		
f)	Inne, jakie, ile?		

26. Czy reprezentowana przez Pana/Panią instytucja należy do regionalnej sieci ośrodków wspierania innowacji i transferu technologii? Wskaźnik nr 108, 110, 108.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak, jakiej?		
b)	Nie		
c)	Nie wiem		

27. Jakie usługi oferowała reprezentowana przez Pana/Pani instytucja dla MSP? Proszę podać liczbę oferowanych usług (uwzględniając rodzaj oferowanej usługi a nie liczbę podmiotów, które skorzystały z danej usługi). Wskaźnik nr 102, 112.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Doradztwo i szkolenia dla MSP o wysokiej innowacyjności, ile?		
b)	Doradztwo i szkolenia dla MSP o średniej innowacyjności, ile?		
c)	Doradztwo i szkolenia dla MSP o niskiej innowacyjności, ile?		
d)	Udostępnianie zaplecza dla MSP o wysokiej innowacyjności, ile?		
e)	Udostępnianie zaplecza dla MSP o średniej innowacyjności, ile?		
f)	Udostępnianie zaplecza dla MSP o niskiej innowacyjności, ile?		
g)	Poszukiwanie partnerów dla MSP o wysokiej innowacyjności, ile?		
h)	Poszukiwane partnerów dla MSP o średniej innowacyjności, ile?		
i)	Poszukiwanie partnerów dla MSP o niskiej innowacyjności, ile?		
j)	Pomoc przy pozyskiwaniu dofinansowania dla MSP o wysokiej innowacyjności, ile?		
k)	Pomoc przy pozyskiwaniu dofinansowania dla MSP o średniej innowacyjności, ile?		
l)	Pomoc przy pozyskiwaniu dofinansowania dla MSP o niskiej innowacyjności, ile?		
m)	Inne, jakie? Ile?		

28. Czy istnieją w Pana/Pani instytucji procedury ułatwiające transfer technologii poprzez alokację personelu pomiędzy instytucjami B+R a MSP? Wskaźnik nr 113		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
---	--	------------------------------	------------------------------

a)	Tak		
b)	Nie		
c)	Nie wiem		

29. Z jakich instrumentów wspierających wdrożenie wyników badań opracowanych w ramach Funduszy Strukturalnych korzystała lub oferuje podmiotom zewnętrznym Państwa instytucja. Wskaźnik nr 114		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Wsparcie finansowe, ile narzędzi?		
b)	Wsparcie doradcze, w tym prawne, ile rodzajów usług?		
c)	Wsparcie w poszukiwaniu partnera/ świadczenie partnerstwa, ile narzędzi?		
d)	Inne, jakie?		
e)	Z żadnych nie korzystała ani nie oferowała		

8.1.1 Pytania dodatkowe dla przedstawicieli jednostek certyfikujących (B+R).

WSKAZÓWKI DLA ANKIETERA:

- W pytach odnoszących się do ilości rodzajów mamy na myśli jakościową różnicę pomiędzy poszczególnymi przedmiotami a nie dostępną ilość danego przedmiotu (np. jeśli dana instytucja oferowała 20 takich samych pożyczek to w pytaniu należy podać liczbę 1, jeśli natomiast oferowała 3 zróżnicowane pożyczki to w pytaniu należy podać liczbę 3).

1. Ilu podmiotom przyznali Państwo potwierdzenie wdrożonego systemu jakości (łącznie z podmiotami ubiegającymi się)? Wskaźnik nr 42.		Stan na czerwiec 2010	Stan na czerwiec 2013

2. Ile rodzajów systemów jakości Państwo certyfikują? Wskaźnik nr 42.		Stan na czerwiec 2010	Stan na czerwiec 2013

3. Ilu podmiotom przyznali Państwo certyfikat (łącznie z podmiotami ubiegającymi się)? Wskaźnik nr 42.		Stan na czerwiec 2010	Stan na czerwiec 2013

4. Ile rodzajów certyfikatów Państwo przyznają? Wskaźnik nr 42.		Stan na czerwiec 2010	Stan na czerwiec 2013

8.1.2 Pytania dodatkowe dla przedstawicieli uczelni wyższych (B+R).

INSTRUKCJA DLA ANKIETERA:

- Przejścia do pytań – jeśli respondent dwukrotnie wybierze odpowiedź zawierającą regułę przejścia dopiero wówczas następuje przejście do wskazanego pytania.

1. Czy opracowali Państwo metodologie analiz potrzeb MSP i/lub trendów rynkowych? Wskaźnik nr 48.		Stan na czerwiec 2010	Stan na czerwiec 2013
a)	Tak, ile? Jakiego rodzaju?		
b)	Nie		

2. Czy prowadzili Państwo jakiegokolwiek działania promujące przedsiębiorczość, kreatywność itp. w szkołach średnich? Wskaźnik nr 96		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak, ile? Jakie działania?		
b)	Nie		

3. Czy w badanych okresach prowadzili Państwo jakiegokolwiek programy/działania promujące przedsiębiorczość, kreatywność itp. na uczelniach wyższych? Wskaźnik nr 96, 98, 100.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak, ile? Jakie?		
b)	Tak, działania zachęcające studentów do tworzenia firm innowacyjnych?		
c)	Nie		

4. Jakie działania edukacyjne/promocyjne podjęła Pani/Pana uczelnia w celu zachęcenia studentów do tworzenia firm innowacyjnych? Proszę podać ile działań prowadzili Państwo w danym okresie. Wskaźnik nr 100, 101		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Spotkania informacyjne, ile?		
b)	Szkolenia, ile?		
c)	Zajęcia dydaktyczne związane z zakładaniem firm innowacyjnych, ile?		
d)	Wizyty studyjne w firmach innowacyjnych, ile?		
e)	Indywidualne doradztwo, ile razy oferowali Państwo możliwość skorzystania z doradztwa (nie wliczając w to tego ile razy z doradztwa korzystał dany student)?		
f)	Inne, jakie? Ile?		

5. Proszę oszacować wzrost liczby tych zajęć w badanym okresie w stosunku do poprzedzającego ten okres półrocza? Wskaźnik nr 101.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)			

6. Ilu studentów na poszczególnych kierunkach prowadzonych w Państwa uczelni zostało objętych zajęciami z zakresu rozwoju postaw przedsiębiorczych i innowacyjnych. Proszę o podanie kierunku i liczby studentów objętych programem nauczania. Wskaźnik nr 97		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>

7. Jakie firmy zakładają absolwenci Pani/Pana uczelni? Proszę podać ile powstało tego typu firm w danym okresie. Wskaźnik nr 99		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Firmy typu spin-off		
b)	Firmy typu spin-out		
c)	Firmy typu start-up		
d)	Inne firmy, jakie?		

8.2 Kwestionariusz standaryzowanych wywiadów telefonicznych (CATI) z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego

1. Z jakich instrumentów finansowych przeznaczonych na wspierania działań innowacyjnych mogły skorzystać MSP? Z ilu rodzajów każdego z nich? Wskaźnik nr 4		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Pożyczki, Jakie rodzaje?		
b)	Dotacje, Jakie rodzaje?		
c)	Dofinansowanie, Jakie rodzaje?		
d)	Poręczenia, Jakie rodzaje?		
e)	Gwarancje, Jakie rodzaje?		

2. Z jakich instrumentów finansowych tworzonych w ramach <u>Funduszy Strukturalnych</u> , przeznaczonych na wspierania działań innowacyjnych mogły skorzystać MSP? Wskaźnik nr 5		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Pożyczki, jakie rodzaje?		
b)	Dotacje, jakie rodzaje?		
c)	Dofinansowanie, jakie rodzaje?		
d)	Poręczenia, jakie rodzaje?		
e)	Gwarancje jakie rodzaje?		

3. Jakie informacje są przekazane do MSP w zakresie możliwości finansowania działalności innowacyjnej? Wskaźnik nr 6		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Informacje na temat dostępnych instrumentów finansowych na działania innowacyjne.		
b)	Informacje o wymaganiach formalnych związanych z pozyskaniem danego finansowania.		
c)	Informacje o terminach/naborach składania wniosków na pozyskanie danego źródła finansowania.		
d)	Informacje na temat podmiotów oferujących możliwe źródła finansowania działalności.		
e)	Inne, jakie?		

4. Z jakich szkoleń w zakresie możliwości finansowania działalności innowacyjnej mogły skorzystać MSP? Proszę o podanie liczby dostępnych szkoleń w danym okresie. Wskaźnik nr 6		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Szkolenia na temat dostępnych instrumentów finansowych na działania innowacyjne. Jakie? Ile rodzajów tematycznych?		

b)	Szkolenia o wymaganiach formalnych związanych z pozyskaniem danego finansowania. Jakże? Ile rodzajów tematycznych?		
c)	Szkolenia o terminach/naborach składania wniosków na pozyskanie danego źródła finansowania. Jakże? Ile rodzajów tematycznych?		
d)	Szkolenia na temat podmiotów oferujących możliwe źródła finansowania działalności. Jakże? Ile rodzajów tematycznych?		
e)	Inne, jakże? Ile rodzajów tematycznych?		

5. Z jakich usług doradczych w kontekście pozyskiwania źródeł finansowania działalności innowacyjnej mogły korzystać MSP? Ile rodzajów usług doradczych z każdej tematyki Państwo proponują? Wskaźnik nr 6		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Doradztwo w zakresie dostępnych instrumentów finansowych na działania innowacyjne.		
b)	Doradztwo w zakresie wymagań formalnych związanych z pozyskaniem danego finansowania.		
c)	Doradztwo w zakresie terminów/naborów składania wniosków na pozyskanie danego źródła finansowania.		
d)	Doradztwo w zakresie wyboru podmiotu oferującego finansowanie działalności innowacyjnej.		
e)	Inne, jakże?		

6. Które z poniższych podmiotów oferowały finansowanie działań innowacyjnych MSP? Wskaźnik nr 7		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Banki , jakie rodzaje?		
b)	Fundusze poręczeniowe, jakie rodzaje?		
c)	Fundusze pożyczkowe, jakie rodzaje?		
d)	Fundusze inwestycyjne typu venture capital, jakie rodzaje?		
e)	Podmioty wdrażające Fundusze Strukturalnej, jakie rodzaje?		

7. Czy Państwa zdaniem w województwie śląskim udało się utworzyć Regionalny system lobbingu na rzecz innowacji. Wskaźnik nr 14.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak		
b)	Nie		
c)	Trudno powiedzieć		

8.3 Kwestionariusz standaryzowanych wywiadów telefonicznych (CATI) z przedstawicielami Funduszy Poręczeń Kredytowych oraz Regionalnych i Lokalnych funduszy pożyczkowych

1. Z jakich instrumentów finansowych w ramach Państwa oferty mogły skorzystać MSP w celu wsparcia swoich działań innowacyjnych? Z ilu rodzajów poszczególnych instrumentów? Wskaźnik nr 4, 7.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Pożyczki Jakiego rodzaju?		
b)	Dotacje Jakiego rodzaju?		
c)	Dofinansowanie, Jakiego rodzaju?		
d)	Poręczenia Jakiego rodzaju?		
e)	Gwarancje Jakiego rodzaju?		
f)	Inne, jakie rodzaje?		
g)	Z żadnych		

2. Czy Państwa oferta obejmuje/obejmowała instrumenty finansowe tworzone w ramach Funduszy Strukturalnych, z których mogą skorzystać MSP w celu wsparcia działań innowacyjnych? Wskaźnik nr 4		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak		
b)	Nie (koniec wywiadu)		

3. Z których instrumentów finansowych tworzonych w ramach <u>Funduszy Strukturalnych</u> , przeznaczonych na wspieranie działań innowacyjnych w ramach Państwa oferty mogły skorzystać MSP? Wskaźnik nr 5		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Pożyczki Jakiego rodzaju?		
b)	Dotacje Jakiego rodzaju?		
c)	Dofinansowanie, Jakiego rodzaju?		
d)	Poręczenia Jakiego rodzaju?		
e)	Gwarancje Jakiego rodzaju?		
f)	Inne, Jakiego rodzaju?		

8.4 Kwestionariusz standaryzowanych wywiadów telefonicznych (CATI) z przedstawicielami Zamku w Cieszynie, Akademii Sztuk Pięknych

1. Jakiego rodzaju działania promujące wśród MSP korzyści wynikające ze stosowania wzornictwa przemysłowego i projektowania		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
---	--	------------------------------	------------------------------

użytkowego? Wskaźnik nr 89			
a)	Spotkania ze specjalistami z zakresu wzornictwa przemysłowego i projektowania użytkowego. Jakiego rodzaju?		
b)	Warsztaty z zakresu stosowania wzornictwa przemysłowego i projektowania użytkowego. Jakiego rodzaju?		
c)	Konkursy dla firm zachęcające do stosowania zakresu wzornictwa przemysłowego i projektowania użytkowego. Jakiego rodzaju?		
d)	Konsultacje indywidualne. Jakiego rodzaju?		
e)	Inne jakiego?		

2. Ile MSP uczestniczyło w Państwa działaniach promujących stosowanie wzornictwa przemysłowego i projektowania użytkowego? Wskaźnik nr 91		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	MSP o wysokiej innowacyjności, ile?		
b)	MSP o średniej innowacyjności, ile?		
c)	MSP o niskiej innowacyjności, ile?		
d)	MSP nieinnowacyjne, inne, ile?		

3. Z jakich ofert usług tworzonej przez Państwa sieci instytucji wzornictwa przemysłowego i projektowania użytkowego mogą skorzystać MSP? Wskaźnik nr 90		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Zaprojektowanie wyglądu nowego produktu		
b)	Wdrożenie zaprojektowanego produktu		
c)	Zaprojektowanie nowej marki		
d)	Działania promujące nowe produkty		
e)	Inne działania, jakiego?		

4. Ile ofert skierowanych do MSP związanych z różnymi usługami z zakresu wzornictwa przemysłowego oraz projektowa użytkowego znajduje się w stworzonej przez Państwa sieci usług? Wskaźnik nr 90		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Zaprojektowanie wyglądu nowego produktu		
b)	Wdrożenie zaprojektowanego produktu		
c)	Zaprojektowanie nowej marki		
d)	Działania promujące nowe produkty		
e)	Inne działania, jakiego?		

5. Czy w województwie śląskim działa regionalna sieć w zakresie wzornictwa przemysłowego i projektowania użytkowego. Tak/ Nie. Jaka?? Pytanie wprowadzające.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak, jaka?		
b)	Nie (koniec wywiadu)		

6. Jaki według Pani/Pana procent z wszystkich znajdujących się na terenie województwa instytucji zajmujących się wzornictwem przemysłowym i projektowaniem użytkowym przynależy do sieci w zakresie wzornictwa przemysłowego? Wskaźnik nr 92		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)			

8.5 Kwestionariusz standaryzowanych wywiadów telefonicznych (CATI) z przedstawicielem Głównego Instytutu Górnictwa

1. Które z poniższych podmiotów korzystały z wyników realizowanego przez Państwa projektu foresight? Wskaźnik nr 88		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Partie/organizacje polityczne, jakie?		
b)	Media, jakie?		
c)	Instytucje otoczenia biznesu, jakie?		
d)	Jednostki naukowe, jakie?		
e)	Mikroprzedsiębiorcy, jakie?		
f)	Małe i średnie przedsiębiorstwa, jakie?		
g)	Duże przedsiębiorstwa, jakie?		
e)	Inne podmioty, jakie?		

2. Ile i jakie osoby korzystały z wyników realizowanego przez Państwa projektu foresight? Proszę wymienić wyłącznie osoby indywidualne, nie występujące w imieniu instytucji. Wskaźnik nr 88		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Politycy, ilu?		
b)	Osoby działające na rzecz rozwoju regionalnej/lokalnej przedsiębiorczości, ile osób?		

c)	Osoby tworzące opracowania komercyjne (freelancerzy, opracowania na własny użytek), ile osób?		
d)	Osoby tworzące opracowania naukowe, ile osób?		
e)	Naukowcy, ile osób?		
f)	Inne osoby, jakie? Ile?		
g)	Żadna osoba indywidualna nie korzystała z wyników foresight		

8.6 Kwestionariusz standaryzowanych wywiadów telefonicznych (CATI) z przedstawicielem Kuratora Śląskiego

1. Czy w badanych okresach Kurator Śląski zaakceptował programy nauczania w szkołach średnich umożliwiające rozwój kultury innowacyjnej czyli wprowadzających elementy nauczania związane z rozwojem przedsiębiorczości, kreatywności, podejmowaniem ryzyka oraz umiejętnościami pracy w zespole? Wskaźnik nr 95		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak		
b)	Nie		

2. Jakie programy nauczania umożliwiające rozwój kultury innowacyjnej w szkołach średnich zatwierdził Kurator Śląski w badanym okresie? Wskaźnik nr 95		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Praktyczne zajęcia z zakresu przedsiębiorczości np. zakładanie firm uczniowski itp.? Jakież?		
b)	Spotkania z lokalnymi przedsiębiorcami, jakie?		
c)	Stypendia dla uczniów chcących realizować nowe, innowacyjne przedsięwzięcia, jakie?		
d)	Przedmioty związane z planowaniem własnej ścieżki kariery, jakie przedmioty?		
e)	Inne, jakie?		

8.7 Kwestionariusz standaryzowanych wywiadów telefonicznych (CATI) z przedstawicielem Regionalnej Konferencji Rektorów Szkół Wyższych (RKRSW)

1. Czy w badanych okresach Regionalna Konferencja Rektorów Szkół Wyższych zaakceptowała wprowadzenie do programów studiów przedmiotów wspierających rozwój kultury innowacyjnej czyli związanych z przedsiębiorczością, kreatywnością, podejmowaniem ryzyka i pracą w zespołach? Wskaźnik nr 95		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak		
b)	Nie		

2. Jakie przedmioty w ramach toku nauczania wspierające u studentów rozwój cech związanych z przedsiębiorczością i kreatywnością, podejmowaniem ryzyka i pracą w zespołach zaakceptowała Regionalna Konferencja Rektorów Szkół Wyższych? Wskaźnik nr 95		Stan na czerwiec 2010	Stan na czerwiec 2013
a)	Przedmioty z zakresu planowania biznesu, analizy finansowej, ile przedmiotów?		
b)	Przedmioty z zakresu prowadzenia własnej firmy, ile przedmiotów?		
c)	Przedmioty z zakresu nowych technologii, ile przedmiotów?		
d)	Przedmioty związane z trendami rynkowymi, badanie nowych trendów i technologii, ile przedmiotów?		
e)	Przedmioty związane z autoprezentacją, komunikacją interpersonalną, zarządzaniem czasem, ile przedmiotów?		
f)	Przedmioty uczące interdyscyplinarnego podejścia do różnych zagadnień, ile przedmiotów?		
g)	Inne, jakie? Ile rodzajów?		

8.8 Kwestionariusz standaryzowanych wywiadów telefonicznych (CATI) z przedstawicielami MSP

1. Do którego sektora należy reprezentowana przez Pana/ią firma?? Wskaźnik nr 77.		Stan na czerwiec 2010	Stan na czerwiec 2013
a)	MSP o wysokiej innowacyjności		
b)	MSP o średniej innowacyjności		
c)	MSP o niskiej innowacyjności		
d)	Inne, MSP, jakie?		
e)	Nie wiem		

2. Ile i jakie wdrożyli/ wdrażają Państwo systemów jakości? Wskaźnik nr 42.		Stan na czerwiec 2010	Stan na czerwiec 2013

3. Ile oraz jakie wdrożyli/ wdrażają Państwo certyfikaty? Wskaźnik nr 42.		Stan na czerwiec 2010	Stan na czerwiec 2013

4. Czy korzystają Państwo z oferty, którą promują B+R? Wskaźnik nr 77, 84.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak		
b)	Nie		
c)	Nie wiem		

5. Czy jest Pan/i zadowolona/y ze współpracy/ kontaktów z B+R? Wskaźnik nr 52, 86, 85.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak,		
b)	Nie		
c)	Na razie nawiązaliśmy kontakt z B+R, ale jeszcze nie podjęliśmy współpracy		
c)	Nie podejmuję współpracy ani nie nawiązujemy kontaktów z B+R		
d)	Trudno powiedzieć		

6. Czy są Państwo zadowoleni z usług szkoleniowo-doradczych świadczonych w województwie i lobby regionalnego? Wskaźnik nr 12,19, 84.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Zadowolenie z dostępności usług szkoleniowych		
b)	Zadowolenie z dostępności usług doradczych		
c)	Zadowolenia z jakości usług szkoleniowych		
d)	Zadowolenia z jakości usług doradczych		
e)	Zadowolenie z działań lobbujących region		
f)	Nie korzystaliśmy ze szkoleń ani usług doradczych (przejdźcie do pytania 8)		

7. Czy prowadzili Państwo działania innowacyjne w okresie 12 miesięcy po zakończeniu szkolenia lub skorzystania z usługi doradczej? Wskaźnik nr 13.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Działania innowacyjne po odbytym szkoleniu		
b)	Działania innowacyjne po uzyskanych usługach doradczych		
c)	Nie prowadziliśmy takich działań		

8. Czy korzystają Państwo z dobrych praktyk dotyczących działań innowacyjnych?		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
--	--	----------------------------------	----------------------------------

Wskaźnik nr 20, 21, 22, 23, 25, 84.			
a)	Braliśmy udział w działaniach dotyczących idei dobrych praktyk bez konkretnych przykładów tych praktyk		
b)	Przeglądamy katalogi dobrych praktyk zamieszczane na stronach internetowych różnych instytucji		
c)	Bierzemy udział w konkursach na najlepsze praktyki, w ilu?		
d)	Zapoznajemy się z dobrymi praktykami przekazywanymi podczas szkoleń i doradztwa		
e)	Zapoznajemy się z dobrymi praktykami przekazywanymi podczas konferencji		
f)	Zapoznajemy się z dobrymi praktykami przekazywanymi spotkań naszych członków (jeśli dotyczy)		
g)	Sami upowszechniamy własne dobre praktyki, ile opisanych?		
h)	Nie korzystamy z dobrych praktyk (przejdźcie do pytania 10)		
i)	Nie znamy pojęcia, idei dobrych praktyk (przejdźcie do pytania 10)		
j)	Inne źródła dobrych praktyk, jakie?		

9. Czy wykorzystują Państwo dobre praktyki w swojej działalności? Wskaźnik nr 24.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak		
b)	Nie		
c)	Nie wiem		

10. W których działaniach promujących i wspierających wymianę informacji i współpracę pomiędzy MSP biorą Państwo udział? Wskaźnik nr 31, 32, 34, 35, 84.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Korzystamy z dobrych praktyk w zakresie współpracy pomiędzy MSP		
b)	Korzystamy z pomocy w nawiązywaniu partnerstw, liczba działań		
c)	Jesteśmy członkiem instytucji zrzeszającej MSP		
d)	Współtworzenie/ korzystanie z regionalnej platformy kontaktów MSP, jakiej?		
e)	Uczestnictwo w szkoleniach dotyczących współpracy pomiędzy MSP w ilu?		
f)	Udział w konferencjach, targach umożliwiających przekazywanie informacji pomiędzy MSP		
g)	Inne, jakie? Ile rodzajów działań?		
h)	Nie wiem		
i)	Nie uczestniczymy w tego typu działaniach		

11. Czy słyszeli Państwo o metodologii angażowania pracowników w tworzenie, opracowania i wdrażania w MSP rozwiązań innowacyjnych?		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>

Wskaźnik nr 33.			
a)	Podczas szkolenia		
b)	Podczas doradztwa		
c)	Widzieliśmy takie rozwiązanie jako dobrą praktykę		
d)	Otrzymaliśmy tego typu informację od organizacji, której jesteśmy członkiem		
e)	Dowiedzieliśmy się w inny sposób, jaki?		
f)	Nie		

12. Czy w Państwa firmie jakiekolwiek rozwiązania innowacyjne zostały opracowane przez Państwa pracowników? Wskaźnik nr 36, 84.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak		
b)	Nie		
c)	Nie wiem		

13. Czy Państwa firma uczestniczy w sieciach współpracy na rzecz innowacji? Wskaźnik nr 78, 79, 84.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak, jesteśmy uczestnikami klastra, w jakim sektorze?		
b)	Tak, tworzymy park naukowy, w jakim sektorze?		
c)	Inny rodzaj sieci, jaki? W jakim sektorze?		
d)	Nie tworzymy sieci współpracy		

14. Czy wdrożyli Państwo projekty opracowane we współpracy sieciowej z B+R w zakresie zaawansowanych technologii? Proszę o podanie ilości oraz rodzajów wdrażanych przez MSP projektów. Wskaźnik nr 80, 84.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Ilość i rodzaj wdrożonych projektów		
b)	Nie wdrażaliśmy tego typu projektów		

15. O ile wzrósł poziom Państwa innowacyjności na skutek współpracy w sieciach. Proszę podać wartość procentową w stosunku do skali innowacji przed przystąpieniem do sieci.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>

Wskaźnik nr 81, 83			
a)	Wartość procentowa		
b)	Nasz poziom innowacyjności pozostał bez zmian (uprzednio wynosił 0)		
c)	Nasz poziom innowacyjności pozostał bez zmian (uprzednio nie wynosił 0)		

16. Czy uczestniczyli Państwo z następujących działaniach realizowanych w regionie: Wskaźnik nr 84.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Działania szkoleniowo-doradcze		
b)	Monitorowanie procesów na potrzeby MSP, rodzaje tematów?		
c)	System informowania MSP o procesach rynkowych, rodzaje tematów		
d)	Udział w foresight		
e)	Korzystanie z wyników foresight		
f)	Inne usługi dla MSP nieporuszane w niniejszym badaniu?		
g)	Nie korzystaliśmy z żadnych z wyżej wymienionych działań		

17. Czy są Państwo zadowoleni ze współpracy z instytucjami otoczenia biznesu?? Wskaźnik nr 87.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak		
b)	Nie		
c)	Nie wiem		
d)	Nie korzystamy ze wsparcia instytucji otoczenia biznesu.		

18. Czy są Państwo zadowoleni z instrumentów finansowych przeznaczonych na wspieranie innowacyjności? Wskaźnik nr 8.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Zadowolenie z jakości instrumentów finansowych z UE, tak/nie		
b)	Zadowolenie z dostępności instrumentów finansowych z UE, tak/nie		
c)	Zadowolenie z jakości oferty bankowej i parabankowej, tak/nie		
d)	Zadowolenie z dostępności oferty bankowej i parabankowej, tak/nie		
e)	Nie korzystamy z tego typu instrumentów finansowych		

19. Ile dotychczas opracowali Państwo dokumentów następującego typu:		<i>Stan na czerwiec</i>	<i>Stan na czerwiec</i>

Wskaźnik nr 30, 48, 82.		2010	2013
a)	Metodologia analizy potrzeb		
b)	Metodologia analizy trendów rynkowych		
c)	Strategia rozwoju		
d)	Biznesplan		
e)	Nie przygotowaliśmy tego typu dokumentów		

8.9 Kwestionariusz standaryzowanych wywiadów telefonicznych (CATI) z przedstawicielami instytucji otoczenia biznesu

1. Ile MSP udało się Państwu nakłonić do współpracy z B+R? Wskaźnik nr 50, 85.		Stan na czerwiec 2010	Stan na czerwiec 2013
a)	Szacowana ilość MSP które podjęły współpracę z B+R		
b)	% MSP, które nawiązały kontakt z ośrodkami B+R		
c)	Żadnych/ nie podejmujemy takiej działalności (przejdźcie do pytania 4).		

2. Jaki jest to rodzaj współpracy? Wskaźnik nr 50.		Stan na czerwiec 2010	Stan na czerwiec 2013
a)	Udzielanie usług badawczych		
b)	Podejmowanie wspólnych inicjatyw w partnerstwie		
c)	Udostępnianie zaplecza technicznego		
d)	Udostępnianie specjalistów		
e)	Inne, jakie?		

3. Jak szacują Państwo odsetek MSP zadowolony ze współpracy z B+R? Wskaźnik nr 52, 86.		Stan na czerwiec 2010	Stan na czerwiec 2013
a)	Udzielanie usług badawczych (% zadowolonych)		
b)	Podejmowanie wspólnych inicjatyw w partnerstwie (% zadowolonych)		
c)	Udostępnianie zaplecza technicznego (% zadowolonych)		
d)	Udostępnianie specjalistów (% zadowolonych)		
e)	Inne, jakie? (% zadowolonych)		

4. Czy są Państwo zaangażowani w działania innowacyjne (doradztwo, wdrażanie, pomysłodawcy)? Wskaźnik nr 83.		Stan na czerwiec 2010	Stan na czerwiec 2013
a)	Tak		

b)	Nie		
c)	Nie wiem		

5. Ile i jakie rodzaje tematyczne pakietów informacyjnych i doradczych oferują Państwo MSP? Wskaźnik nr 1, 2, 6, 10, 82.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Skierowane do MSP z sektora wysokiej innowacyjności, rodzaje tematyczne		
b)	Skierowane do MSP z sektora średniej innowacyjności, rodzaje tematyczne		
c)	Skierowane do MSP z sektora niskiej innowacyjności, rodzaje tematyczne		
d)	Skierowane innych MSP niż wskazane powyżej, rodzaje tematyczne		
e)	Żadne (przejdź do pytania 8)		

6. Ile podmiotów korzysta z poszczególnych rodzajów pakietów? Wskaźnik nr 3, 11, 35, 84.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	MSP o wysokiej innowacyjności, ile?		
b)	MSP o średniej innowacyjności, ile?		
c)	MSP o niskiej innowacyjności, ile?		
d)	Inne, MSP, jakie?		

7. Jak szacują Państwo odsetek MSP które prowadziły działania innowacyjne w okresie 12 miesięcy po zakończeniu szkolenia lub skorzystania z usługi doradczej? Wskaźnik nr 13.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Odsetek MSP (działania innowacyjne po szkoleniu)		
b)	Odsetek MSP (działania innowacyjne po usługach doradczych)		
c)	Nie posiadamy takich informacji		

8. Czy posiadają Państwo akredytację do prowadzenia działalności wspierającej MSP w zakresie innowacji? Wskaźnik nr 9.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak		
b)	Nie		
c)	Nie wiem		

9. Czy Państwa zdaniem w województwie śląskim udało się utworzyć Regionalny system lobbingu na rzecz innowacji? System oznacza lobbowanie w imieniu kilku podmiotów o podobnych interesach. Wskaźnik nr 14.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak		
b)	Nie		
c)	Nie wiem		

10. Czy Państwa instytucja jest zaangażowana w jakikolwiek lobbuing na rzecz innowacji? Wskaźnik nr 15, 82		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak		
b)	Nie (przejdźcie do pytania 13)		
c)	Nie wiem (przejdźcie do pytania 13)		

11. W jakie działania w ramach lobbowania regionu byli Państwo zaangażowani? Proszę podać ilość. Wskaźnik nr 16, 18, 82		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Działania nieformalne, ilość? Ilość zakończonych powodzeniem?		
b)	Działania promocyjne, ilość? Ilość zakończonych powodzeniem?		
c)	Aktywne uczestnictwo w ramach większej organizacji: w izbach, stowarzyszeniach itd., w ilu? W ilu działalność przynosi pozytywne rezultaty?		
d)	Aktywne uczestnictwo w konferencjach, debatach, spotkaniach z urzędnikami itp. Ilość? Ilość zakończona powodzeniem?		
e)	Wysyłanie pism do urzędów i innych organów decyzyjnych lub uczestnictwo w ich forach internetowych, Ilość tematów? Ilość zakończona powodzeniem?		
f)	Inne, jakie? Ilość? Ilość zakończonych powodzeniem?		

12. Jakie tematy są przedmiotem lobbuingu, w który są Państwo zaangażowani? Wskaźnik nr 17.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Zmiany prawne		
b)	Wprowadzenie ulg i udogodnień dla wdrażania działań innowacyjnych		
c)	Zwiększenie dofinansowania na innowacje, zmiany w finansowaniu innowacji		
d)	Rozwój miasta w kierunku pozwalającym na rozwój innowacji		
e)	Angażowanie się władz w działania krajowe na rzecz rozwoju innowacji		

f)	Ograniczenia we wchodzeniu na rynek firm spoza województwa		
g)	Inne, jakie?		

13. Proszę określić odsetek zadowolonych MSP ze świadczonych przez Państwa usług. Proszę określić jaki odsetek MSP spośród korzystających z usługi było zadowolonych. Wskaźnik nr 19, 12, 87.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	MSP zadowolone z działań lobbujących region		
b)	Odsetek zadowolonych z dostępności usług szkoleniowych		
c)	Odsetek zadowolonych z dostępności usług doradczych		
d)	Odsetek zadowolonych z jakości usług szkoleniowych		
e)	Odsetek zadowolonych z jakości usług doradczych		
f)	Odsetek zadowolonych z innych usług, jakich?		

14. Czy podejmują Państwo działania na rzecz promowania i rozpowszechniania dobrych praktyk? Wskaźnik nr 20, 21, 22, 82		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak, sami upowszechniamy własne dobre praktyki, w jakich obszarach? Ile opisanych z każdego obszaru?		
b)	Prowadzimy katalog dobrych praktyk pochodzących z różnych instytucji na stronie internetowej		
c)	Organizujemy konkursy na najlepsze praktyki		
d)	Promujemy dobre praktyki podczas szkoleń i doradztwa		
e)	Promujemy dobre praktyki podczas konferencji		
f)	Promujemy dobre praktyki podczas spotkań naszych członków (jeśli dotyczy)		
g)	Działania promujące korzystanie z dobrych praktyk bez przekazywania konkretnych przykładów, jakie działania?		
h)	Inne, jakie? Ile z każdego rodzaju?		

15. Ile osób/ MSP korzysta z przekazywanych przez Państwa informacji o najlepszych praktykach na rzecz innowacji w następującym zakresie? Wskaźnik nr 23, 24, 25, 84.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Pozyskiwanie informacji		
b)	Uczestnictwo w działaniach nagradzania najlepszych praktyk, rodzaj MSP (o wysokiej, średniej, niskiej innowacyjności)		
c)	Wykorzystywanie w swojej działalności najlepszych praktyki		
d)	Nie monitorujemy tych zjawisk		

16. Ile dotychczas opracowali Państwo dokumentów następującego typu: Wskaźnik nr 30, 48, 82.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Metodologia analizy potrzeb MSP		
b)	Metodologia analizy trendów rynkowych		
c)	Strategia rozwoju dla MSP		
d)	Biznesplan dla MSP		
e)	Nie przygotowaliśmy tego typu dokumentów		

17. Jakie podejmują Państwo działania na rzecz promowania zarządzania strategicznego wśród MSP? Wskaźnik nr 26, 27, 82		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Działania szkoleniowo doradcze w zakresie tworzenia strategii firmy, ilość różnorodnych pakietów tematycznych		
b)	Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie tworzenia biznesplanów, ilość różnorodnych pakietów tematycznych		
c)	Wskazywanie zarządzania strategicznego jako dobrej praktyki		
d)	Promowanie zarządzania strategicznego na konferencjach, ilu?		
e)	Promowanie zarządzania strategicznego wśród zrzeszonych członków (jeśli dotyczy)		
f)	Inne, jakie? Ile rodzajów działań?		
g)	Nie wiem (przejdźcie do pytania 18)		
h)	Nie podejmujemy tego typu działań (przejdźcie do pytania 18)		

18. Ile osób korzysta z tego typu działań? Wskaźnik nr 28,29, 84.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Ilość MSP o wysokiej innowacyjności korzystających z usług szkoleniowo-doradczych w zakresie zarządzania strategicznego		
b)	Ilość MSP o średniej innowacyjności korzystających z usług szkoleniowo-doradczych w zakresie zarządzania strategicznego		
c)	Ilość MSP o niskiej innowacyjności korzystających z usług szkoleniowo-doradczych w zakresie zarządzania strategicznego		
d)	Ilość kadry zarządzającej MSP o wysokiej innowacyjności korzystających z działań promujących zarządzanie strategiczne.		
e)	Ilość kadry zarządzającej MSP o średniej innowacyjności korzystających z działań promujących zarządzanie strategiczne.		
f)	Ilość kadry zarządzającej MSP o niskiej innowacyjności korzystających z działań promujących zarządzanie strategiczne.		
g)	Nie wiem		
h)	Nie monitorujemy tego zjawiska		

19. Czy Państwa zdaniem w regionie funkcjonuje stała platforma kontaktów między MSP Wskaźnik nr 32.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Tak, jaka?		
b)	Nie		
c)	Nie wiem		

20. Jakie podejmują Państwo działania promujące i wspierające wymianę informacji i współpracę pomiędzy MSP? Wskaźnik nr 31, 32, 82.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Wskazywanie dobrych praktyk w zakresie współpracy pomiędzy MSP		
b)	Pomoc w nawiązywaniu partnerstw, ilość.		
c)	Zrzeszanie MSP lub promowanie innej instytucji zrzeszającej		
d)	Współtworzenie/ wspieranie regionalnej platformy kontaktów MSP		
e)	Promowanie współpracy pomiędzy MSP podczas szkoleń i doradztwa, podczas ilu?		
f)	Organizowanie konferencji, targów umożliwiających przekazywanie informacji pomiędzy MSP		
g)	Inne, jakie? Ile rodzajów działań?		
h)	Nie wiem (przejdźcie do pytania 21)		
i)	Nie prowadzimy tego typu działań (przejdźcie do pytania 21)		

21. Ile MSP korzysta z Państwa działań promujących i wspierających współpracę pomiędzy MSP? Wskaźnik nr 34, 84.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Ilość MSP o wysokiej innowacyjności		
b)	Ilość MSP o średniej innowacyjności		
c)	Ilość MSP o niskiej innowacyjności		
d)	Nie monitorujemy tego typu zjawisk		

22. Jakie prowadzą Państwo działania promujące metodologię zaangażowania pracowników w tworzenie, opracowania i wdrażania w MSP rozwiązań innowacyjnych? Wskaźnik nr 33, 82.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Prowadzimy w tym zakresie szkolenia		
b)	Prowadzimy w tym zakresie doradztwo		

c)	Promujemy wdrażanie takich rozwiązań jako dobrą praktykę		
d)	Promujemy tego typu rozwiązania wśród naszych członków podczas spotkań, poprzez kontakt mailowy		
e)	Inne, jakie? Ile rodzajów działań?		
f)	Nie wiem (przejdźcie do pytania 21)		
g)	Nie prowadzimy tego typu działań (przejdźcie do pytania 21)		

23. Jakie działania podejmuje Państwo w zakresie informowania MSP o korzyściach i zagrożeniach wynikających z udziału w jednolitym rynku europejskim? Wskaźnik nr 37, 38,39, 82		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie eksportu, jakie pakiety tematyczne?		
b)	Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie wdrażania systemów jakości i standardów UE, jakie pakiety tematyczne?		
c)	Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie uzyskiwania certyfikatów, ile rodzajów usług doradczych?		
d)	Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie specjalizacji MSP i wykorzystywania nisz rynkowych, jakie pakiety tematyczne?		
e)	Wskazywanie dobrych praktyk z zakresu eksportu, innych form wykorzystywania jednolitego rynku europejskiego, ilu?		
f)	Organizowanie konferencji z tego zakresu, ilu?		
g)	Wsparcie w nawiązywaniu partnerstw dla wykorzystania zalet udziału w jednolitym rynku europejskim		
h)	Inne, jakie? Ile rodzajów działań?		
i)	Nie wiem (przejdźcie do pytania 24)		
j)	Nie podejmujemy tego typu działań (przejdźcie do pytania 24)		

24. Proszę określić, ile MSP korzysta z tego typu działań informacyjnych? Wskaźnik nr 40, 41, 84.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Ilość MSP o wysokiej innowacyjności korzystających z informacji o korzyściach i zagrożeniach z udziału w jednolitym rynku europejskim.		
b)	Ilość MSP o średniej innowacyjności korzystających z informacji o korzyściach i zagrożeniach z udziału w jednolitym rynku europejskim.		
c)	Ilość MSP o niskiej innowacyjności korzystających z informacji o korzyściach i zagrożeniach z udziału w jednolitym rynku europejskim.		
d)	Ilość MSP o wysokiej innowacyjności korzystających z działań zwiększających umiejętności w zakresie eksportu, wdrażania systemów jakości, uzyskiwania certyfikatów.		
e)	Ilość MSP o średniej innowacyjności korzystających z działań zwiększających umiejętności w zakresie eksportu, wdrażania systemów jakości, uzyskiwania certyfikatów.		

f)	Ilość MSP o niskiej innowacyjności korzystających z działań zwiększających umiejętności w zakresie eksportu, wdrażania systemów jakości, uzyskiwania certyfikatów.		
g)	Nie wiem		
h)	Nie monitorujemy tego zjawiska		

25. Jakie prowadzą Państwo działania promujące wykorzystanie technologii informatycznych w MSP? Wskaźnik nr 43,44, 82.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie prowadzenia e-biznesu oraz e-learningu, jakie pakiety tematyczne?		
b)	Pozostałe działania szkoleniowo-doradcze, jakie pakiety tematyczne?		
c)	Wsparcie w pozyskiwaniu środków na rozwój ICT w MSP		
d)	Wsparcie we wdrażaniu ICT w MSP, rodzaje udzielanego wsparcia.		
e)	Inne, jakie? Jakie rodzaje działań?		
f)	Nie wiem		
g)	Nie podejmujemy tego typu działań		

26. Jakie działania podejmuje Państwo dla wspierania MSP w procesie wdrażania ICT w ramach Funduszy Strukturalnych? Wskaźnik nr 45, 82.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Działania informacyjne o istniejących możliwościach w tym zakresie		
b)	Wsparcie podczas pisania wniosków o dofinansowanie		
c)	Wsparcie w przygotowywaniu załączników do wniosków		
d)	Pomoc w nawiązywaniu partnerstw dla realizacji tego celu		
e)	Inne, jakie? Jakie rodzaje działań?		
f)	Nie wiem		
g)	Nie podejmujemy tego typu działań		

27. Czy poza formą szkoleniowo-doradczą prowadzą Państwo któreś z następujących działań: Wskaźnik nr 82.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Monitorowanie procesów na potrzeby MSP, rodzaje tematów?		
b)	System informowania MSP o procesach rynkowych, rodzaje tematów		
c)	Udział w foresight		
d)	Rozpowszechnianie wyników foresight		
e)	Inne usługi dla MSP nieporuszane w niniejszym badaniu?		

f)	Prowadzimy wyłącznie szkolenia i usługi doradcze (przejdź do pytania 29)		
----	--	--	--

28. Ile łącznie MSP korzysta z wyżej wymienionych, realizowanych przez Państwo działań? Wskaźnik nr 84.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)			

8.9.1 Pytania dodatkowe dla przedstawicieli parków technologicznych i inkubatorów przedsiębiorczości (otoczenie biznesu).

1. Jaka jest powierzchnia Państwa instytucji (liczona w m2 lub ha)? Wskaźnik nr 103, 111.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Powierzchnia		
b)	W tym udostępniana dla firm innowacyjnych		

2. Ile MSP mieści się na terenie Państwa parku technologicznego/ pod opieką Państwa inkubatora? Wskaźnik nr 105.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	MSP o wysokiej innowacyjności, ile?		
b)	MSP o średniej innowacyjności, ile?		
c)	MSP o niskiej innowacyjności, ile?		
d)	Inne, MSP, jakie?		

3. Ile z tych podmiotów jest nowoutworzonych? Wskaźnik nr 104.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	MSP o wysokiej innowacyjności, ile?		
b)	MSP o średniej innowacyjności, ile?		
c)	MSP o niskiej innowacyjności, ile?		
d)	Inne, MSP, jakie?		

4. Ile miejsc pracy zostało utworzonych w firmach innowacyjnych znajdujących się na terenie Państwa parku/ pod opieką Państwa inkubatora? Wskaźnik nr 106.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)			

8.9.2 Pytania dodatkowe dla przedstawicieli izb, stowarzyszeń, klastrów, parków przemysłowych (otoczenie biznesu)

1. W jakim sektorze/ sektorach tworzą Państwo sieć z MSP? Wskaźnik nr 78, 79.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Ilość MSP w poszczególnych sieciach w danym sektorze		
b)	Nie tworzymy sieci współpracy z MSP		

2. Ile projektów opartych o zaawansowane technologie, zrealizowanych w wyniku wspólnych badań w sieciach, zostało wdrożonych przez MSP Wskaźnik nr 80.		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)	Ile projektów, jakie?		
b)	Żadne		

3. Proszę określić % wzrostu innowacyjności MSP uczestniczących w sieciach współpracy. Wskaźnik nr 81		<i>Stan na czerwiec 2010</i>	<i>Stan na czerwiec 2013</i>
a)			

Załącznik 1 Wskaźniki Lista wskaźników realizacji (produktu i rezultatu) „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013”

Obszar strategiczny 1. Zwiększenie udziału firm o wysokiej innowacyjności w ogólnej liczbie małych i średnich firm

Cel strategiczny 1.1. Wzrost poziomu zaufania wśród firm poprzez polepszenie klimatu biznesu.

Lp.	Numer wskaźnika w RIS	Cel szczegółowy	Wskaźniki produktu i rezultatu	Źródło informacji	Adresat ankiety: B+R/MSP/otoczenie biznesu itp.	Rezultaty w latach: a-2013 rok b-2010 rok
1	1.1.1./P/2	1.1.1. Zwiększenie dostępności MSP do użytecznych informacji:	Ilość/rodzaj pakietów informacyjnych dostępnych dla użytkowników Regionalnego Systemu Informacji dla MSP (wg różnych kryteriów – tematy, odbiorcy informacji)	ankieta	otoczenie biznesu	
2	1.1.1./R/1		Ilość/rodzaj podmiotów dostarczających informacje poprzez Regionalny System Informacji dla MSP	ankieta	otoczenie biznesu	
3	1.1.1./R/2		Ilość/rodzaj podmiotów korzystających z poszczególnych pakietów i usług Regionalnego Systemu Informacji dla MSP	ankieta	otoczenie biznesu	
4	1.1.2./P/1	1.1.2. Uporządkowanie systemu finansowania działalności innowacyjnej MSP	Ilość/rodzaj instrumentów finansowych przeznaczonych na wspieranie działań innowacyjnych w MSP	ankieta	UMWSL, otoczenie biznesu	
5	1.1.2./P/2		Ilość/rodzaj instrumentów finansowych tworzonych w ramach Funduszy Strukturalnych przeznaczonych na wspieranie działań innowacyjnych w MSP	ankieta	UMWSL, otoczenie biznesu	
6	1.1.2./P/3		Ilość/rodzaj informacji, szkoleń, usług doradczych o możliwości finansowania z różnych źródeł działalności innowacyjnej MSP	ankieta	UMWSL, otoczenie biznesu	

Lp.	Numer wskaźnika w RIS	Cel szczegółowy	Wskaźniki produktu i rezultatu	Źródło informacji	Adresat ankiety: B+R/MSP/otoczenie biznesu itp.	Rezultaty w latach: a-2013 rok b-2010 rok
7	1.1.2./P/4		Ilość/rodzaj podmiotów, w których ofercie mieści się finansowanie działań innowacyjnych MSP	ankieta	otoczenie biznesu, Wydział EFS, Wydział RR,	
8	1.1.2./R/7		% MSP zadowolonych z poziomu jakości, dostępności instrumentów finansowych przeznaczonych na wspieranie działań innowacyjnych	ankieta	MSP,	
9	1.1.3./P/1	1.1.3. Dostosowanie oferty	Ilość/rodzaj akredytowanych instytucji wspierających działalność MSP w zakresie innowacji	ankieta	otoczenie biznesu	
10	1.1.3./P/2	szkoleniowo-doradczej w zakresie	Ilość/rodzaj/poziom zróżnicowania zestawów pakietów szkoleniowo-doradczych dostosowanych do poszczególnych grup docelowych w sektorze MSP (MSP o wysokiej, średniej i niskiej innowacyjności)	ankieta	otoczenie biznesu	
11	1.1.3./R/1	innowacji do potrzeb MSP	Ilość/rodzaj MSP korzystających z usług (rodzaj) szkoleniowo-doradczych	ankieta	otoczenie biznesu	
12	1.1.3./R/2		% MSP zadowolonych z jakości, dostępności świadczonych usług (rodzaj) szkoleniowo-doradczych	ankieta	MSP, otoczenie biznesu	
13	1.1.3./R/3		% MSP prowadzących działania innowacyjne w okresie 12 miesięcy po zakończeniu szkolenia lub otrzymaniu usługi doradczej	ankieta	MSP, otoczenie biznesu	
14	1.1.4./P/1	1.1.4. Zwiększenie wpływu na otoczenie	Utworzony regionalny system lobbingu na rzecz innowacji	ankieta	UMWSL, otoczenie biznesu	
15	1.1.4./P/2		Ilość/rodzaj podmiotów zaangażowanych w lobbingu	ankieta	otoczenie biznesu	

Lp.	Numer wskaźnika w RIS	Cel szczegółowy	Wskaźniki produktu i rezultatu	Źródło informacji	Adresat ankiety: B+R/MSP/otoczenie biznesu itp.	Rezultaty w latach: a-2013 rok b-2010 rok
16	1.1.4./P/3	administracyjno-prawne i gospodarcze	Ilość/rodzaj zrealizowanych działań lobbujących region	ankieta	otoczenie biznesu	
17	1.1.4./P/4		Rodzaj tematów będących przedmiotem lobbingu	ankieta	otoczenie biznesu	
18	1.1.4./R/1		Ilość/rodzaj pozytywnych efektów działań lobbujących region	ankieta	otoczenie biznesu	
19	1.1.4./R/2		% MSP zadowolonych z działań lobbujących region	ankieta	MSP, otoczenie biznesu	
20	1.1.5./P/1	1.1.5. Wykorzystanie najlepszych praktyk jako inspiracji dla MSP do podejmowania działań innowacyjnych	Ilość/rodzaj działań promujących, przekazujących najlepsze praktyki MSP w zakresie innowacji	ankieta	MSP, otoczenie biznesu	
21	1.1.5./P/2		Ilość/rodzaj podjętych działań podnoszących świadomość MSP o konieczności i zaletach dzielenia się doświadczeniami	ankieta	MSP, otoczenie biznesu	
22	1.1.5./P/3		Ilość/rodzaj udostępnionych (opisanych) przykładów najlepszych praktyk	ankieta	MSP, otoczenie biznesu	
23	1.1.5./R/1		Ilość/rodzaj MSP uczestniczących w działaniach nagradzania najlepszych praktyk	ankieta	MSP, otoczenie biznesu	
24	1.1.5./R/2		Liczba i rodzaj MSP wykorzystujących w swojej działalności najlepsze praktyki	ankieta	MSP, otoczenie biznesu	
25	1.1.5./R/3	Ilość osób korzystających z informacji o najlepszych praktykach na rzecz innowacji	ankieta	MSP, otoczenie biznesu		

Cel strategiczny 1.2. Wspieranie doskonałości w firmach:

Lp.	Numer wskaźnika w RIS	Cel szczegółowy	Wskaźniki produktu i rezultatu	Źródło informacji	Adresat ankiety: B+R/MSP/otoczenie biznesu itp.	Rezultaty w latach: a-2013 rok b-2010 rok
26	1.2.1./P/1	1.2.1. Wzmacnianie podejścia strategicznego w MSP	Ilość/rodzaj działań promujących zarządzanie strategiczne w MSP	ankieta	otoczenie biznesu	
27	1.2.1./P/2		Ilość/rodzaj pakietów szkoleniowo-doradczych dla managerów MSP w zakresie zarządzania strategicznego firmą (strategii rozwoju oraz biznes planów MSP)	ankieta	otoczenie biznesu	
28	1.2.1./R/1		Ilość przedstawicieli kadry zarządzającej MSP (rodzaj) uczestniczących w działaniach promujących zarządzanie strategiczne w MSP	ankieta	otoczenie biznesu	
29	1.2.1./R/2		Ilość/rodzaj MSP korzystających z usług szkoleniowo-doradczych w zakresie zarządzania strategicznego	ankieta	otoczenie biznesu	
30	1.2.1./R/3		Ilość opracowanych strategii rozwoju i biznes planów dla MSP przez instytucje wspierające	ankieta	otoczenie biznesu	
31	1.2.2./P/1	1.2.2. Promowanie kultury innowacyjnej w MSP	Ilość/rodzaj działań promujących, wspierających wymianę informacji, współpracę pomiędzy MSP	ankieta	MSP, otoczenie biznesu	
32	1.2.2./P/2		Stała regionalna platforma kontaktów między MSP	ankieta	MSP, otoczenie biznesu	
33	1.2.2./P/3		Ilość/rodzaj działań promujących metodologię zaangażowania pracowników w tworzenie, opracowanie i wdrażanie w MSP rozwiązań innowacyjnych	ankieta	MSP, otoczenie biznesu	
34	1.2.2./R/1		Ilość/rodzaj MSP uczestniczących w działania promujących, wspierających wymianę informacji, współpracę pomiędzy przedsiębiorstwami	ankieta	MSP, otoczenie biznesu	

Lp.	Numer wskaźnika w RIS	Cel szczegółowy	Wskaźniki produktu i rezultatu	Źródło informacji	Adresat ankiety: B+R/MSP/otoczenie biznesu itp.	Rezultaty w latach: a-2013 rok b-2010 rok
35	1.2.2./R/2		% MSP korzystających ze stałej platformy kontaktów między MSP	ankieta	MSP, otoczenie biznesu	
36	1.2.2./R/3		% MSP, w których rozwiązania innowacyjne zostały opracowane przez pracowników własnych	ankieta	MSP	
37	1.2.3./P/1	1.2.3. Wspieranie efektywnego wykorzystania przez MSP potencjału rynkowego na jednolitym rynku europejskim	Ilość/rodzaj działań informacyjnych o korzyściach i zagrożeniach dla MSP wynikających z ich udziału w jednolitym rynku europejskim	ankieta	otoczenie biznesu	
38	1.2.3./P/2		Ilość/rodzaj pakietów szkoleniowo-doradczych zwiększających umiejętności w zakresie eksportu, wdrażania przez MSP systemów jakości i standardów UE oraz uzyskiwania certyfikatów	ankieta	otoczenie biznesu	
39	1.2.3./P/3		Ilość/rodzaj pakietów szkoleniowo-doradczych zwiększających umiejętności MSP w zakresie specjalizacji oraz wykorzystania nisz rynkowych	ankieta	otoczenie biznesu	
40	1.2.3./R/1		Ilość/rodzaj MSP uczestniczących w działaniach dotyczących korzyści i zagrożeń wynikających z ich udziału w jednolitym rynku europejskim	ankieta	otoczenie biznesu	
41	1.2.3./R/2		Ilość/rodzaj MSP korzystających z pakietów szkoleniowo-doradczych zwiększających umiejętności w zakresie eksportu, wdrażania przez MSP systemów jakości i standardów UE oraz uzyskiwania certyfikatów	ankieta	otoczenie biznesu	
42	1.2.3./R/3		Ilość wdrożonych/wdrażanych systemów jakości, certyfikatów	ankieta	otoczenie biznesu	
43	1.2.4./P/1		1.2.4. Wspieranie wykorzystania technologii informatycznych (ICT) w MSP	Ilość/rodzaj działań promujących wykorzystanie technologii informatycznych (ICT) w MSP	ankieta	otoczenie biznesu
44	1.2.4./P/3	Ilość/rodzaj pakietów szkoleniowo-doradczych zwiększających umiejętności w zakresie prowadzenia e-biznesu oraz e-learningu przez MSP		ankieta	otoczenie biznesu	
45	1.2.4./P/4	Ilość/rodzaj instrumentów wspierających MSP w procesie wdrażania ICT w ramach Funduszy Strukturalnych		ankieta	otoczenie biznesu	

Obszar strategiczny 2. Zwiększenie wykorzystania potencjału badawczo-rozwojowego

Cel strategiczny 2.1. Wzmacnianie doskonałości w sektorze B+R:

Lp.	Numer wskaźnika w RIS	Cel szczegółowy	Wskaźniki produktu i rezultatu	Źródło informacji	Adresat ankiety: B+R/MSP/otoczenie biznesu itp.	Rezultaty w latach: a-2013 rok b-2010 rok
46	2.1.2./P/1	2.1.2. Wsparcie reorientacji rynkowej	Ilość instytucji sektora B+R uczestniczących w opracowaniu i wdrożeniu nowych procedur	ankieta	B+R	
47	2.1.2./P/2		Ilość nowych umów dotyczących współpracy pomiędzy ośrodkami B+R a MSP	ankieta	B+R	
48	2.1.2./P/3		Ilość/rodzaj opracowanych metodologii analiz potrzeb MSP i trendów rynkowych	ankieta	B+R, otoczenie biznesu	
49	2.1.2./P/5		Ilość/rodzaj działań promujących współpracę sektora B+R z MSP	ankieta	B+R, otoczenie biznesu	
50	2.1.2./R/1		Ilość/rodzaj MSP współpracujących – rodzaj współpracy - z sektorem B+R	ankieta	B+R, otoczenie biznesu	
52	2.1.2./R/2		% MSP zadowolonych ze współpracy z sektorem B+R	ankieta	MSP, B+R, otoczenie biznesu	
53	2.1.2./R/3		Ilość/rodzaj MSP, które skorzystały z informacji o trendach rynkowych	ankieta	MSP, B+R, otoczenie biznesu	
54	2.1.2./R/4		Ilość wdrożonych projektów rozwojowych powstałych w wyniku współpracy MSP i sektora B+R	ankieta	B+R	
55	2.1.2./R/5		Ilość/rodzaj nowych produktów/ procesów/rozwiązań innowacyjnych wynikających z współpracy między MSP i sektorem B+R	ankieta	B+R, otoczenie biznesu	

Lp.	Numer wskaźnika w RIS	Cel szczegółowy	Wskaźniki produktu i rezultatu	Źródło informacji	Adresat ankiety: B+R/MSP/otoczenie biznesu itp.	Rezultaty w latach: a-2013 rok b-2010 rok
56	2.1.3./P/1	2.1.3. Zwiększenie udziału w międzynarodowych sieciach współpracy	Ilość/rodzaj działań związanych z „benchmarkingiem” w instytucjach sektora B+R	ankieta	B+R	
57	2.1.3./P/2		Ilość/rodzaj działań promujących, wspierających uczestnictwo instytucji sektora B+R w międzynarodowych sieciach współpracy	ankieta	B+R	
58	2.1.3./R/1		Ilość/rodzaj instytucji sektora B+R zaangażowanych w międzynarodowe zespoły/ projekty B+R	ankieta	B+R	
59	2.1.3./R/2		Ilość/rodzaj pracowników instytucji sektora B+R zaangażowanych w międzynarodowe zespoły/ projekty B+R	ankieta	B+R	

Cel strategiczny 2.2. Wprowadzanie do sektora B+R technik niezbędnych dla rozwoju gospodarki regionu:

Lp.	Numer wskaźnika w RIS	Cel szczegółowy	Wskaźniki produktu i rezultatu	Źródło informacji	Adresat ankiety: B+R/MSP/otoczenie biznesu itp.	Rezultaty w latach: a-2013 rok b-2010 rok
60	2.2.1./P/1	2.2.1. Wspieranie	Ilość/rodzaj zespołów eksperckich utworzonych dla rozwiązania określonych problemów badawczych w tradycyjnych sektorach	ankieta	B+R	

Lp.	Numer wskaźnika w RIS	Cel szczegółowy	Wskaźniki produktu i rezultatu	Źródło informacji	Adresat ankiety: B+R/MSP/otoczenie biznesu itp.	Rezultaty w latach: a-2013 rok b-2010 rok
61	2.2.1./P/2	specjalizacji sektora B+R działającego w tradycyjnych sektorach	Ilość/rodzaj zintegrowanych instytucji badawczych utworzonych dla rozwiązania określonych problemów badawczych w tradycyjnych sektorach	ankieta	B+R	
62	2.2.1./R/1		Ilość/rodzaj nowych produktów/ procesów opracowanych przez zespoły eksperckie dla rozwiązania określonych problemów badawczych	ankieta	B+R	
63	2.2.1./R/2		Ilość/rodzaj nowych produktów/ procesów opracowanych w zintegrowanych instytucjach badawczych	ankieta	B+R	
64	2.2.1./R/3		Ilość/rodzaj nowych produktów/ procesów wdrożonych w wyniku opracowań zespołów eksperckich powstałych dla rozwiązania określonych problemów badawczych,	ankieta	B+R	
65	2.2.1./R/4		Ilość/rodzaj nowych produktów/procesów wdrożonych w wyniku opracowań powstałych w zintegrowanych instytucjach badawczych	ankieta	B+R	
66	2.2.1./R/8		Ilość/rodzaj MSP korzystających z ofert zespołów eksperckich	ankieta	B+R	
67	2.2.1./R/9		Ilość/rodzaj MSP korzystających z ofert zintegrowanych instytucjach badawczych	ankieta	B+R	
68	2.2.2./P/1	2.2.2. Wspieranie powstawania nowych specjalizacji w działalności B+R	Ilość/rodzaj zespołów eksperckich utworzonych dla rozwiązania określonych problemów badawczych w sektorach wysokiej i średniej techniki	ankieta	B+R	
69	2.2.2./P/2		Ilość/rodzaj zintegrowanych instytucji badawczych utworzonych dla rozwiązania określonych problemów badawczych w sektorach wysokiej i średniej techniki	ankieta	B+R	
70	2.2.2./R/3		Ilość/rodzaj specjalizacji naukowych utworzonych zgodnie z trendami rynkowymi i technologicznymi	ankieta	B+R	

Lp.	Numer wskaźnika w RIS	Cel szczegółowy	Wskaźniki produktu i rezultatu	Źródło informacji	Adresat ankiety: B+R/MSP/otoczenie biznesu itp.	Rezultaty w latach: a-2013 rok b-2010 rok
71	2.2.2./R/4		Ilość/rodzaj nowych bezpośrednich zagranicznych inwestycji powstałych dzięki dokonanej specjalizacji naukowej	ankieta	B+R	
72	2.2.2./R/5		Ilość/rodzaj nowych rozwiązań innowacyjnych w regionalnych specjalizacjach naukowych	ankieta	B+R	
73	2.2.3./P/1	2.2.3. Promowanie najlepszych praktyk jako wizytówki regionu	% instytucji sektora B+R aktywnie wspierających opracowanie i wdrażanie wspólnego programu marketingu na rzecz B+R	ankieta	B+R	
74	2.2.3./P/2		Ilość/rodzaj działań promujących najlepsze praktyki w sektorze B+R	ankieta	B+R	
75	2.2.3./P/3		Ilość/rodzaj instytucji sektora B+R, w których prowadzi się planowe działania marketingowe	ankieta	B+R	
76	2.2.3./R/1		Ilość/rodzaj nowych bezpośrednich zagranicznych inwestycji	ankieta	B+R	
77	2.2.3./R/2		Ilość/rodzaj MSP wykorzystujących promowane oferty	ankieta	MSP, B+R	

Obszar strategiczny 3. Zapewnienie skutecznego Regionalnego Systemu Innowacji opartego na wzajemnym zaufaniu, kreatywności i doskonałości

Cel strategiczny 3.1. Rozwój współpracy partnerskiej na rzecz innowacji.

Lp.	Numer wskaźnika w RIS	Cel szczegółowy	Wskaźniki produktu i rezultatu	Źródło informacji	Adresat ankiety: B+R/MSP/otoczenie biznesu itp.	Rezultaty w latach: a-2013 rok b-2010 rok
78	3.1.1./P/1	3.1.1. Rozwijanie współpracy sektorowej pomiędzy MSP/ z udziałem MSP	Ilość/rodzaj sieci MSP w poszczególnych sektorach.	ankieta	MSP, otoczenie biznesu	
79	3.1.1./P/2		Ilość/rodzaj MSP zaangażowanych w poszczególnych sieciach	ankieta	otoczenie biznesu	
80	3.1.1./P/3		Ilość/rodzaj wdrożonych projektów przez MSP, opartych o zaawansowane technologie, zrealizowanych w wyniku wspólnych badań w sieciach	ankieta	MSP, otoczenie biznesu	
81	3.1.1./R/1		% wzrostu poziomu innowacyjności w MSP uczestniczących w sieciach	ankieta	MSP, otoczenie biznesu	
82	3.1.2./P/2		Ilość/rodzaj instrumentów sieciowych (monitoring, system informacji, foresight, kompleksowe pakiety szkoleniowo-informacyjne) tworzonych w ramach Regionalnego Systemu Innowacji.	ankieta	MSP, otoczenie biznesu	
83	3.1.2./R/1		% podmiotów zaangażowanych w działania innowacyjne uczestniczących w Regionalnym Systemie Innowacji	ankieta	MSP, otoczenie biznesu	
84	3.1.2./R/2		%/ilość/rodzaj MSP korzystających z instrumentów tworzonych w ramach Regionalnego Systemu Innowacji	ankieta	MSP, otoczenie biznesu	
85	3.1.2./R/3		% nowych kontaktów MSP nawiązanych z ośrodkami B+R	ankieta	MSP, otoczenie biznesu	
86	3.1.2./R/4	% MSP zadowolonych z współpracy z sektorem B+R	ankieta	MSP, otoczenie biznesu		

Lp.	Numer wskaźnika w RIS	Cel szczegółowy	Wskaźniki produktu i rezultatu	Źródło informacji	Adresat ankiety: B+R/MSP/otoczenie biznesu itp.	Rezultaty w latach: a-2013 rok b-2010 rok
87	3.1.2./R/5		% MSP zadowolonych z współpracy z instytucjami wsparcia biznesu	ankieta	MSP, otoczenie biznesu	
88	3.1.3./R/3		Ilość/rodzaj osób/podmiotów wykorzystujących wyniki foresight	ankieta	Główny Instytut Górnictwa	

Cel strategiczny 3.2. Wspieranie powstawania nowych innowacyjnych produktów i firm:

Lp.	Numer wskaźnika w RIS	Cel szczegółowy	Wskaźniki produktu i rezultatu	Źródło informacji	Adresat ankiety: B+R/MSP/otoczenie biznesu itp.	Rezultaty w latach: a-2013 rok b-2010 rok
89	3.2.1./P/1	3.2.1. Promowanie wzornictwa i projektowania użytkowego	Ilość/rodzaj działań promujących wśród MSP korzyści wynikające ze stosowania wzornictwa przemysłowego i projektowania użytkowego	ankieta	Zamek w Cieszynie. Akademia Sztuk Pięknych, projekt Design Silesia	
90	3.2.1./P/3		Ilość/rodzaj ofert usług sieci instytucji wzornictwa przemysłowego i projektowania użytkowego	ankieta	Zamek w Cieszynie. Akademia Sztuk Pięknych, projekt Design Silesia	
91	3.2.1./R/1		Ilość/rodzaj MSP uczestniczących w działaniach promujących stosowanie wzornictwa przemysłowego i projektowania użytkowego	ankieta	Zamek w Cieszynie. Akademia Sztuk Pięknych, projekt Design Silesia	

Lp.	Numer wskaźnika w RIS	Cel szczegółowy	Wskaźniki produktu i rezultatu	Źródło informacji	Adresat ankiety: B+R/MSP/otoczenie biznesu itp.	Rezultaty w latach: a-2013 rok b-2010 rok
92	3.2.1./R/2		% instytucji z dziedziny wzornictwa przemysłowego i projektowania użytkowego, które uczestniczą w sieci ofert usług	ankieta	Zamek w Cieszynie. Akademia Sztuk Pięknych, projekt Design Silesia	
93	3.2.2./P/1	3.2.2. Zwiększenie wykorzystania prawa własności przemysłowej	Ilość/rodzaj działań zmierzających do zwiększenia wykorzystania prawa własności przemysłowej	ankieta	B+R, otoczenie biznesu	
94	3.2.2./P/2		Ilość/rodzaj instytucji wspierających zaangażowanych w ww działania	ankieta	B+R, otoczenie biznesu	
95	3.2.3./P/1	3.2.3. Wspieranie kultury innowacyjnej w systemie edukacji	Ilość/rodzaj programów nauczania dla szkół średnich oraz wyższych uczelni umożliwiających rozwój kultury innowacyjnej zaakceptowanych przez Kuratora Śląskiego i Regionalną Konferencję Rektorów Szkół Wyższych (RKRSW)	ankieta	Kurator Śląski, (RKRSW)	
96	3.2.3./P/2		Ilość/rodzaj działań (programów) promujących kreatywność, przedsiębiorczość, itp. w szkołach średnich oraz na wyższych uczelniach	ankieta	szkoły wyższe	
97	3.2.3./R/1		Ilość studentów (według kierunków) objętych programami nauczania umożliwiającymi rozwój kultury innowacyjnej	ankieta	szkoły wyższe	
98	3.2.3./R/2		Ilość programów/szkół wdrożonych w celu rozwoju kultury innowacyjnej	ankieta	szkoły wyższe	
99	3.2.3./R/3		Ilość/rodzaj nowych firm utworzonych przez absolwentów	ankieta	szkoły wyższe	
100	3.2.4./P/1	3.2.4. Wspieranie powstawania innowacyjnych firm (spin-offs,	Ilość/rodzaj działań edukacyjnych i promocyjnych zachęcających studentów do tworzenia firm innowacyjnych	ankieta	szkoły wyższe	
101	3.2.4./P/2		% wzrost liczby zajęć dydaktycznych w wyższych uczelniach w zakresie tworzenia firm innowacyjnych	ankieta	szkoły wyższe	

Lp.	Numer wskaźnika w RIS	Cel szczegółowy	Wskaźniki produktu i rezultatu	Źródło informacji	Adresat ankiety: B+R/MSP/otoczenie biznesu itp.	Rezultaty w latach: a-2013 rok b-2010 rok
102	3.2.4./P/3	start-ups)	Ilość/rodzaj ofert usług oferowanych w parkach technologicznych i inkubatorach	ankieta	parki technologiczne, inkubatory,	
103	3.2.4./P/4		Ilość m ² /ha udostępnionych na parki i inkubatory technologiczne dla firm innowacyjnych	ankieta	parki technologiczne, inkubatory,	
104	3.2.4./R/1		Ilość/rodzaj nowych innowacyjnych MSP utworzonych w parkach technologicznych i inkubatorach	ankieta	parki technologiczne, inkubatory,	
105	3.2.4./R/2		Ilość/rodzaj innowacyjnych MSP utworzonych w parkach technologicznych i inkubatorach	ankieta	parki technologiczne, inkubatory,	
106	3.2.4./R/3		Ilość utworzonych miejsc pracy w firmach innowacyjnych znajdujących się w parkach technologicznych i inkubatorach	ankieta	parki technologiczne, inkubatory	
107	3.2.4./R/4		Ilość/rodzaj nowych innowacyjnych MSP założonych przez pracowników jednostek B+R, pracowników akademickich lub absolwentów	ankieta	B+R, uczelnie wyższe	
108	3.2.5./P/1		3.2.5. Ułatwienie transferu technologii	Utworzona regionalna sieć ośrodków wspierania innowacji i transferu technologii	ankieta	B+R, otoczenie biznesu, parki technologiczne, uczelnie wyższe
109	3.2.5./P/2	Ilość/rodzaj ośrodków wsparcia innowacji i transferu technologii w regionie		ankieta	B+R, otoczenie biznesu, parki technologiczne, uczelnie wyższe	

Lp.	Numer wskaźnika w RIS	Cel szczegółowy	Wskaźniki produktu i rezultatu	Źródło informacji	Adresat ankiety: B+R/MSP/otoczenie biznesu itp.	Rezultaty w latach: a-2013 rok b-2010 rok
110	3.2.5./P/3		% ośrodków wsparcia innowacji i transferu technologii uczestniczących w Regionalnej sieci	ankieta	B+R, otoczenie biznesu, parki technologiczne, uczelnie wyższe	
111	3.2.5./P/4		Powierzchnia parków technologicznych (ha)	ankieta	parki technologiczne	
112	3.2.5./P/5		Ilość/rodzaj ofert usług ośrodków wsparcia innowacji i transferu technologii dostosowanych do poszczególnych grup docelowych w sektorze MSP	ankieta	B+R, otoczenie biznesu, parki technologiczne, uczelnie wyższe	
113	3.2.5./P/6		Opracowane procedury ułatwiające transfer technologii poprzez alokację personelu pomiędzy instytucjami B+R a MSP	ankieta	B+R, otoczenie biznesu, parki technologiczne, uczelnie wyższe, MSP	
114	3.2.5./P/7		Ilość/rodzaj instrumentów wsparcia dla wdrożenia wyników badań opracowanych w ramach Funduszach Strukturalnych	ankieta	B+R, otoczenie biznesu, parki technologiczne, uczelnie wyższe	